

Budget 2025-2028 - 1. behandlingsbudgettet

24/6450   Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

I denne sag fremsendes årsbudgettet til 1. behandling. En samlet kommunalbestyrelse har aftalt en budgetskitse for 2025-2028, som behandles af Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i henhold til budgetproceduren. Budgetskitsen er vedhæftet som bilag.

Hovedtallene i budgetskitsen fremgår af nedenstående tabel:

Budgetbalance 2025-2028 i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indtægter	-3.200,6	-3.312,9	-3.412,2	-3.482,1
Driftsområdet incl. Renter	3.101,6	3.204,5	3.317,2	3.435,1
Resultat af ordinær drift	-99,0	-108,5	-94,9	-47,0
Anlægsudgifter	102,1	109,9	117,1	61,0
Anlægsindtægter	-9,1	-10,9	-23,6	-26,4
Afdrag*	62,0	31,8	27,2	27,5
Strukturel balance ekskl. ekstraordinære afdrag og højvandslukke	29,8	2,8	2,8	27,3
-=overskud, +=underskud				
Øvrige finansforskydninger	-4,5	-4,5	-19,4	0
Kasseforøgelse (-) / Kasseforbrug (+)	51,5	17,9	6,3	15,1
Kassebeholdning gennemsnit	378,3	347,1	335,2	319,5

*Inklusiv ekstraordinære afdrag på ordinære lån i 2025 samt grundkapital almene boliger i 2025 og 2026.

De centrale økonomiske målsætninger som er vedtaget i kommunens økonomiske politik er:

- Strukturel balance i alle år
- Anlægsudgifter svarende til anlægsrammen som pt. udgør ca. 100 mio. kr.
- Nedbringelse af gæld på minimum 10 mio. kr. årligt

- En gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr.
- Servicerammen og anlægsrammen overholdes.

I budgetskitsen er der indarbejdet ekstra initiativer/investeringer på driften på 20,4 mio. kr. i 2025 og samlet reduktioner på -11,3 mio. kr. for 2026-2028. Ændringerne på driften fremgår af den vedlagte oversigt over driftsændringer.

Forligspartierne iværksatte i budgetaftale 2024-2027 et råderumsarbejde, der skulle finde potentialer og nye måder at løse vores opgave på, som også kunne holde ind i fremtiden. I 2024 har administrationen udarbejdet oplæg til ikke kun besparelser og effektiviseringer, men også skitseret linjerne til større strukturelle og langsigtede forandringer på eksempelvis skole-, ældre- og socialområdet, så Norddjurs Kommune også fremtidigt kan skabe velfærdsydelser af høj kvalitet, ud fra de rammer vi har. I 2025 er der fokus på at implementere de udvalgte råderumsforslag i denne budgetskitse. De valgte råderumsforslag fremgår af den vedlagte oversigt over driftsændringer. Der tages stilling til en ny runde af råderumsforslag i forbindelse med budgetlægningen for budget 2027. Råderumsforslagene er opdelt pr. fagudvalg og for en række af forslagene er der tale om tværgående forslag.

I budgetskitsen er der et strukturelt underskud på cirka knap 30 mio. kr. i 2025. I budgetskitsen er der ikke indregnet eventuelle indtægter fra puljen til særligt økonomisk vanskeligt stillede kommuner. Norddjurs Kommune har i lighed med tidligere år søgt om tilskud fra puljen. I år er der søgt om 35 mio. kr., og der ventes svar fra ministeriet ultimo august 2025. Borgmesteren og kommunaldirektøren har i den forbindelse afholdt møde med Indenrigs- og Sundhedsministeren den 20. august 2024. Forligspartierne er enige om, at et eventuelt tilskud anvendes som finansiering af det strukturelle underskud. Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet. Hvis der ikke modtages tilskud, vil det betyde, at anlægsudgifterne eller serviceudgifterne skal reduceres i 2025 for at skabe balance mellem indtægter og udgifter.

I overslagsårene er der i budgetskitsen et strukturelt underskud 2,8 mio. kr. i 2026 og 2027 og 27,3 mio. kr. i 2028.

Der er i budgetskiten aftalt et anlægsniveau på ca. 102 mio. kr. i 2025. I 2026 og 2027 ligger anlægsudgifterne på henholdsvis 110 mio. kr. og 117 mio. kr. Alle 3 år er over målsætningen på 100 mio. kr. mens anlægsudgifterne i 2028 ligger på 61 mio. kr. og dermed under den økonomiske målsætning. Årsagen til at anlægsrammen i 2026 og 2027 ligger over målsætningen på 100 mio. kr., skyldtes at det er planlagt at gennemføre projektet Højvandslukke ved Grenaa Havn. Projektet er medfinansieret af tilskud fra staten, som forventes modtaget i 2028. Den resterende finansiering sker via kassen, og det er aftalt i budgetskiten at projektet ligger uden for beregningen af den strukturelle balance.

De prioriterede anlægsprojekter i budgetperioden fremgår af vedlagte anlægsoversigt.

Målsætningen om en gennemsnitlig kassebeholdning på mindst 175 mio. kr. er opfyldt i budgetperioden, mens målsætningen om gældsafvikling ekskl. ældreboligdelen opfylder målsætningen i 2025. Fra 2026 er gælden reduceret, så de årlige afdrag er under 10 mio. kr. årligt.

KL har udmeldt en vejledende teknisk serviceramme for Norddjurs Kommune på 2.155,9 mio. kr. I budgetskiten er der budgetteret med serviceudgifter på i alt 2.155,1 mio. kr. svarende til at budgettet går 0,8 mio. kr. under den vejledende ramme.

Der er vedlagt en oversigt over ændringer, der er indarbejdet på driften, samt en oversigt over de anlæg, der indgår i budgetskiten.

Forslag til takstoversigt er vedlagt som bilag. Ikke alle takster er endnu kendte, og der kan ske ændringer/tilføjelser inden 2. behandlingsbudgettet. Endelig er budgetbemærkninger også vedlagt.

Der skal træffes beslutning om bevillingsniveauet. Bevillingsniveauerne foreslås vedtaget på samme niveau som sidste år, og fremgår af det vedhæftede bilag. Driftsbevillinger er fastsat på udvalgsniveau, og opgøres netto. Det vil sige, at der gives én samlet bevilling for indtægter og udgifter, så udvalget selv kan disponere over indtægter på eget udvalgsområde. Rådighedsbeløb til anlæg og anlægsbevillinger er fastsat på projektniveau og som bruttobevillinger. Det vil sige, at der gives selvstændige bevillinger til både udgifter og indtægter for hvert projekt.

Høringsperioden er fra 29. august fra dagsorden til Økonomiudvalget udsendes til 1. behandlingsbudgettet og til 11. september 2024 kl. 10.00. Det er muligt at indsende høringssvar via kommunens hjemmeside på [Budget 2025-2028 \(norddjurs.dk\)](https://www.norddjurs.dk). Høringssvarene bliver som udgangspunkt tilgængelige på hjemmesiden. Man skal dog være opmærksom på, at Norddjurs Kommune som følge af persondataforordningen ikke må offentliggøre høringssvar, som indeholder fortrolige eller følsomme personoplysninger. Det kan f.eks. være oplysninger om navn og adresse på den person, der indsender, helbredsoplysninger mv. Hvis et høringssvar indeholder fortrolige oplysninger, vil det ikke fremgå af hjemmesiden. Alle høringssvar vil dog indgå i budgetarbejdet og tilgå Kommunalbestyrelsen.

Som noget nyt har der i år været afholdt borgermøde før første forhandlingsrunde. Mødet blev holdt den 14. august 2024 på Mosebrugscentret og det tekniske budget fremlagt på mødet. Der var stor tilslutning til mødet, hvor 120 borgere var tilmeldt. På mødet deltog Kommunalbestyrelsens medlemmer og fagudvalgene med stande. Der var mulighed for dialog ved både standene og over aftensmaden. Opsamling fra borgermødet indgår som notat i materiale, som Kommunalbestyrelsen har fået til forhandlingerne. I foråret har der endvidere været afholdt 2 råderumskonferencer som optakt til borgermødet og som led i udarbejdelse af råderumskataloget.

Efter høringsperioden fortsætter budgetforhandlingerne i uge 38, hvor der er planlagt tre budgetforhandlingsmøder den 16., 18., og 20. september. Kommunalbestyrelsen vedtager 2. behandlingsbudgettet den 8. oktober 2024.

Via kommunens hjemmeside er det endvidere også fortsat muligt at indsende forslag til budgettet [Råderumsforslag til budgettet \(norddjurs.dk\)](https://www.norddjurs.dk)

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Der er sammenhæng til de aftalte målsætninger i den gældende økonomiske politik. Med særlig betydning for budgetlægningen kan nævnes målsætninger vedrørende strukturel balance, gennemsnitlig kassebeholdning, anlægsudgifter og afvikling af gæld.

Økonomiske konsekvenser

Forslag til kommunernes årsbudget og flerårige budgetoverslag udarbejdes jf. bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. af Økonomiudvalget til Kommunalbestyrelsen senest den 15. september forud for det pågældende regnskabsår.

Der er i beregningerne af indtægterne for 2025 taget udgangspunkt i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2025 med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb. Beslutningen om valg af statsgaranti eller selvbudgettering træffes i forbindelse med 2. behandlingen af budgettet. Der vil blive lavet en beregning af de økonomiske konsekvenser ved selvbudgettering med udgangspunkt i de nyeste skøn for skatteindtægterne i 2025.

Som et led i den nye boligskattelov, skal Staten overtage administration af indefrysningsslån af grundskyld. Dette betyder også at Staten skal overtage de nuværende lån fra kommunerne. Det fremgår af loven at ejendomsvurderingerne for perioden 2021 – 2023 kan blive efterreguleret frem til 2026. Dette bevirker at den statslige overtagelse af indefrysningsslåne først forventes gennemført i løbet af 2027.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Indstilling

Økonomichefen indstiller at

1. Økonomiudvalget sender forligspartiernes budgetskitse til 1. behandlingsbudget for budgetåret 2025 og overslagsårene 2026-2028 til Kommunalbestyrelsens 1. behandling.
2. Økonomiudvalget sender forligspartiernes budgetskitse til 1. behandlingsbudget i høring frem til den 11. september kl. 10 i henhold til den vedtagne budgetprocedure.
3. Bevillingsniveauet fastsættes i overensstemmelse med det vedhæftede bilag. Herunder at der på driften gives nettobevillinger på udvalgsniveau, og at der for anlæg gives bruttobevillinger per projekt for både rådighedsbeløb og anlægsbevillinger.
4. Indtægtsgrundlaget fastsættes uændret på en indkomstskatteprocent på 26,0 % i 2025 samt grundskyldspromille på 16,8 ‰ for øvrige ejendomme og 7,2 ‰ på erhvervs-/produktionsjord.

Bilag:

1 - 3663006	Åben	Budgetskitse 2025 - 2028 - 1. behandlingsbudgettet	(85644/24)	(H)
2 - 3663043	Åben	Budgetbalance 2025 - 2028	(85679/24)	(H)
3 - 3663044	Åben	Driftsændringer 2025 - 2028	(85680/24)	(H)
4 - 3663046	Åben	Anlægsprogram 2025 - 2028	(85682/24)	(H)
5 - 3663001	Åben	Bilag til budgetskitzen 2025 - opkøb af naturarealer	(85639/24)	(H)
6 - 3661523	Åben	Bevillingsniveau 2025	(84382/24)	(H)
7 - 3663113	Åben	Generelle bemærkninger 2025 - 2028	(85747/24)	(H)
8 - 3663102	Åben	Budgetbemærkninger 2025-2028 - alle udvalg	(85736/24)	(H)
9 - 3662919	Åben	Takstoversigt 2025 - 1. behandlingsbudgettet	(85569/24)	(H)

Driftsændringer for 2025-2028 - 1. behandlingsbudget

Udvalg	Ændring	2025	2026	2027	2028
Ekstra driftsmidler					
ØK	Ressourcer til natur og miljøområdet	3,500	3,500	3,500	3,500
ØK	Driftstilskud til Norddjurs Klima- og udviklingsforening	1,000	1,000	1,000	1,000
ØK	Aktiv indsats målrettet sygefravær generelt i kommunen	1,000			
ØK	Ledelsesinformation generelt på hele kommunen	0,600	0,600		
VPU	Budgetbalance på voksen socialområdet	11,000	11,000	11,000	11,000
ØK	Indfasning BDO styringsanalyse på voksen- og handicapområdet	1,200	1,200		
VPU	Afledt drift af fremrykninger af 2 boliger i Dolmer Have til §107	0,318	0,318	0,318	0,318
VPU	Skovstjernen 2 stk. indslusningsboliger/ skærmede boliger § 107	0,050	0,080	0,090	0,090
MTU	Investering i analyse til brug for optimering af anvendelsen af kommunens bygninger	0,300			
KFU	Elitepulje	0,100	0,100	0,100	0,100
KFU	Tilførsel af beløb vedr. beslutning om haltildeling (jf. KB beslutning 14-05-24)	0,102			
EU	Deltagelse i messe i Holland (Emigration Expo 2025) vedr. arbejdskraft	0,225			
ØK	Indsats i forb. med EXPO messe i Holland	0,300			
BUU	Indfasning af ny takst- og serviceniveau specialundervisning - Indfasningstilskud til almenskolen	3,000			
BUU	Indfasning af ny takst- og serviceniveau specialundervisning - Takstbesparelse for almen folkeskole	1,700	6,000	8,400	8,400
BUU	Indfasning af ny takst- og serviceniveau specialundervisning - Takstreduktion Djurslandsskolen	-1,700	-6,000	-8,400	-8,400
BUU	Taskforce udsatte unge	1,200	1,200	1,200	1,200
BUU	Alkoholfri sidste skoledag	0,150	0,150	0,150	0,150
BUU	Lejrskoleophold Anholt alle 7. klasser	0,305	0,305	0,305	0,305
KFU	Pavillonen	0,400			
AU	AU puljen	0,100			
VPU	Frivillig puljen	0,100			
Råderumsforslag:					
Tværgående					
R001 (I)	Aktindsigt	0,860	0,250	0,250	0,250
R001 (B)	Aktindsigt	-0,876	-0,876	-0,876	-0,876
R002(I)	AI-hjælpeværktøj til skriftlig fremstilling	0,697	0,697	0,336	0,336
R002(B)	AI-hjælpeværktøj til skriftlig fremstilling	-1,035	-2,070	-2,070	-2,070
R003(I)	Flådestyring	0,750	0,000	0,000	0,000
R003(B)	Flådestyring	-0,250	-1,000	-1,000	-1,000
R004(I)	Fokuseret styring af forsikringsområdet	0,280	0,260	0,070	0,070
R004(B)	Fokuseret styring af forsikringsområdet	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
R005(I)	Mellemkommunal refusion - IT-system understøttelse	0,473	0,288	0,288	0,288
R005(B)	Mellemkommunal refusion - IT-system understøttelse	-1,500	-0,500	-0,500	-0,500
Tværgående	Arbejde med kloge m ²		-5,000	-5,000	-5,000
ØK					
R101(I)	Skriftlige fremstillinger	1,141	0,530	0,530	0,530
R101(B)	Skriftlige fremstillinger	-1,509	-1,509	-1,509	-1,509
R102(B)	Administrationsbygninger		-1,200	-1,500	-1,500
R103(B)	Reducere budget til tjenestemandspensioner	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
R104(B)	Reducering af udgifter til print og porto	-0,500	-0,500	-0,500	-0,500
R105(B)	Triton	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
R109(B)	Reducere budget til pension til tidligere borgmestre	-0,400	-0,400	-0,400	-0,400
BUU					
R307(I)	Investering i fraværsindsatsen	1,750	1,750	1,750	1,750
R307(B)	Investering i fraværsindsatsen - besparelser på sociale indsatser og anbringelser	-0,788	-1,050	-1,313	-1,575
R308(I)	Modtageklasse scenarie 1		0,814	0,051	0,051
R308(B)	Modtageklasse scenarie 1		-0,545	-1,309	-1,309
R311(B)	Samling af FTI		-0,710	-0,710	-0,710
KFU					
R402	Tilpasning af den kommunale turismeindsats	-0,437	-0,437	-0,437	-0,437
R403	Tilpasning af budgetposter med mindreforbrug	-0,465	-0,465	-0,465	-0,465
MTU					
R501(I)	Kollektiv trafik	0,410	2,908	4,515	4,515
R501(B)	Kollektiv trafik	-0,410	-3,950	-7,080	-7,080
VPU					
R704(B)	Akutpladser Dolmer Have		0,074	0,074	0,074
V706	Samling af demensindsatsen i Glesborg	-0,275	-1,215	-1,623	-5,617
EU					
R801(B)	Puljer	-0,100	-0,100	-0,100	-0,100
AU					
R901(B)	Pulje og løntilskud	-0,300	-0,300	-0,300	-0,300
R307(B)	Investering i fraværsindsatsen på BUU - besparelser på forsørgelsesudgifter	-0,788	-1,050	-1,313	-1,575
alle udvalg	Afledt drift af anlægsprojekter	-0,427	-1,023	-1,013	-1,213
Ændringer på driften i alt		20,352	2,224	-4,390	-9,109

Ændringer på afdrag:

ØK (R111)(B)	Afdrag på gæld 1		-1,800	-1,800	-1,800
ØK (R112)(B)	Afdrag på gæld 2		-4,564	-4,442	-1,089
Ændringer på afdrag i alt			-6,364	-6,242	-2,889

Strukturel balance mio. kr. i budgetoplæg	2025	2026	2027	2028
Resultat af ordinær drift i teknisk budget	-109,367	-100,741	-80,256	-26,996
Driftsændringer i budgetforslaget	20,352	2,224	-4,390	-9,109
Pris- og lønstigninger		0,073	-0,293	-0,927
Anlægsudgifter	102,074	109,945	117,061	60,970
Anlægsindtægter	-9,092	-10,875	-23,588	-26,374
§16 tilskud - Særligt vanskeligt stillede kommuner				
Afdrag ordinære lån	10,158	3,887	4,100	4,311
Afdrag ældreboliger	21,241	21,472	21,503	21,625
afdrage indefrosne feriepenge	1,466	1,512	1,561	1,611
Reduktion af pulje til midtvejsregulering	-10,000	-10,000	-10,000	-10,000
Grundkapitalindskud	3,000	4,200		
Højvandslukke på anlæg håndteres i individuel aftale		-18,850	-22,850	12,200
Strukturel balance (+ underskud og - overskud) excl. højvandslukke og ekstraordinære afdrag	29,832	2,847	2,848	27,311

Note:

Der afdrages ekstraordinært på både ordinære lån og på ældreboliglån, som ikke medregnes i strukturel balance. Der afdrages i alt 25,4 mio. kr. i 2025 på ordinære lån, og der afdrages ekstraordinært 0,75 mio. kr. på ældreboliglån i både 2025 og 2026 i forbindelse med omdannelse af §107 tilbud på socialområdet

Budgetbalance										udarbejdet den 29. august 2024		
alle beløb i 1.000 kr.		Regnskab 2023	Oprindeligt budget 2024	Budget overslag 2025	Budget 2025					2026	2027	2028
Tekst					P/L fremskrevet inkl. KB beslut.	Værn om service ramme pulje til tekn. korr.	Mængde udvikling	Øvrige korrektioner	Lov- og cirkulæreprogm	Budgetskitse ændringer	1. behandlings-budget	
Skatteprocent 26,0%												
	2023 prisniveau	2024 prisniveau	2024 prisniveau									
Skatter	-1.680.500	-1.801.978	-1.908.061	-1.904.907							-1.904.907	
Udligning og bloktilskud	-911.068	-928.519	-949.085	-937.031							-937.031	
Betinget balancetilskud	-24.948	-24.728	-24.584	-24.576							-24.576	
Nettoeffekten af selvbudgettering i 2024												
Tilskud Ø- og yderkommuner	-50.064	-52.008	-54.296	-54.144							-54.144	
Lov- og cirkulæreprogrammet m.m.	-1.896	-6.340	-6.459	-3.454							-3.454	
Beregnet nedgang i befolkningstal	-97.259	-95.294	-96.123	-91.582							-91.582	
Grundskyld	-147.666	-158.828	-153.972	-152.988							-152.988	
Anden skat (Selskabsskat og døkningsafg.)	-31.173	-20.100	-15.902	-31.195							-31.195	
Særlig vanskeligt stillede kommuner	-20.004	-20.004									0	
Midtvejsregulering (bufferpulje)		9.262	10.000	-756							-756	
Indtægter i alt	-2.964.578	-3.098.537	-3.198.482	-3.200.633							-3.200.633	
Økonomiudvalget	345.681	390.334	383.357	378.898	23.000		1.196		-135	6.481	409.440	
Arbejdsmarkedsudvalget	722.779	792.660	807.722	835.845				-19.158		-1.513	815.174	
Børne- og Ungdomsudvalget	695.084	730.495	719.228	743.770		7.250		840	4.962	4.704	761.526	
Kultur- og Fritidsudvalget	62.340	64.633	62.975	64.987						-302	64.685	
Miljø- og Teknikudvalget	111.444	110.730	109.380	112.695			1.800		-116	609	114.988	
Voksen- og Plejeudvalget	820.848	865.550	875.522	915.684		3.912		190	376	10.248	930.410	
Erhvervsudvalget	3.278	4.142	3.883	4.012						125	4.137	
Udvalgene i alt	2.761.454	2.958.544	2.962.067	3.055.891	23.000	11.162		-15.132	5.087	20.352	3.100.360	
Pris- og lønstigninger			129.190									
Renter	-1.325	4.607	3.747	1.258							1.258	
Driftsområdet i alt	2.760.129	2.963.151	3.095.004	3.057.149							3.101.618	
Resultat af ordinær drift	-204.449	-135.386	-103.478	-143.484							-99.015	
Anlægsindtægter	-14.443	-17.967	-24.774	-24.774						15.682	-9.092	
Anlægsudgifter	87.250	99.552	99.548	99.548						2.526	102.074	
Anlæg i alt	72.807	81.585	74.774	74.774							92.982	
Skattefinansieret resultat	-131.642	-53.801	-28.704	-68.710							-6.033	
Afdrag ordinær lån	27.393	84.055	8.165	10.158						25.400	35.558	
Afdrag ældreboliglån	20.454	21.269	21.436	21.241						750	21.991	
Indefrosne feriepenge	11.349	1.418	1.484	1.466							1.466	
Grundkapital almene boliger				3.000							3.000	
I alt	59.196	106.742	31.085	35.865					0	26.150	62.015	
Strukturel balance ekskl. ekstra afdrag og højvandslukke	-72.446	52.941	2.381								29.832	
Låneoptagelse		0	0								0	
Øvrige finansforskydninger	-26.992	1.475	-1.025	-4.525							-4.525	
I alt	-26.992	1.475	-1.025	-4.525						0	-4.525	
Kasseforøgelse (-)/Kasseforbrug (+)	-99.438	54.416	1.356								51.457	
Kassebeholdning gennemsnit	373.032	317.807									378.310	
Strukturel balance -= overskud += underskud												
Forudsætninger:												
I 2025 er der indregnet 0,756 mio. kr. vedr. KMF efterregulering												
Pulje til adm./tekniske korrektioner på 5 mio. kr. i 2025 - 2027, pulje til anvendelse af overførsler mellem år på 5 mio. kr. i 2025 - 2028, samt værn om servicerramme på 13 mio. kr.												
Effektiviseringsbidrag fastsat til 0,8 % i 2025 - 2028												
Strukturel balance er fratrullet ekstraafdrag i 2025 og 2026 samt anlægsprojektet højvandslukke i Grenaa i år 2026 - 2028												
Indtægtsgrundlaget for 2025 bygger på statsgarantien. Der er ikke indregnet en efterregulering af grundskylden i 2027 pga. stor usikkerhed												
											Servicerramme udmeldt af KL	
											2.155.915	
											Budget 2025 servicerramme	
											2.155.077	
											Diff.	
											-838	
											Afvigelse i pct.	
											-0,04	

Anlægsprogram 2025-2028 - 1. behandlingsbudget 2025-2028

U/I	Udvalg	Nr.	Tekst	2025	2026	2027	2028		
U	Økonomiudvalget	A101	Skovskolen		0,200				
		A102	Salg af ejendomme + grunde uden kommunalt formål	0,300	0,300	0,300	0,300		
		A104	Strategisk pulje - medfinansiering	1,500	2,000	2,000	2,000		
		A105	Arealerhvervelse - pulje	1,250	1,000	1,000	1,000		
		A106	Byggemodning - pulje	2,300	2,300	2,300	2,300		
		A107	Salg af grunde	0,400	0,400	0,400	0,400		
		A108	Digital udvikling og KOMBIT projekter	2,000	2,000	2,000	2,000		
		A109	IT-infrastruktur	3,440	1,150	3,350	3,700		
		A110	Pulje til udvikling og velfærdsteknologi	1,000	1,000	1,000	1,000		
		NYT	Opkøb af jord til naturformål	3,000					
	Børne- og ungdomsudvalget	A301	Djurslandsskolens afdeling i Ørum	10,247	6,057				
		A302	Ny daginstitution erstatter Skovbørnehaven	0,905	13,092				
		A303	Nedtagning af pavilloner ved Mælkevejen i Auning				0,408		
		A306	Etablering af nyt §83-tilbud til 12 børn ved Djurslandsskolen i Ørum	0,500	1,000	15,500			
		A312	Udskiftning af lofter og belysning på Rougsøskolen	1,000					
	Kultur og Fritidsudvalget	A401	Fjellerup Udvikling	0,500	1,000	9,000			
		A408	Forsamlingshuspulje	0,500					
		A409	Strategisk pulje til idrætshaller	2,000					
		KB	Anlægstilskud Hajtank Kattegatcentret		2,000	6,000			
	Miljø- og teknikudvalget	A501	Brandsikkerhed kommunale bygninger	1,000	1,000	1,000	1,000		
		A502	Bygningsvedligeholdelse kommunale ejendomme	10,000	10,000	10,000	10,000		
		A503	CTS omkobling	3,810	4,310	4,310	4,310		
		A504	Energiinvesteringspuljen	2,000	2,000	2,000	2,000		
		A505	Energimærkning af kommunens bygninger	0,200		0,850	2,250		
		A506	Facaderenovering af det gamle Rådhus				2,000		
		A507	Landsbyfornyelse	1,600	3,000	3,000	3,000		
		A508	Midler til kommunal andel af vedligeholdelse på pleje-, ældre- og øvrige bosteder	0,669	1,235	0,565	1,020		
		A510	Renovering af Grenaa Brandstation	5,500					
		A512	Slanger i brandskabe og -vindere	0,500	0,500	0,500	0,500		
		A513	Østre Skole, Idrætshal - Tagrenovering	3,000					
		A514	Udskiftning af belysning i øvrige kommunale ejendomme	3,125	3,125	3,125	3,125		
		A516	Flytning af natopstillingen af letbanetog i Grenaa	1,400	2,100				
		A519	Fremtidssikring af Grenaa-Anholt Færgefart	0,500					
		A520	Grenaa-Anholt Færge - dokning	3,509	1,707	1,707	1,707		
		A522	Udbyhøj Kabelfærge, dokning		1,250				
		A523	Pulje til cykelstier	2,400	0,600				
		A524	Pulje til trafiksikkerhed	1,500	1,500	1,500	1,500		
		A526	Asfaltbelægninger	10,000	10,000	10,000	10,000		
		A527	Fornyelse af lysanlæg ved boldbaner	1,100	0,910	0,330			
		A528	Idrætsanlæg - renovering og udskiftning af inventar, beplantninger og belægninger	0,150	0,150				
		A529	Renovering af befæstede fortove i Norddjurs Kommune	0,650	0,650	0,650	0,650		
		A530	Renovering broer og bygværker	1,250	0,700	2,300	0,900		
		A532	Grenaa Marina udbedring af træspunsvæg	0,592					
		A533	Belysningsplanen	2,000	3,000	3,000	3,000		
		A538	Stiforbindelse Skovgårde - Lystrup Strand	1,900	1,200	1,100			
		A541	Statens vandområdeplaner - 100% statslig finansiering	0,900	0,900	0,900	0,900		
		A542	Skærvad Å Lavbundsprojekt - Klima, CO2 reduktion		0,650	4,524			
		A543	Ørum Å Lavbundsprojekt - Klima CO2 reduktion	0,750	4,271				
		A544	Pulje udvikling af studiemiljø Grenaa bymidte		2,000				
		A545	NYT Stormflodssikring af Grenaa	0,350	18,850	22,850			
		KB	Parkering AIK	0,175					
		KB	Toilet Fjellerup	0,600					
		KB	Moleprojekt Grenaa Marina	0,070					
		KB	Etablering af fender på Anholt Havn	5,000					
		Voksen- og plejeudvalget	A701	Tilbygning hjemmeplejebygning Glesborg	3,057	0,713			
	A702		Opgradering af køkkener på plejecentrene Digterparken, Glesborg Plejecenter og Violskrænten	1,250					
	A709		V721 - Etablering af 2 stk. indslusningsboliger/skærmede boliger jf. § 107 / § 108 på Skovstjernen	0,125	0,125				
	KB		Velfærdsplan Scenarie 1 - samling af demensindsatsen	0,600					
U Total				102,074	109,945	117,061	60,970		
I	Økonomiudvalget	A102	Salg af ejendomme + grunde uden kommunalt formål	-2,500	-2,500	-2,500	-2,500		
		A107	Salg af grunde	-3,800	-3,800	-3,800	-3,800		
	Kultur og Fritidsudvalget	A401	Fjellerup Udvikling			-2,000			
	Miljø- og teknikudvalget	A507	Landsbyfornyelse	-0,960	-1,800	-1,800	-1,800		
		A523	Pulje til cykelstier		-1,875				
		A524	Pulje til trafiksikkerhed	-0,600					
		A539	Restaurering Dystrup-Ramten søerne	-0,332					
		A540	Drammelstrup Vådenge			-7,567			
		A541	Statens vandområdeplaner - 100% statslig finansiering	-0,900	-0,900	-0,900	-0,900		
		A542	Skærvad Å Lavbundsprojekt - Klima, CO2 reduktion				-5,174		
		A543	Ørum Å Lavbundsprojekt - Klima CO2 reduktion			-5,021			
		A545	NYT Stormflodssikring af Grenaa				-12,200		
		I Total				-9,092	-10,875	-23,588	-26,374
		kapitalindskud	Økonomiudvalget	A100a	Kapitalindskud til alment boligbyggeri i Auning + Grenaa		4,200		
A100b				Grundkapitalindskud til alment boligbyggeri i Glesborg	3,000				
kapitalindskud Total				3,000	4,200				
Hovedtotal				95,982	103,270	93,473	34,596		

Budgetskitse 2025-2028, Norddjurs Kommune

Norddjurs rummer masser af potentialer. Der er et dynamisk civilsamfund, en unik og storslået natur, et stærkt sammenhold på tværs af erhvervsliv, politiske skel og foreningsliv, og en vilje og lyst til at finde fælles løsninger. Med en placering i relativ nærhed til Aarhus og som en del af den østjyske vækstregion har Norddjurs' forudsætningerne for at udvikle sig til et af de mest attraktive steder at slå sig ned, starte virksomhed og stifte familie.

Forligspartierne i Norddjurs Kommune er enige om en budgetskitse for 2025 - 2028. Regeringen og KL har indgået en økonomiaftale, hvor der er allokeret midler til blandt andet socialområdet. Det er et område, hvor vi giver omsorg til nogle af dem, der har mest brug for det. Selvom rammerne kan udfordre, og økonomiaftalen snarere afbøder den negative økonomiske udvikling på flere velfærdsområder, end den kan skabe varige serviceløft, vil vi arbejde for at få mest velfærd og kvalitet ud af det, vi har.

Vi står med en særlig mulighed for at ændre på ellers svære kommende økonomiske vilkår i budgetperioden, hvor indtægterne ikke dækker det nuværende serviceniveau. Forligspartierne øjnede allerede sidste år denne mulighed og iværksatte i budgetaftale 2024-2027 et råderumsarbejde, der skulle finde potentialer og nye måder at løse vores opgave på, som også kunne holde ind i fremtiden. I 2024 har administrationen udarbejdet oplæg til ikke kun besparelser og effektiviseringer, men også skitseret linjerne til større strukturelle og langsigtede forandringer på eksempelvis skole-, ældre- og socialområdet, så Norddjurs Kommune også fremtidigt kan skabe velfærdsydelser af høj kvalitet, ud fra de rammer vi har. I 2025 er der fokus på at implementere de udvalgte råderumsforslag i denne budgetskitse. Der tages stilling til en ny runde af råderumsforslag i forbindelse med budgetlægningen for budget 2027.

Virksomheder og erhvervsliv har gode forudsætninger i kommunen, og sammen deler vi en tro på fremtiden. Vores beskæftigelsesindsats placerer sig i top ti blandt landets kommuner, det kommer både vores borgere og virksomheder til gode. Sammen med et engageret og ambitiøst erhvervsliv løfter vi udvikling og skaber vækst ud fra de lokale styrkepositioner, vi har.

Forligspartierne er ligeledes enige om at igangsætte et politisk visionsarbejde, der skal give retning for vores ambitioner for Norddjurs Kommune. Visionsarbejdet skal guide os og vores omgivelser til, at vi i fællesskab når vores mål og forløser alt det potentiale, som Norddjurs rummer. Det skal forenkle og prioritere de mål, som er vigtigst for os at nå sammen.

Budget 2025 er i balance trods udfordrende rammevilkår

Forligspartierne bag denne budgetskitse er enige om at overholde den økonomiske politik og dermed også den overordnede målsætning om strukturel balance, der er forudsætningen for en stabil økonomi. Forligspartierne er samtidig enige om at deltage i den fælleskommunale budgetlægning og anerkende de rammer, der er aftalt mellem KL og regeringen i aftalen om kommunernes økonomi.

Det er en grundlæggende forudsætning, at udvalgte, der konstaterer merforbrug, får iværksat initiativer til at skabe balance både på kort og lang sigt. Forligspartierne anerkender, at forudsætningen for denne budgetskitse er, at alle fagudvalg overholder budgetrammerne for både 2024 og 2025, jf. den økonomiske politik.

Forligspartierne er enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget udgør 0,8 % årligt. Forligspartierne er bevidste om, at effektiviseringsbidraget også vil medføre, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Forud for det nye budgetår fremlægges en sag på fagudvalgsmøderne og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttet politisk. Den resterende del af effektiviseringsbidraget udmøntes administrativt.

Norddjurs Kommune har i lighed med tidligere år søgt om tilskud fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner, og der forventes svar på ansøgningen ved udgangen af august 2024. Forligspartierne er bevidste om, at den vedtagne budgetskitse indeholder et strukturelt underskud i 2025 og afventer svar på §16 ansøgning om tilskud til særligt økonomisk vanskeligt stillede kommuner. Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet.

Norddjurs Kommune har gennem de seneste år anvendt en del af kassebeholdningen til at nedbringe kommunens langfristede gæld. Kassebeholdningens størrelse gør det muligt at foretage et ekstraordinært afdrag på gælden igen i 2025.

Denne budgetskitse suppleres af to bilag, der indeholder oversigter over aftalte driftsændringer og anlægsprojekter for 2025-2028.

Børn og unges trivsel og udvikling

Task force til udsatte unge i Norddjurs

Forligspartierne ønsker at styrke forebyggelsesaktiviteterne i kommunens arbejde med udsatte unge og unge, der har risiko for at blive udsatte. Derfor etableres med inspiration fra VISO arbejdet og på tværs af kommunens forvaltninger og relevante interessenter en tværfaglig task force, der skal sikre, at de unge får det rette tilbud, eller at der skabes et tilbud, der matcher den unges udfordringer. Al relevant viden om den unge samles og bringes i spil i task forcens arbejde med at bringe den unge bedst muligt videre. Der afsættes i 2025 og overslagsårene midler til etablering og drift af en task force. Ved udgangen af 2026 gennemføres evaluering af indsatsernes effekt, og de bringes ind i budgetforhandlingerne for 2027.

Styrkelse af to-voksenordningen på almenområdet i folkeskolerne

For at styrke almenområdet fagligt til i højere grad at inkludere børn og unge med særlige behov tilføres ekstraordinært et beløb i 2025 til udvidelse af to-voksenordningen og andre tiltag, der kan styrke en højere inklusionsgrad. Denne indsats understøtter ligeledes anbefalingerne fra §17 stk. 4 udvalg om folkeskolen og ligger i forlængelse af kvalitetsstandarden for folkeskolen. Dette bidrager til indfasning af den besluttede takstreduktion på specialundervisningsområdet, der indføres gradvist og med fuld indfasning pr. august 2026.

Børne- og Ungdomsudvalget skal tage stilling til den konkrete udmøntning herunder, om midlerne i særlige tilfælde kan bruges på mindre tiltag, der ligeledes kan styrke rammerne for en højere inklusionsgrad.

Alkoholfri sidste skoledag

Livet som ung i Norddjurs Kommune skal give en følelse af at være en del af et fællesskab. Derfor er der behov for en ny tradition for sidste skoledag. Her vil fokus være på det inkluderende fællesskab og en fejring på tværs af afgangselever og skoler, hvor omdrejningspunktet er et festligt miljø uden alkohol. Sidste skoledag skal fremadrettet være et alkoholfrit arrangement, hvor der bookes attraktive kunstnere eller aktiviteter, og hvor elevråd og skolebestyrelser involveres i planlægning af arrangementet.

Fraværsindsats i skolerne

På Forkant med Fravær er en forebyggende indsats til elever fra børnehaveklasse til 10. klasse med begyndende skolefravær eller modstand mod at komme i skole. Indsatsen har kørt som et projekt i perioden 2022-2024. I den periode er 162 elever blevet visiteret til indsatsen. Eleverne er i meget dårlig trivsel ved visitation. Mere end en fjerdedel af eleverne har indlæringsvanskeligheder eller en diagnose, oftest autisme eller ADHD/ADD - halvdelen er udredt som en del af indsatsen.

Trivsel er en forudsætning for, at børnene kan gå glade i skole og være en del af et aktivt fritidsliv, og derfor afsættes der midler til at fortsætte indsatsen. Indsatsen forventes at have betydning for forældrenes

mulighed for at være på arbejdsmarkedet. Der vil derfor være et besparelspotentiale på forsørgelsesudgifter samt udgifter til anbringelser og sociale indsatser.

Modtageklasser

Organiseringen af modtageklasser ændres, så elever indskrives direkte i almenklasserne på distriktsskolerne. Indskrivning direkte i almenklasserne gør det lettere for eleverne hurtigt at tilegne sig det danske sprog og indgå i fritids- og foreningslivet lokalt. Derudover bliver eleverne hurtigere kulturelt integreret i almenklasserne.

Lejrskole i Folkeskolen

Der afsættes midler i 2025 og i overslagsårene til lejrskole for alle elever i 7. klasse i folkeskoler i Norddjurs Kommune startende i indeværende skoleår fra 2025. Lejrskole i Norddjurs' folkeskoler har flere formål blandt andet at styrke klassefællesskabet og trivslen på en let tilgængelig måde ved at besøge Norddjurs Kommunes eneste ø, Anholt, som primær destination. Såfremt en skole eller skoleklasse foretrækker en anden destination, er denne selv ansvarlig for planlægning og finansiering af eventuelle merudgifter.

Minimumsnormeringer i daginstitutionerne følges tæt

Der følges løbende op på, at minimumsnormeringerne i børnehaver og vuggestuer overholdes, og det er aftalt, at der kommer en status på Børne- og Ungdomsudvalgets møde i december 2024. Hvis det viser sig, at der er behov for en justering af budgettet, vil dette ske via puljen til værn om servicerammen.

Kortlægning af ubalance på udgifter til anbringelser under Børne- og Ungdomsudvalget

De seneste år er foretaget flere besparelser pga. merforbrug på bl.a. sociale indsatser samt anbringelsesområdet. Med henblik på at afhjælpe denne varige ubalance samt understøtte stabil drift foretages en analyse af de forventede udgifter til anbringelser på Børne- og Ungdomsudvalgets område. Prognosen indgår i 2. runde af budgetforhandlingerne for budget 2025 og eventuelt merforbrug indgår ligeledes i 2. runde af forhandlingerne.

Fremtidens velfærd

De nationale reformer skal lande godt i Norddjurs

På nationalt niveau er der varslet eller indgået aftaler om en række reformer den seneste tid. Norddjurs Kommune skal omsætte Tranæsudvalgets anbefalinger, der har til hensigt at lette presset på social- og handicapområdet. Skole-, ældre-, sundheds- og beskæftigelsesområdet står ligeledes overfor ændrede reformdrevne vilkår.

Alt er noget, der skaber forandringer i kommunens måde at løse centrale velfærdsopgaver på, og som vi derfor skal ruste os til. Det fordrer nye måder at organisere vores arbejdsfællesskaber på, og ofte vil der også være et naturligt behov for kompetenceudvikling af medarbejdere særlig der, hvor kravene ændrer sig mest. Forligspartierne er optaget af, at reformerne omsættes med størst langsigtet værdi for kommunens borgere, erhvervsliv og civilsamfund, og er derfor også bevidste om, at produktiviteten i en periode kan blive udfordret, indtil nye opgaver og arbejdsgange er på plads.

Samling og udvikling af demensindsatsen

Kommunens demensindsats samles på Plejecenter Glesborg, hvor 30 plejeboliger bliver omdannet til demensplejeboliger, og hvor der ligeledes bliver etableret midlertidige demenspladser, så det er muligt med kort varsel for Norddjurs Kommunes borgere at flytte ind i demensvenlige rammer. Der skabes et større fagligt miljø omkring beboere med demens, når indsatserne bliver samlet. Det er ligeledes muligt at investere i indretning af en demensvenlig have, hvor beboerne og borgere med demens i sikre rammer kan nyde roen, genkendeligheden og naturen. Samling af demensindsatsen frigør samtidig nuværende omkostninger til bygninger, vedligehold, drift mv. Heraf investeres en del af midlerne til at understøtte

processen og etablere attraktive rammer for demensindsatsen på Plejecenter Glesborg. For at sikre tilgængelighed prioriteres der etablering af et flextur knudepunkt i Glesborg.

Øget gennemsigtighed i den økonomiske styring af socialområdet

Kommunalbestyrelsen ønsker jf. tidligere beslutning at skabe mere gennemsigtighed i de ydelser og tilbud, der bevilges på socialområdet og øge borgernes retssikkerhed i forhold til, at de modtager den bevilgede støtte. Derfor igangsættes et arbejde med en ny styringsmodel på socialområdet. Den nye styringsmodel forventes derudover at bidrage til en stærkere styring af området, og derved øge handle- og prioriteringsmuligheder for fagudvalg og Kommunalbestyrelse inden for det sociale område.

Overgangen til en ny budgetfordelings- og økonomistyringsmodel er en omfattende proces, som kræver omstilling og kompetenceudvikling i store dele af organisationen, særligt i myndighedsafdelingen og i kommunens centrale økonomiafdeling. Derfor afsættes ekstra midler år 2025 og 2026 til indfasning af nyt system, nye arbejdsgange og nyt samarbejde mellem socialområdet og den centrale økonomifunktion. I tillæg til styringsanalysen tilføres der samtidig midler til området, således at budgettet svarer til det forventede forbrug. Der har i flere år været en ubalance mellem forbrug og budget på grund af stigende udgifter på området. Det er ikke kun i Norddjurs, at udgifterne på socialområdet er steget, det er også på landsplan.

Helhedsorienteret indsats for nedbringelse af sygefravær

I indsatsperioden vil en projektleder for sygefraværsindsats forankret i kommunens HR-afdeling have et særligt fokus på hele organisationens udvikling og læring på sygefraværsområdet, og fx afholde kursus- og udviklingsdage i forebyggelse og håndtering af sygefravær. Derudover vil det give muligheder for særlige indsatser for de arbejdspladser i Norddjurs Kommune, som har et særligt højt sygefravær, og hvor en fokuseret indsats vil have størst effekt. Læringen fra disse områder vil bruges til udarbejdelse af en værktøjskasse til brug i hele organisationen. Den helhedsorienterede indsats er koordineret med supplerende indsatser, fx aktiviteter igangsat af Hovedudvalget hos fastholdelseskonsulenter, der hjælper virksomheder og arbejdspladser med at fastholde medarbejdere, samt hos en trivselskonsulent, der arbejder med trivselsudvikling i velfærdsdirektørens område. Derved arbejdes for, at den samlede indsats rammer bredt i kommunen og på de steder, hvor behovet er størst.

En helhedsorienteret indsats for nedbringelse af sygefravær flugter med HR-strategiens fokus på at sikre en attraktiv arbejdsplads for ledere og medarbejdere. En reduktion af sygefraværet forventes at gavne arbejdsmiljøet og arbejdsglæden samt give en bedre borgeroplevelse idet, det er kendt personale frem for vikarer, der møder borgeren.

Klima, miljø, natur og den grønne omstilling

Stormflodssikring

Der er i forligskredsen enighed om at udgifter, forbundet med anlæg med støtte fra den statslige kystpulje til stormflodssikring af Grenaa finansieres særskilt og ekstraordinært af kommunens kassebeholdning i 2026 og 2027. Der sendes i foråret 2025 en opfordring til KL forud for de næstkommende økonomiforhandlinger om, at disse kystsikringsinitiativer afholdes uden for anlægsrammen.

Vandmiljø i Alling Å

Primo 2024 igangsatte Kommunalbestyrelsen et midlertidigt prøveprogram for at overvåge vandmiljøet i Alling Å, som følge af situationen ved Nordic Waste. Medio 2024 er prøvetagningsprogrammet tilpasset, da behovet for en tæt overvågning ikke længere er det samme. Der vurderes primo 2025 om behovet for evt. fortsat vandprøvetagning stadigvæk er der, og en eventuel udgift finansieres via puljen til værn om serviceramme.

Opkøb af jord til naturformål

Norddjurs Kommune ser opkøb af jord til naturformål, ændret anvendelse af kommunalt ejet jord og partnerskab med private jordejere som en vigtig del af arbejdet med klimahandleplanen fra 2023 og de potentielle naturområder som er udpeget i kommuneplan 2017 og 2021.

Formålet med indsatsen er at skabe naturforbindelser mellem byer, kyst og skove, nedbringe udslip af drivhusgasser fra dyrkede arealer, forbedre vandkvaliteten i åer og søer og dermed også bidrage til en bedre vandkvalitet i Kattegat. Forslaget vil også sikre øget biodiversitet og mere natur til rekreative og turistmæssige formål.

Centralt for indsatsen er kortlægning og identifikation af arealer, hvor der kan tages landbrugsarealer ud af drift, samt dialog med private lodsejere hvorefter opkøbte arealer kan overgå til naturarealer.

Opgaven prioriteres inden for rammerne af opnormering på natur- og miljøområdet.

Styrkelse af natur-, miljø- og klimaområdet

Norddjurs Kommune har i disse år en positiv udvikling i kommunens erhvervsliv, herunder af virksomheder, som har brug for et tæt samarbejde med myndigheder på natur-, klima- og miljøområdet. Samtidig er det et område som i stigende grad er vigtig for kommunens attraktivitet for både borgere og virksomheder.

Kommunalbestyrelsen ønsker at udvikle Norddjurs Kommunes profil som en attraktiv erhvervskommune, hvor man som virksomhed oplever et tæt samspil med kommunen. I denne indsats er Natur-, Klima- og Miljøområdet et nøgleområde med afgørende betydning for planlægning, for bosætning, for den grønne omstilling og for erhvervslivets positive udvikling.

Miljørådets stigende betydning og tiltagende kompleksitet, stiller store krav til, at vi som kommune udvikler os i takt med kravene fra omverdenen. Derfor ønsker Kommunalbestyrelsen at styrke kommunens kapacitet inden for Natur, Klima og Miljø.

Norddjurs løser allerede i dag de nødvendige opgaver effektivt og smidigt, med relativt få ressourcer i forhold til sammenlignelige kommuner. Indsatsen skal bygge videre på disse dyder, og samtidig styrke en bred vifte af planlægnings-, og erhvervsrelaterede opgaver inden for området med den gode dialog i højsædet. Indsatsen evalueres første gang ved udgangen af 2025.

Klima- og udviklingsforening

Norddjurs Kommune stifter sammen med Grenaa Havn A/S, Sydhavnen A/S og Kattegatcentrets Driftsfond i efteråret 2024 "Norddjurs udviklingsforening for klima og bæredygtig byudvikling". Ambitionen for samarbejdet er - via en fælles og koordineret indsats - at understøtte den strategiske udvikling af Grenaa Sydhavn gennem klimasikring, bæredygtig byudvikling og helhedsplanlægning.

Vækst og erhverv

Infrastruktur

Forligspartierne er enige om at fastholde og sikre en fortsat indsats for udvikling af infrastruktur i synergi og sammenhæng med de nationale infrastrukturinvesteringer. Norddjurs er en del af et stærkt vækstcenter med afgørende betydning for Danmark. Det er en forudsætning for opretholdelsen af den status, at kommunen ikke hægtes af en udbygget national infrastruktur i bredeste forstand, herunder både de trafikale netværk og energinetværk. Udviklingen på nationalt niveau over de kommende år, bl.a. med Femern Bælt projektet vil betyde, at mobilitetsmønstre vil ændre sig og trække godstrafik sydover. Med Østjyllands eneste internationale færgerute skal vi sikre at porten til Skandinavien over Grenaa Havn fortsat kan udvikle sig til gavn for hele Østjylland, samtidigt med, at kapaciteten til at opfange den trafik fra det vestlige Skandinavien og nordvestlige Jylland, der ikke kan drage nytte af Femerns Bælt forbindelsen, skal være til stede. Norddjurs Kommunes partnerskaber med andre eksterne interessenter skal fortsat styrkes og bidrage til en øget indsats for fortsat udvikling af den samlede infrastruktur, og særligt hovedvej A15.

Udover denne del er det centralt at knytte Norddjurs tættere til det øvrige Østjylland hvad angår energi, digital dækning, uddannelse og den bevægelige arbejdskraft også internt i kommunen.

Indsats for strategisk udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv

Indsats for strategisk udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv Grenaa Havn er i en hastig udvikling. Forligspartierne ser et betydeligt potentiale i havnens fortsatte udvikling. Frem mod budget 2026 ønsker forligspartierne derfor at forberede en styrket strategisk indsats for at understøtte den langsigtede udvikling af Grenaa Havn og havnerelaterede erhverv. Indsatsen indebærer at Norddjurs Kommune kan arbejde mere målrettet og proaktivt med området.

Indsatsen fordeler sig i tre søjler: 1) Den overordnede planlægning for Grenaa Havn og områderne relateret hertil. 2) Langsigtet strategi for kommunalt opkøb og salg af arealer og ejendomme. 3) Strategi for tiltrækning af virksomheder, der skaber mest værdi på arealet.

Strategisk arbejde med bosætning

Norddjurs Kommunes mange gode bosætningsmuligheder skal synliggøres, og sammenhænge til erhvervsudvikling og turismeudvikling skal styrkes. Mange potentielle borgere har tilknytning til Norddjurs som medarbejdere i virksomheder placeret i kommunen eller besøger kommunen som gæster og turister. Norddjurs Kommune skal fortsat understøtte erhvervslivets adgang til kvalificeret arbejdskraft og fortsat vækst og udvikling i Norddjurs gennem bosætning- og erhvervsudvikling.

Erhvervsvenlighed

Erhvervslivet i Norddjurs Kommune udgøres af cirka 20 virksomheder med mere end 100 ansatte og et betydeligt antal små og mellemstore virksomheder, der er kendetegnet ved meget solide formelle og uformelle netværksdannelser, der tilsammen skaber en meget fleksibel erhvervsstruktur i Norddjurs Kommune bestående af ejer ledede virksomheder. Som supplement hertil er der i Grenaa et antal virksomheder, der er ejet af store koncerner. For at sikre fortsat gode rammevilkår for erhvervsudvikling prioriteres dialogen administrativt og politisk, samt samarbejdet og partnerskabet med erhvervslivet højt. Formålet er i videst muligt omfang at stille rammer til rådighed for virksomhederne, der understøtter en bæredygtig udvikling, der gavner både eksisterende og nye virksomheder samt kommunen som helhed.

Det er af stor betydning for vækstvilkårene i Norddjurs, at den lokale erhvervsfremmeindsats er effektiv og bidrager til at løse lokale vækstudfordringer. Det fordrer en tæt og konstruktiv dialog med erhvervslivets parter, så løsninger findes i et konstruktivt samarbejde med øje for smidige løsninger. Samtidig er det også af stor betydning at have øje for de større strategiske indsatser, hvor erhvervsudviklingsprojekter kan synliggøres, udvikles og skabe synergi med effekt for hele Norddjurs Kommune.

Der etableres en politisk styregruppe med formandskaberne fra Økonomiudvalget, Miljø- og Teknikudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Erhvervsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på den fremtidige organisering af erhvervsindsatsen. Afrapportering sker til Økonomiudvalget.

Effektiv administration understøtter kerneopgaverne i kommunen

Kloge kvadratmeter

Norddjurs Kommune disponerer over 325.000 kvadratmeter bygninger. Det er skoler, dagtilbud, plejecentre, administrationsbygninger osv. Med afsæt i budgetaftalen 2024-2027 pågår for nuværende et større kortlægnings- og analysearbejde i at få et samlet overblik over kommunens bygninger, deres bygningsmæssige stand, hvilke typer af aktiviteter, de egner sig til at huse mv. Analysens foreløbige resultater viser, at der er et potentiale i anvende kommunens kvadratmeter anderledes. Potentialet er både bygningsmæssigt, fagligt og økonomisk. Flere bygninger anvendes kun delvist, andre har dyre lejeomkostninger, og helt tredje bygninger står overfor større renoveringsomkostninger, hvis kommunen

fortsat ønsker at anvende bygningerne. Der afsættes midler i 2025 til at arbejde videre, så arbejdet udvides til også at omfatte eksempelvis skoler, ældreområdet og andre kommunale bygninger. Der arbejdes med nye og bedre måder at anvende kommunens bygningsmasse på, eksempelvis ved at samle ansatte på færre adresser, etablere nye og større faglige fællesskaber, flytte aktiviteter til bygninger, der har lavere driftsomkostninger osv. Arbejdet forankres politisk i Økonomiudvalget.

Der udpeges allerede nu to eksempelprojekter henholdsvis om Administrationsbygningen i Voldby og samling af Forberedende Tidlig Indsats (FTI). Omkostninger, som er beskrevet i råderumskataloget i forbindelse med disse projekter, finansieres fra Økonomiudvalgets strategiske pulje.

Kommunen erhverver på denne måde faglige kompetencer til at omfordele og samle kommunens aktiviteter, således fremtidige større strukturelle ændringer på ældre-, sundheds- eller skoleområdet kan håndteres og frigive midler til investering i eksempelvis service og velfærd.

Effektivisering af arbejdsgange i administrationen herunder implementering af AI (kunstig intelligens)

I Norddjurs arbejdes der løbende med at effektivisere arbejdsgange i administrationen, og med en investering i AI vil dette arbejde kunne understøttes yderligere. I 2025 investeres der i AI hjælpeprogrammer til blandt andet håndtering af aktindsigter. Samtidig har den øgede digitalisering resulteret i lavere udgifter til print og porto. Fra 2025 og frem forventes en besparelse som følge af mere effektive arbejdsgange. Både indførelsen af AI og øget digitalisering giver en besparelse på nuværende budgetter, som er indarbejdet i denne aftale.

Effektiv flådestyring

Norddjurs råder i øjeblikket over ca. 280 køretøjer fordelt på personbiler, varevogne, minibusser og lastbiler. Cirka halvdelen af disse køretøjer er leaset og den anden halvdel ejes af Norddjurs Kommune. Flåden består af både el-, hybrid- og fossildrevne køretøjer. For at kunne komme i mål med både den grønne omstilling og effektiviseringen af den samlede flåde, er der enighed om at etablere en fælles flådestyringsenhed.

Ledelsesinformation

Forligspartierne ønsker at styrke grundlaget for at kunne træffe dataunderstøttede beslutninger politisk såvel som administrativt. Der investeres i at opbygge et ledelsesinformationssystem, der kan hjælpe alle led i organisationen: Ledere og fagprofessionelle i den daglige drift, chefer og direktion med strategiske beslutninger og prioriteter, og fagudvalg og Kommunalbestyrelse med informationer, der styrker grundlaget for at træffe fagligt dataunderstøttede politiske beslutninger og prioriteter. Der afsættes i 2025 og 2026 midler til videreudvikling og konsolidering af et ledelsesinformationssystem. Det er en første prioritet at arbejde med data på socialområdet og HR-området.

Partnerskaber

Tværgående samarbejder

I Norddjurs fokuserer vi på stærke strategiske samarbejder og partnerskaber ved at skabe gode rammer gennem tæt og konstruktiv dialog med interessenter og samarbejdspartnere. Overordnet set er vigtigheden af inddragelse af borgere og interessenter prioriteret i budgettet. Det sker eksempelvis sammen med aktører om interessevaretagelse for forbedret infrastruktur, konstruktiv dialog med investorer, udvikling af Fjellerup Strand, borgermøder og i en fortsat tæt dialog med foreninger eksempelvis på Anholt.

Partnerskaber

I budgettet er der fokus på at prioritere udvikling via partnerskaber og strategiske samarbejder og sikre deltagelse af kommunen i tværgående projekter. Fx i forbindelse med opstart af ny praksisnær ingeniøruddannelse med VIA University College samt samarbejde med lokale virksomheder i forbindelse med fx byforskønnelse og events. Ligeledes er der fokus på at inddrage de formaliserede partnerskaber med Aarhus Universitet, VIA University College og Halmstad Kommune i at styrke evnen til at tiltrække

befolkning, arbejdskraft, virksomheder og uddannelsesinstitutioner samt at styrke partnerskabet med dem, som allerede har gjort Norddjurs Kommune til et aktivt tilvalg.

Kultur og fritid

Elitepulje

Der er sportsgrene i Norddjurs Kommune, der har nået et niveau, der stiller store krav til såvel det sportslige som det økonomiske fundament. Der afsættes en pulje til at understøtte den fortsatte udvikling af elitesport og elitesportsudøvere.

Forsamlingshuspulje

Der afsættes en anlægspulje, hvor forsamlingshuse kan søge tilskud til ejendoms- og energiforbedringer. Puljen udmøntes af Kultur- og Fritidsudvalget.

Kattegatcenteret

Kattegatcenteret er et af Norddjurs Kommunes styrkepositioner, og de står foran en større renovering af hajtanken, udvikling af publikumsoplevelsen og formidlingen omkring hajtanken. Norddjurs Kommune reserverer foreløbigt et beløb i 2026 og 2027 til medfinansiering af projektet, men afventer en konkret ansøgning fra Kattegatcenteret, som behandles i Kultur- og Fritidsudvalget.

Anlæg

Forligspartierne er enige om at afsætte et budget til anlægsinvesteringer, der opfylder den økonomiske målsætning for anlæg i den økonomiske politik. På den baggrund og med udgangspunkt i anlægskataloget for 2025 afsættes der en anlægsramme på 102 mio. kr. i 2025. I tilknytning til anlæg afsættes der også kapitalindskud på finansieringssiden til alment boligbyggeri i Auning + Grenaa samt grundkapitalindskud til alment boligbyggeri i Glesborg.

Som bilag til denne aftale er der vedlagt anlægs-/investeringsoversigt over planlagte anlæg i perioden 2025-2028.

Øvrigt

Der er enighed om, at forligspartierne i denne aftale mødes, når der er indgået en finanslovsaftale, samt hvis der har været afholdt folketingsvalg.

Hvis der efter budgetvedtagelsen er væsentlige ændringer af de økonomiske budgetforudsætninger, herunder at den fælleskommunale budgetlægning ikke går op, er forligspartierne enige om at mødes og tage stilling hertil.

Denne budgetskitse er indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Danmarksdemokraterne og Dansk Folkeparti.

Budgetskitsen er indgået forud for afklaring om modtaget bevilling fra pulje til særligt vanskeligt stillede kommuner.

Såfremt det bevilgede tilskud ikke dækker det strukturelle underskud, skal dette håndteres i forligskredsen forud for endelig vedtagelse af budgettet.

Bilag til budgetskiten 2025-2028

Opkøb af jord til naturformål

Norddjurs kommune ser opkøb af jord til naturformål, ændret anvendelse af kommunalt ejet jord og partnerskab med private jordejere som en vigtig del af styrkelse af natur, miljø og klimaområdet.

Formålet med opkøb af jord til naturformål og ændret arealanvendelse:

- Bidrage til nedbringelse af udslip af drivhusgasser fra dyrkede arealer.
- Forbedre vandkvalitet i åer og søer og dermed også mindske de negative påvirkninger af udløb i Kattegat fra kysterne i Norddjurs Kommune.
- Øget biodiversitet til gavn for planter og dyr.
- Bedre og mere omfattende rekreative muligheder i større naturområder i Norddjurs Kommune til gavn for borgere og turister.
- Bidrage til at realisere prioriteterne vedrørende naturarealer i kommuneplanen 2017/2021 og målene i klimahandlingsplanen fra 2023.

I klimahandlingsplanens ”mål for landbrug og arealanvendelse” fremhæves: Et klima og miljøvenligt landbrug, der er økonomisk bæredygtig og en balanceret og klimavenlig arealanvendelse, der balancerer hensyn til landbrug, natur, biodiversitet, rekreative interesser og energiformål”. Her peges også på ”samarbejde og synergier til fremme af ny teknologi og driftsmetoder”.

Konkrete initiativer:

- Der afsættes en pulje i anlægsbudgettet i 2025, der sikrer midler til opkøb af private lodsejere. Formålet er at identificere, hvor der kan tages landbrugsarealer ud af drift, hvorefter de kan overgå til naturarealer. Puljen kan anvendes til rene opkøb, medfinansiering af opkøb i samarbejde med Den danske Naturfond og eventuelt nye statslige opkøbs- og støtteordninger, som kan anvendes af kommunerne.
- Der udarbejdes en dynamisk liste over kommunale arealer, hvor anvendelsen kan ændres i overensstemmelse med formålet med dette forslag. Såfremt arealer er forpagtede til private, opsiges forpagtningen eller der indgås aftale om fremtidig drift i overensstemmelse med formålet. Denne liste behandles i Miljø- og Teknikudvalget, der prioriterer omlægningen indenfor puljen.
- Der udarbejdes i overensstemmelse med udpegninger i kommuneplanen samt eventuelt tillæg til denne, en liste over privatejede arealer, som kunne overgå til naturarealer og indgå i de naturkorridorer, som allerede indgår i kommuneplanen. Effektueringen af dette punkt kan ske gennem opkøb eller indgåelse af partnerskabsaftaler. Blandt potentielle naturområder kan indgå hele eller dele af Kolindsund.
- Nuværende kommunalt eller statsligt ejede naturområder, kan udvides og der udarbejdes for opkøbene plan for beplantning, adgang og mulighed for fritidsaktiviteter. Der skal sikres, at biodiversitet - herunder fugle og dyreliv - beskyttes og der skal derfor være

naturarealer, der ikke umiddelbart er tilgængelige. Desuden naturpleje på både tilgængelige og mere lukkede naturområder (permanent ekstensivering).

- De af dette forslag omfattede private arealer skal afgrænses og beskrives i forhold til areal, anslået købspris, antal lodsejere og prioriteres ud fra om arealerne er kystnære, bynære og langs åer og vandløb og efter kriterierne i kommuneplanens prioriterede rangering af potentielle naturområder:

1.-prioritet er arealer, der vil kunne få særlige naturmæssige kvaliteter og væsentlige naturforbindende og naturudvidende funktion, hvis de udtages af drift.

2.-prioritet er arealer, hvor der vil kunne udvikles en karakteristisk og værdifuld natur, og som eventuelt vil kunne danne forbindelse til andre naturarealer.

3.-prioritet er arealer, hvor der kan udvikles naturværdier af mere almindelig karakter, og som kan medvirke til at forbedre natursammenhængene i landskabet.

Bevillingsniveau

Bevillingsområde	Brutto- bevilling	Brutto- bevilling	Netto- bevilling
	Udgift	Indtægt	
Drift:			
Indtægter:			
Skatter 7.68.90-7.68.96			x
Tilskud og udligning 7.62.80-7.65.87			x
Driftsudgifter: (dranst 1 og 2)			
Økonomiudvalget			x
Erhvervsudvalget			x
Arbejdsmarkedsudvalget			x
Børne- og Ungdomsudvalget			x
Kultur- og Fritidsudvalget			x
Miljø- og Teknikudvalget			x
Voksen- og Plejeudvalget			x
Renter 7.22.05 - 07.58.79 (ekskl. kurstab og kursgevinst)	x	x	
Anlæg: (kræver anlægsbev.)			
Anlægsbevilling og rådighedsbeløb gives på projektniveau			
Økonomiudvalget	x	x	
Arbejdsmarkedsudvalget	x	x	
Børne- og Ungdomsudvalget	x	x	
Kultur- og Fritidsudvalget	x	x	
Miljø- og Teknikudvalget	x	x	
Voksen- og Plejeudvalget	x	x	
Erhvervsudvalget	x	x	
Øvrige finansielle områder:			
Afdrag på lån 8.55.63-8.55.78	x		
Lånoptagelse		x	
Forskydninger i langfristede tilgodehavender 8.32.20-8.32.27			x
Antal bevillinger/finansielle poster i alt	9	9	10

Generelle bemærkninger

Budget 2025-2028

Indholdsfortegnelse

INDTÆGTER.....	3
DRIFTSUDGIFTERNE.....	11
ANLÆG	13
FINANSIELLE KONTI	14
BEREGNING AF LIKVIDITET	14
ØKONOMISK POLITIK.....	15

Generelle bemærkninger

Budgetloven

Folketinget har i 2012 vedtaget en budgetlov med det formål at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner. Et af de anvendte midler er at fastsætte udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner.

Herudover indeholder loven også bestemmelser om krav til overskud på den løbende drift. En ændring af styrelsesloven giver samtidig kommunerne mulighed for at budgettere med generelle reserver.

Overskud på den løbende drift

Der er fastsat bestemmelser om, at der i årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag skal være overskud på den ordinære drift. Formålet med kravet om overskud på driften er at understøtte princippet om en sund økonomisk styring i den enkelte kommune, hvor det sikres, at en kommune ikke finansierer løbende driftsudgifter ved forbrug af likviditet.

Budgettet udviser overskud på ordinær drift på 99,0 mio. kr. i budgetåret 2025, og på 108,5 mio. kr. i 2026, 94,9 mio. kr. i 2027 og 47,0 mio. kr. i 2028.

Generelle reserver

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i kommunalbestyrelsen eller lignende. Dog er der i henhold til § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om kommunernes budget og regnskabsvæsen, revision m.v., adgang til at budgettere med generelle reserver, der maksimalt kan udgøre 1 % af kommunens budgetterede nettodriftsudgifter til service, jf. § 10 i lov om en budgetlov.

Indførelsen af en adgang til at budgettere med generelle reserver kan medvirke til at understøtte, at kommunerne bedre kan overholde de vedtagne budgetter og dermed undgå sanktioner jf. sanktionslovgivningen. Der er i budget 2025 afsat samlede reserver på 23,0 mio. kr.

Indtægter

Skatteindtægter

I budgettet indgår følgende skatteprocenter:

- Kommuneskat 26,0 procent.
- Grundskyld 16,80 promille.
- Dækningsafgift af statslige grundværdier 15,00 promille.
- Dækningsafgift af andre offentlige grundværdier 15,00 promille.

Budget for 2025 bygger på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb.

Skønnene for budgetoverslagsårene bygger også på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag baseret på KL's vækstskøn. I forhold til KL's skøn for overslagsårene i budget 2024 er forventningerne til udvikling i udskrivningsgrundlaget nedjusteret. Der er tale om en samlet nedjustering for perioden 2022-2025 på i alt 0,8 pct. hvilket hovedsageligt skyldes en lavere vækst i lønudviklingen sammen med skattereformen fra december

2023 der gav et øget beskæftigelsesfradrag. Der er endvidere taget højde for virkningen af det faldende befolkningstal, der giver sig udslag i vurderingen i udviklingen af udskrivningsgrundlaget for overslagsårene.

Forvaltningen har som udgangspunkt for skønnene for statsgarantien i budgetoverslagsårene 2026-2028 anvendt KL's forventede vækst i udskrivningsgrundlaget pr. skattepligtig. Der er endvidere anvendt egen befolkningsprognose som grundlag for befolkningsudviklingen og dermed antallet af skattepligtige i kommunen i overslagsårene. Norddjurs Kommunes egen befolkningsprognose indregner, at alle fordrevne ukrainere fortsat bliver i kommunen også efter særlovens udløb i 2025. Det samlede befolkningstal der indgår i alle indtægtsberegninger, indeholder derfor ca. 250 fordrevne ukrainere.

De kommunale skatter er herefter beregnet til følgende beløb:

Skatter (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Skatter	-1.904,9	-1.938,1	-1.990,5	-2.041,2
Selskabsskat	-28,5	-28,8	-29,9	-27,1
Grundskyld	-153,0	-149,7	-151,7	-153,9
Anden skat	-0,7	-0,5	-0,5	-0,5
Dækningsafgift	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Anden skat i alt	-184,2	-181,0	-184,1	-183,6
Skatter i alt	-2.089,1	-2.119,1	-2.174,6	-2.224,8

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat en pulje til skattenedsættelse, hvis formål primært var rettet mod kommuner med en skatteprocent over 26,3 pct. Norddjurs Kommune fik andel i denne pulje og nedsatte skatten til 26,3 pct. i 2021. I den forbindelse modtager Norddjurs Kommune et permanent tilskud som kompensation for nedsættelsen på 22,5 mio. kr. årligt.

I budgetaftalen for 2022 indgik en yderligere skattenedsættelse på 0,2 pct. således at skatteprocenten fra 2022 er på 26,1 pct.

I budgetaftalen for 2023 blev skattenedsættelse med 0,1 pct. vedtaget. Dette betyder, at skatteprocenten er på 26,0 pct.

Norddjurs Kommune modtager til skattejusteringer fra 2022, kompensation efter puljen til skattenedsættelse fra udligningsreformen, her dækker staten 80 pct. af provenutabet i 2025 og 85 pct. af provenuet for skattenedsættelsen fra 2023. Norddjurs Kommune modtager tilskud som kompensation for nedsættelsen på henholdsvis 9,4 mio. kr. (skattenedsættelse med 0,2 pct.) og 5,2 mio. kr. (skattenedsættelse 0,1 pct.) i 2025. Kompensationsbetaling løber frem til henholdsvis 2026 og 2027.

Grundskyld af de skattepligtige grundværdier

Folketinget vedtog den 30. maj 2023 lov om ejendomsskatter, og følgeloven om dækningsafgift og statens afregning af grundskyld til kommunerne.

Overordnet betyder den nye lov om ejendomsskatter for en enkelte boligejer at betalingen af grundskyld overgår til forskudsopgørelsen i stedet for en opkrævning fra kommunen. Derudover og mest betydningsfuldt er indførelsen af et nyt vurderingssystem til fastsættelse af grundværdierne.

I en overgangsfase fra 2024 - 2028 er grundskyldspromillen fastsat gennem denne lov, hvilket for Norddjurs Kommune betyder at grundskyldspromillen ikke kan fastsættes højere end 16,8 promille.

Skatteministeriet har udsendt foreløbig skøn over den enkelte kommunes provenu af grundskylden. Der er fortsat stor usikkerhed forbundet med disse skøn og Skatteministeriet har opdateret skønnet i forbindelse med udmeldelsen af statsgarantien for 2025. Det foreløbige vurderingsskøn vil give et samlet provenu på

153,0 mio. kr. i 2025, hvilket er ca. 1,0 mio. kr. lavere end det tidligere skøn over provenuet. Tallene er foreløbige, men vil blive afregnet med kommunerne, hvilket betyder at de endeligt vil blive reguleret i 2027. Der hersker stor usikkerhed om størrelsen af grundskylden, da Skatteministeriet fortsat arbejder på at tilvejebringe valide ejendomsvurderinger. Dette gælder også for vurderingsperioden 2021 - 2023, hvor Vurderingsstyrelsen pt. udsender nye vurderinger. Eventuelle rettelser bliver ligeledes korrigeret overfor kommunerne i 2027.

Indefrysning af grundskyld - pensionist og midlertidig låneordning

Som et led i den nye lov om ejendomsskatter, overtager staten administrationen af indefrysningsslåne fra kommunerne fra 2024. En del af denne overdragelse er at staten overtager de eksisterende lån som indfries hos kommunerne til kurs 100. Afregningen forventes at ske i 2027, da efterreguleringen af skatteårene 2021 - 2023 skal være afsluttet i 2026. I perioden frem til 2026 kan der ligeledes være indfrielse i forbindelse med ejerskifte og dødsfald. I budgetbeløbet optaget i 2027 er der taget højde for dette.

Selskabsskat

Skattepligtig selskabsindkomst bliver beskattet med 22,0 pct. hvoraf kommunen modtager 14,24 pct. Dette er en nedsættelse med 1,0 pct. point i forhold til før udligningsreformen. Der afregnes forskudt, hvilket betyder, at det er selskabsskatten for år 2021, der afregnes i 2024.

Tilskud og udligning

Reformen af udligningssystemet betød, at det generelle udligningssystem blev ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system. Statstilskuddet udbetales herefter alene gennem bloktilskuddet. Udligningssystemet indeholder endvidere tre særskilte udligningsordningsordninger, som er udligning af selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere. Med udligningsreformen blev der indført en udligning af dækningsafgift.

I budgettet indgår følgende tilskuds- og udligningsbeløb:

Generelle tilskud (i mio kr.)	2025	2026	2027	2028
Udligning af beskatningsgrundlag	-187,6	-224,3	-239,9	-252,9
Udligning af udgiftsbehov	-121,5	-128,9	-135,6	-141,0
Udligning af selskabsskat/dækningsafgift	-25,7	-31,9	-33,0	-29,8
Bloktilskud modregnet L&C programmet	-485,0	-532,7	-573,6	-606,3
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	6,7	6,9	7,1	7,3
Ældreområdet	-27,0	-27,9	-28,8	-29,7
Tilskud til bedre dagtilbud	-3,3	-3,4	-3,5	-3,7
Ø-kommuner	-8,8	-9,2	-9,6	-9,9
Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	-14,8	-15,4	-16,1	-16,8
Tilskud til styrkelse af likviditeten	-33,4	-33,4	-33,4	-33,4
Kommunalt udviklingsbidrag	4,6	4,8	4,9	5,1
Individuelt tilskud til skattenedsættelse	-37,2	-36,3	-27,2	-22,5
Kompensation dækningsafgift	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Refusion af moms	0,5	0,5	0,5	0,5
Udligning og bloktilskud jf. budgetbalance	-937,0	-1.036,0	-1.092,7	-1.137,9
Betinget balancetilskud (en del af bloktilskuddet)	-24,6	-24,6	-24,5	-24,5
Nettoeffekten af selvbudgettering 2024			-10,3	

Generelle tilskud (i mio kr.)	2025	2026	2027	2028
Tilskud til udsatte ø- og yder-kommuner	-54,1	-56,1	-57,9	-59,7
Lov- og cirkulæreprogrammet	-3,5	-3,7	-2,5	-2,5
Beregnet nedgang i befolkningstal	-91,6	-73,4	-49,6	-32,8
Særlig vanskeligt stillede kommuner §16				
Midtvejsregulering (bufferpulje)	9,2	10,0	10,0	10,0
Tilskud i alt	-1.101,5	-1.183,8	-1.227,6	-1.247,4

Udligning af beskatningsgrundlag.

Kommuner med et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet modtager et tilskud på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Omvendt betaler kommuner med et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet et bidrag på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet.

Der er herudover etableret en tillægsordning i udligningen af beskatningsgrundlaget. Tillæg ydes til kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet. Kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag modtager et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet. Finansiering af tillægget sker ved, at kommuner med et relativt højt beskatningsgrundlag betaler et bidrag på 18 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 125 pct. af landsgennemsnittet. Hvis tilskud og bidrag i tillægsordningen ikke modsvarer hinanden, fordeles en eventuel afvigelse på alle 98 kommuner efter indbyggertal.

For kommuner med et lavt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 95 pct. for den laveste del, og for kommuner med et højt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 93 pct. for den højeste del.

Udligning af udgiftsbehov.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. For kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet er der herudover etableret et tillæg, som udgør 2 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. Tillægget finansieres af et bidrag fra alle landets kommuner fordelt efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for de kommuner, som modtager tilskud er således samlet på 95 pct.

Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner.

Tilskuddet gives efter faste og objektive kriterier, som er målrettet de mest udsatte yderkommuner. Fordelingen mellem kommuner i ordningen opdateres med udviklingen i befolkningsandelen. Det er en forudsætning for tilskud, at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 190.000 kr. pr. indbygger. Herudover skal kommunen opfylde mindst 4 af følgende kriterier:

- Andel af 70+ årige
- Landdistriktsgraden målt som antal indbyggere, der bor i landdistrikter eller by med op til 1.000 indbyggere i forhold til alle indbyggere i kommunen
- Antal arbejdspladser pr. 100 17-64-årige under 77 pct.
- Ø-kommune og selvstændig kommune med beskatningsgrundlag under 190.000 kr. pr. indbygger.
- Beskatningsgrundlag under 178.000 kr. pr. indbygger
- Andelen af "gamle" førtidspensionister pr. indbygger over 0,7 pct.
- Andelen af førtidspensionister

Tilskuddets størrelse afhænger af, hvor mange kriterier kommunen opfylder. Det samlede tilskud er sat til 1,5 mia. kr., hvoraf 0,5 mia. kr. finansieres af kommunerne selv efter indbyggertal. Tilskuddet beregnes en gang for alle ud fra de opstillede kriterier og opdateres herefter alene med befolkningsudviklingen.

Norrdjurs Kommune modtager i 2025 54,1 mio. kr. i tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner.

Bloktilskud

Bloktilskuddet er et generelt tilskud til kommunerne. Af bloktilskuddet finansieres tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår, samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til deres indbyggertal.

Betinget bloktilskud

I 2025 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne i forbindelse med budgetlægningen overholder den aftalte ramme for serviceudgifterne. Norrdjurs Kommunes andel af de 3 mia. kr. udgør 18,4 mio. kr. Der er endvidere vedtaget et betinget bloktilskud på anlægssiden på 1 mia. kr. som er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsramme under et ikke overskrider den aftalte ramme på 20,3 mia. kr. Norrdjurs Kommunes andel af bloktilskuddet udgør 6,1 mio. kr.

Med hensyn til fordelingen af en eventuel tilskudsnedsettelse indebærer ordningen, at Indenrigs- og Sundhedsministeren kan træffe beslutning om fordelingen af den del af tilskudsnedsettelsen, der vedrører serviceudgifterne. Formålet er, at hvis det betingede bloktilskud ikke fuldt ud kan udbetales, indføres der mulighed for at gøre udbetalingen af det betingede bloktilskud mere individuel, dvs. afhængig af den enkelte kommunes budgetadfærd.

Ordningen indebærer, at der i det enkelte år kan foretages en konkret vurdering af baggrunden for, at kommunernes budgetter for serviceudgifterne i det pågældende år samlet overskrider de forudsatte rammer. På grundlag af denne vurdering træffer indenrigs- og sundhedsministeren beslutning om, hvorvidt den delvise udbetaling af det betingede bloktilskud skal modregnes efter følgende kriterier.

1. foretages kollektivt til alle kommuner,
2. efter individuelle kriterier
3. som en kombination.

Der gælder endvidere en ordning, som indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle og kollektive nedsættelser.

40 pct. af nedsættelsen vil blive afregnet kollektivt for kommunerne under ét som en generel nedsættelse af bloktilskuddet, mens 60 pct. vil blive afregnet individuelt for de kommuner, som har overskredet deres budgetter. Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse.

Kriteriet beregnet nedgang i befolkningstallet

Kriteriet blev i forbindelse med udligningsreformen justeret således at der blev indført en 3 års gennemsnit og et loft over enhedsprisen. Dette havde til formål at gøre kriteriet mindre følsom for udsving i udligningsbeløbene for kommunen.

Der er i budgettet indregnet 91,6 mio. kr. i 2025 svarende til et fald på 1.172 personer. I overslagsårene er antagelsen at Norrdjurs Kommunes andel af det samlede fald i befolkningen vil falde, da årene med stor tilbagegang i befolkning er på vej ud af beregningen. Enhedsprisen forventes blot at blive prisfremskrevet.

Oversigt over tilskuds- og udligningsordninger

Ordning	Beskrivelse
Udligning af beskatningsgrundlag	Udlignes med 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Herudover gives et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet.
Udligning af udgiftsbehov	Udlignes med 95 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.
Bloktilskud	En del af bloktilskuddet går til tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del fordeles som hovedregel efter indbyggertal.

Kilde: Indenrigs- og sundhedsministeriets tilskudsbog

Herudover er der en række særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Andre tilskudsordninger*Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud*

I forlængelse af finansloven for 2012 er der afsat et tilskud på 500 mio. kr. til bedre normeringer og kvalitet i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet udgør i 2025 648,2 mio. kr. og fordeles ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne. Tilskuddet er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2025. Norddjurs Kommune modtager 3,3 mio. kr. i 2025.

Tilskud til ældreområdet

Tilskuddet blev indført med virkning fra og med 2002 i forlængelse af L 399 af 6. juni 2002 om frit valg af ældreboliger mv. pr. 1. juli 2002 og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp pr. 1. januar 2003. Tilskudspuljen reguleres årligt med den forventede kommunale pris- og lønudvikling. Tilskudspuljen fordeles til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. I finanslovsaftalen for 2007 blev puljen forhøjet og udgør i 2025 2,021 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager 16,3 mio. kr. i 2025.

Værdighedsmilliarden er ligeledes en del af bloktilskuddets særtilskud. I 2025 udgør puljen samlet 1,212 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager i alt 9,8 mio. kr. i 2025.

Der blev i 2019 afsat en pulje på finansloven til at understøtte kommunerne i arbejdet med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Tilskuddet udgør for 2025 i alt 115,6 mio. kr. og bliver fordelt blandt kommunerne, efter den demografiske ældre-nøgle. Norddjurs Kommune modtager i den forbindelse 0,9 mio. kr. i 2025.

Tilskud til kommuner med mindre øer

Efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud ydes der til kommuner med mindre øer et årligt tilskud. Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften. Det samlede ø-tilskud til kommuner med mindre øer udgør 135,6 mio. kr. som fordeles efter følgende kriterier:

- 89,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007-2012
- 16,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter befolkningstallet på de mindre øer.

- 5,5 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.
- Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Samlet modtager Norddjurs Kommune 8,8 mio. kr. i 2025.

Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår

Med virkning fra 2017 er der oprettet en særtilskudspulje på 300 mio. kr. For 2025 udgør puljen 363,3 mio. kr. Puljen fordeles af Indenrigs- og Sundhedsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og objektive kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.

Norddjurs Kommune modtager 14,8 mio. kr. fra puljen.

Puljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter de ovennævnte kriterier. Kommunerne skal således ikke søge om tilskud efter denne pulje.

Tilskud til styrkelse af likviditeten

Som en del af udligningsreformen er finansieringstilskuddet gjort permanent og indgår derfor automatisk i bloktilskuddet. Beløbet er fortsat et tilskud på 3,5 mia. kr. til styrkelse af kommunernes likviditet. Beløbet bliver, i modsætning til de andre særtilskud, ikke pristalsreguleret, og udgør derfor fortsat 3,5 mia. kr. Tilskuddet fordeles på følgende måde:

- 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal.
- 1,0 mia. kr. fordeles til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgarantien) under 183.900 kr. pr. indbygger

Norddjurs Kommunes andel af tilskuddet udgør 33,4 mio. kr.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Kommunerne finansierer denne ordning under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. I udligningsordningen ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere. Norddjurs Kommune er nettobidragssyder til ordningen med 6,7 mio. kr.

Kommunalt udviklingsbidrag

Det kommunale udviklingsbidrag til regionerne fastsættes på baggrund af kommunens skønnede indbyggertal per 1. januar 2025. Bidraget udgør 126 kr. per indbygger. Norddjurs Kommune bliver modregnet 4,6 mio. kr.

Lov- og cirkulæreprogrammet

På baggrund af årets lov- og cirkulæreprogram, beregnes hvor stor andel af statstilskuddet at dette program udgør. Der tages afsæt i den beregnede DUT-nøgle for året. Dette betyder at der tillægges 5,0 mio. kr. i bloktilskuddet.

Midtvejsregulering

Der budgetlægges med en pulje på 10 mio. kr. til imødegåelse af en negativ midtvejsregulering i 2025 og alle overslagsår. Der er afsat -0,756 mio. kr. i forbindelse med efterreguleringen af KMF bidraget.

Refusion af moms

Momsrefusionsordningen skal som udgangspunkt gå i nul, da alle momsudgifter bliver refunderet af staten. Eneste udtagelse er egne huslejeindtægter, hvor kommunen skal refundere 7,5 pct. af denne indtægt til staten. Der er budgetlagt med en udgift til tilbagebetaling til staten med 0,521 mio.kr.

Særligt vanskeligt stillede kommuner §16 pulje

Norrdjurs Kommune har ansøgt om andel af § 16 ansøgningspuljen, og der forventes svar ved udgangen af august 2024. Den samlede pulje udgør 800,0 mio. kr. fordelt med det ordinære puljebeløb på 350,0 mio. kr. og et ekstraordinært beløb på 450 mio. kr., som blev aftalt i forbindelse den årlige økonomiforhandling mellem KL og regeringen.

I vurderingen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på følgende kriterier:

- Demografiske og socioøkonomiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

Kompensation for nettotab vedr. dækningsafgift

Som en del af boligskatteforliget bliver kommuner der ikke opkræver dækningsafgift af erhvervsejendomme kompenseret i en overgangsperiode fra 2024 - 2028, da satsen for dækningsafgift er fastlåst i denne periode. Kommuner der ikke opkræver dækningsafgiften, mister bloktilskud, fordi provenuet vil stige med ca. 37 pct. Kompensationsbeløbet for Norrdjurs Kommune kan opgøres til 4,7 mio. kr.

Driftsudgifterne

Pris- og lønfremskrivning af driftsbudgettet

Det fremgår af principperne for udarbejdelse af det tekniske budget for budgetåret 2025 og overslagsårene 2026-2028, at budgetrammerne for driftsvirksomheden beregnes med udgangspunkt i de vedtagne budgetoverslag for 2025-2027 fastsat i det dengang forventede pris- og lønniveau for 2024 som indgik i arbejdet med budget 2024.

Budgettet i overslagsårene fremskrives med den forventede pris- og lønstigning fra 2024 til 2025 som KL's udmelding angiver.

Korrektioner på driftsområdet

Kategori	Mio. kr.
Øvrige korrektioner	-15,132
Mængdemæssige ændringer	11,162
Lov- og cirkulæreprogrammet	5,087
I alt	1,117

Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner er korrektioner som følge af ny lovgivning, egentlige fejlregninger, eller uundgåelige og ikke-forudsete ændringer i udgifter og indtægter af eksterne årsager.

Der er i forbindelse med det tekniske budget indarbejdet korrektioner på i alt -15,132 mio. kr. fordelt med 1,196 mio. kr. vedr. Økonomiudvalget, på Arbejdsmarkedsudvalget med -19,158 mio. kr. på Børne- og Ungdomsudvalget med 0,840 mio. kr. og på Miljø- og Teknikudvalget med 1,800 mio. kr. samt 0,190 mio. kr. på Voksen- og Plejeudvalget.

Mængdereguleringer

Mængdereguleringer beregnes på baggrund af Norddjurs Kommunes befolkningsprognose. Der indarbejdes mængdereguleringer i det tekniske budget på børne- og Ungeområdet og på ældreområdet.

De samlede mængdereguleringer udgør i alt 11,162 mio. kr. i 2025.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Korrektioner som følge af ny lovgivning omfatter mer- eller mindredgifter i forbindelse med ny lovgivning, herunder lovpligtige ydelser (lov- og cirkulæreprogrammet).

Det samlede lov- og cirkulæreprogram for kommunerne under ét medfører en udvidelse af bloktilskuddet på 545,6 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel udgør heraf i alt 3,5 mio. kr. Dette beløb er indarbejdet under indtægterne i budgetbalancen. Der er indarbejdet korrektioner af lov- og cirkulæreprogrammet for 5,1 mio. kr. på driftsbudgettet. Årsagen til at der bliver indarbejdet er højere beløb på driften skal ses i sammenhæng med at sanktionen på den samlede skattestigning i 2024 bliver modregnet i årets L & C program. For Norddjurs Kommunes vedkommende drejer det sig om et beløb på 2,2 mio. kr.

Serviceramme

Norddjurs Kommunes serviceramme for 2025 udgør:

Område (mio. kr.)	Beløb, netto
Serviceudgifter i alt	2.155,0
Serviceudgifter 2025 udmeldt og beregnet af KL	2.155,9
Forskel mellem serviceudgifter og serviceramme 2025	-0,8

Ifølge den økonomiske politik skal det tilstræbes i budgetlægningen, at den tekniske serviceramme udnyttes fuldt ud under forudsætning af fortsat strukturel balance i budgettet, jf. målsætningerne i den økonomiske politik

Anlæg

I det tekniske budget for 2025 og overslagsårene er anlægsbudgettet opdelt i:

- Anlægsindtægter
- Anlægsudgifter

Anlæg (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Anlægsindtægter	-9,092	-10,875	-23,588	-26,374
Anlægsudgifter	102,074	109,945	117,061	60,970
Nettoanlægsramme	92,982	99,070	93,473	34,596

KL har udmeldt en vejledende anlægsramme for Norddjurs Kommune for 2025 som udgør 101 mio. kr.

Jordforsyning

Budgettet for jordforsyningen skal hvile i sig selv, hvilket medfører, at indtægter fra grundsalg skal finansiere byggemodning og arealerhvervelser. Det medfører, at der som udgangspunkt i det enkelte budgetår ikke må afholdes anlægsudgifter, før der er opnået tilsvarende indtægter. Området ses dog over en årrække og har der været overskud i de foregående år, kan der igangsættes anlægsarbejder i starten af året.

Finansielle konti

I det tekniske budget indgår forventede renter og afdrag på eksisterende lån.

Renter

Under renter indgår renteudgifter til kommunens langfristede gæld, kurstab på lånoptagelse, renteindtægter/-udgifter fra kommunens kassebeholdning og kurstab og -gevinster på værdipapirer. Renterne på langfristet lån med variabel rente er budgetteret på baggrund af en budgetmodel fra KommuneKredit.

Renter (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Kommunale lån	2,962	2,531	2,367	2,098
Ældreboliglån	2,706	2,634	2,575	2,507
Øvrige renter, garantiprovision og afkast	-4,350	-4,249	-4,149	-4,049
Renter af daglig bank	-0,060	-0,064	-0,081	-0,029
Renter i alt	1,258	0,852	0,712	0,527

Finansforskydninger

Der er budgetteret med forskydninger i kommunens udlån. Da lån til betaling af ejendomsskatter overgår til staten i 2024, er der udelukkende budgetlagt med indfrielse af eksisterende lån på årligt 4,5 mio. kr. Det er forventningen at staten indfrier alle tilbageværende lån i 2027, dette gælder både pensionistlån samt den midlertidige indfrysningssordning. Dette beløb kan opgøres til ca. 19,4 mio. kr.

Afdrag på lån

Afdrag på ordinære lån udgør 10,2 mio. kr. i 2025. Budgetskitsen bygger på ekstraordinært afdrag på 25,4 mio. kr.

Afdrag på ældreboliglån udgør 21,2 mio. kr. i 2025.

De samlede afdrag inklusive afdrag på ældreboliggæld udgør herefter 31,4 mio. kr. I forbindelse med etablering af §107 pladser i Dolmer Have, afdrages der yderligere 0,750 mio. kr.

Indbetalingen til Lønmodtagernes feriemidler skal fra 2021 optages under afdrag på gæld. Kommunalbestyrelsen har besluttet i forbindelse med tidligere budgetaftaler at der skulle afdrages ekstraordinært samlet 38 mio. kr. i 2022 og 2023, dermed kunne det fastsatte afdrag på 5,2 mio. kr. nedsættes. Dette betyder at afdragene frem til 2033 bliver nedsat til ca. 1,4 mio. kr. årligt.

Lånoptagelse

Der er ikke budgetteret med ordinær lånoptagelse i 2025 eller i overslagsårene.

Beregning af likviditet

Budgetbalancen indeholder oplysninger om den forventede gennemsnitlige likvide kassebeholdning. Udgangspunktet er den faktiske opgjorte gennemsnitslikviditet de seneste 365 dage, som skal indrapporteres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det seneste indregnede tal som er indeholdt i likviditetsprognosen er opgjort per 30. juni 2024.

Der er i opgørelsen indregnet en række forudsætninger for perioden 2024-2028:

- Likviditeten beregnes som et gennemsnit af de seneste 365 dages bogførte kassebeholdning. Prognosen bygger på en model, der forsøger at forudsige likviditeten i hver enkelt måned.

- Prognosen tager udgangspunkt i seneste måneds gennemsnit og der lægges derefter antagelser om det fremtidige forbrug ind i modellen.
- Det antages, at driftsudgifterne betales i 12 lige store rater i løbet af året. Det forventede forbrug i modellen ændres i takt med budgetopfølgningen.
- Der korrigeres for kendte betalingsmønstre, eksempelvis grundskyld og betaling af stats- og efterskoler
- Det antages i udgangspunktet at anlægsudgifterne fordeles med 1/3 i første halvår og 2/3 i andet halvår. Denne antagelse korrigeres i løbet af året i takt med det faktiske forbrug og budgetopfølgningerne.

Økonomisk politik

Kommunalbestyrelsen har den 18. juni 2024 godkendt en ny økonomisk politik for Norddjurs Kommune som skal være styrende for hvorledes budgettet skal tilrettelægges.

De økonomiske målsætninger er følgende:

- **Balance i Budgettet:** Der skal være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige, at indtægterne skal dække driftsudgifter, anlægsudgifter, kapitalindskud til almene boligselskaber samt afdrag på kommunens gæld.
- **Anlæg:** Anlægsudgifterne skal følge anlægsrammen som pt. årligt udgør ca. 100 mio. kr. svarende til 2.700 kr. pr. indbygger.
- **Kassebeholdning:** Den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 175 mio. kr. svarende til 4.800 kr. pr. indbygger.
- **Servicerammen og anlægsrammen** overholdes såvel i budget som i regnskab.
- **Gæld:** Der skal som udgangspunkt være en årlig afvikling på mindst 10 mio. kr. af kommunens gæld excl. ældreboliger. Dog kan der være år, hvor det er nødvendigt at optage lån til kritisk infrastruktur.

Strukturel balance er den vigtigste målsætning. Målsætningen sikrer sammenhæng mellem indtægter og udgifter. Ved at have strukturel balance i hele budgetperioden sikres det, at kommunens udgifter tilpasses ændrede rammevilkår i god tid.

Målsætningen om anlæg skal sikre, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at vedligeholde kommunens veje og bygninger, og at der samtidig er plads til udvikling af kommunen.

Når der er strukturel balance, vil kassebeholdningen alt andet lige forblive konstant på længere sigt, og der vil ikke være behov for at optage nye lån. I særlige tilfælde kan det dog give mening, f.eks. for at styre likviditeten, eller fordi kommunen har en ekstraordinær udgift i et enkelt år til et stort anlægsforslag.

Det er vigtigt med en tilstrækkelig stor kassebeholdning, for at opretholde en stabil drift og give mulighed for strategiske investeringer som kan bidrage til udvikling af kommunen.

Ekstraordinære afdrag på lån, der er aftalt i forbindelse med en budgetaftale, indgår ikke i opgørelsen af den strukturelle balance.

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Samlet for alle fagudvalg

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Økonomiudvalget

Budgetbemærkninger - Økonomiudvalget

Økonomiudvalgets område dækker primært det politiske og administrative område. I forhold til den politiske organisation er det områderne kommunalbestyrelsesmedlemmer, valg samt kommissioner, råd og nævn. I forhold til den administrative organisation er det områderne administrationsbygninger, direktion, sekretariat og forvaltninger, fælles IT og telefoni samt jobcentre. Øvrige områder dækker over budgetter til faste ejendomme og lønpuljer.

Økonomiudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Politisk organisation	13,3	13,2	13,1	13
Administrativ organisation	326,6	328,5	326,2	324,1
Øvrige områder	63,0	63,0	63,0	62,7
Økonomiudvalget i alt	403,0	404,8	402,3	399,9

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskiten for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for økonomiudvalget ændres med følgende punkter på driften i 2025 og overslagsår:

- Der gives budget på 3,5 mio. kr. til styrkelse af natur -, miljø- og klimaområdet.
- Der afsættes 1 mio. kr. som bevilling til Norddjurs klima - og udviklingsforening der har til formål at understøtte den strategiske udvikling af Grenaa Sydhavn gennem klimasikring, bæredygtig byudvikling og helhedsplanlægning.
- Der gives budget i 2025 på 1 mio. kr. til en helhedsorienteret sygefraværsindsats på hele organisationen.
- Der gives budget i 2025 og 2026 på 0,6 mio. kr. som midler til videreudvikling og konsolidering af ledelsesinformationssystemet.
- Der afsættes budget i 2025 og 2026 på 1,2 mio. kr. til socialområdet vedrørende ny styringsmodel der har til formål at skabe mere gennemsigtighed i de ydelser og tilbud, der bevilliges på socialområdet.
- Der gives budget på 0,3 mio. kr. til forberedelse vedr. deltagelsen på messen Emigration EXPO 2025 i Holland.

Råderumsforslag:

Se talspecifikation og fordeling i budgetårene i oversigt over driftsændringer.

- **Skriftlige fremstillinger:** Der igangsættes implementering af en skabelonløsning til udarbejdelse af skriftlige fremstillinger, som skal være med til at effektivisere og skabe et ensartet professionelt udseende. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.
- **Reducere antallet af administrationsbygninger:** Administrationsbygningen på Voldby skole fraflyttes grundet høje vedligeholdelsesomkostninger. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.
- **Reducere de årlige betalinger til tjenestemandspensioner:** Budgettet til udbetaling af tjenestemandspensioner nedsættes. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.
- **Reducering af udgifter til print og porto:** Budgettet til print og porto reduceres årligt. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.
- **Triton:** Budgettet til reduceres. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.
- **Reducere budget til pension til tidligere borgmester:** Det afsatte budget til reduceres m. Der er ændringer i 2025 og overslagsår.

Tværgående Råderumsforslag:

Se talspecifikation og fordeling i budgetårene i oversigt over driftsændringer.

- **Aktindsigt:** Der igangsættes implementering af et redskab til udarbejdelse af aktindsigt, som skal være med til at effektivisere og skabe en ensartet proces. Der er på Økonomiudvalgets området ændringer i budget

2025 -0,016 mio. kr. og -0,62 mio. kr. i overslagsår.

- **Co-pilot til skriftlig fremstilling:** Der igangsættes en implementering af Microsoft Co-pilot. Microsoft Co-pilot skal bidrage med gøre det nemmere at bruge Microsofts produkter. Den kan fungere som en smart assistent, der kan hjælpe med at udarbejde skriftlige materialer hurtigere og lettere. Der er på Økonomiudvalgets område ændringer i budget 2025 -0,09 mio. kr., -0,9 mio. kr. i 2026 og -1,2 mio. kr. i overslagsår.
- **Flådestyring:** Der etableres en flådestyringsenhed i 2025, der skal medføre en mere effektiv, bæredygtig og fleksibel køretøjsflåde. Flådestyring er ikke fordelt på udvalg endnu.

- **Fokuseret styring af forsikringsområdet:** Styringen af forsikringerne i Norddjurs Kommune øges. Dette skal bidrage med overblik samt med at nedbringe den samlede forsikringspræmiesum som bruges med særlig fokus på bygnings- og køretøjsområdet. Der er på Økonomiudvalgets område ændringer i budget 2025 og 2026 på 0,3 mio. kr. og 0,05 mio. kr. i overslagsår.
- **Mellemkommunal refusion:** Der implementeres et nyt system til håndtering af mellemkommunale refusioner. Systemet skal medvirke til korrekt opkrævning og betaling af mellemkommunale refusioner. Der er på Økonomiudvalgets område ændringer i budget 2025 0,5 mio. kr. og 0,3 mio. kr. i overslagsår.

Serviceramme

Fordeling indenfor og udenfor servicerammen

Det samlede budget for økonomiudvalget fordeler sig i 2025 med 375,1 mio. kr. indenfor servicerammen og 34,3 mio. kr. udenfor servicerammen.

Kommunaldirektørområdet

Budgettet for 2025 udgør 30,4 mio. kr., hvoraf 4,7 mio. kr. er udgifter til lønninger. Området omfatter udgifter til direktionen samt reservepuljer.

Budgettal

Kommunaldirektørområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Reserver	24,2	24,1	24,2	24,2
Administrative ændringsforslagspulje	5,0	5,0	5,0	5,0
Pulje til anvendelse af overførsler	5,0	5,0	5,0	5,0
Pulje til værn om servicerammen	13,0	13,0	13,0	13,0
ØK-pulje til strategiske emner	1,2	1,1	1,2	1,2
Administrativ organisation (06.45)	6,2	6,2	6,1	6,1
Direktionen	6,2	6,2	6,1	6,1
Kommunaldirektørområdet i alt	30,4	30,2	30,3	30,3

Budgetforudsætninger

Kommunaldirektørområdet

Reserver

Budgettet dækker over bufferpuljer til værn om servicerammen og administrative ændringsforslag, samt en pulje til strategiske emner.

Direktionen

Direktionens budget består af lønninger til direktionen, øvrige personalerelaterede udgifter samt en pulje til konsulentbistand.

Velfærdsdirektørområdet

Budgettet for 2025 udgør 62,8 mio. kr. Heraf udgør udgiften til lønninger 55,5 mio. kr.

organisation: Velfærdssekretariatet, Skole- og dagtilbudsområdet, Sundheds- og omsorgsområdet, Børne- og familieområdet og socialområdet.

Velfærdsdirektørområdets budget dækker råd og nævn samt følgende områder af den administrative

Budgettal

Velfærdsdirektørområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Politisk organisation (06.42)	0,3	0,3	0,3	0,3
Råd og nævn	0,3	0,3	0,3	0,3
Administrativ organisation (06.51-06.58)	62,6	62,8	62,7	62,2
Velfærdssekretariatet	4,1	4,1	4,0	4,0
Skole- og dagtilbudsområdet	3,9	3,9	3,8	3,8
Sundheds- og omsorgsområdet	14,4	14,3	14,2	14,1
Socialområdet (samlet tal for 06.51-06.58)	40,2	40,6	40,6	40,4
Socialområdet	10,2	10,1	10,0	10,0
Børne- og familieområdet	29,9	30,5	30,6	30,4
Velfærdsdirektørområdet i alt	62,8	63,1	63,0	62,5

Budgetforudsætninger

Velfærdsdirektørområdet

Råd og nævn

Budgettet til råd og nævn under velfærdsdirektørens område dækker udgifter vedrørende Handicaprådet, Frivillighedsrådet, Ældrerådet, Ungdomsrådet og dialogforum for socialt udsatte.

Velfærdssekretariatet

Velfærdssekretariatet er en central og tværgående sekretariatsfunktion, der yder sekretariatsbetjening til Børne- og Ungdomsudvalget, Voksen- og Plejeudvalget, frivilligrådet, ældrerådet, handicaprådet og dialogforum for socialt udsatte. Desuden understøttes udarbejdelsen af overordnede og tværgående politikker samt løsningen af større, strategiske

og/eller tværgående analyse- og udviklingsopgaver og anlægsopgaver.

Skole- og dagtilbudsområdet

Under Skole- og dagtilbudsområdet hører administrationen af undervisningsområdet, dagtilbud til børn samt PPR.

På undervisningsområdet administreres visitation til specialtilbud, mellemkommunale betalinger på almen- og specialområdet, befordring af elever samt den centrale elevadministration.

Pladsanvisningen anviser børn til kommunale og private pasningstilbud. De udarbejder løbende kapacitetsberegninger, afregner private pasningstilbud og håndterer forældrebetalingen, herunder søskenderabat og økonomiske fripladser. For PPR varetages administration af indstillede sager til PPR samt samarbejde med eksterne parter. Administrationen udarbejder desuden aktivitets- og økonomidata til budgetopfølgningerne, samt udarbejder statistiske oplysninger og prognoser - blandt andet til brug ved analyseopgaver.

Børne- og familieområdet

Budgettet på Børne- og familieområdet indeholder primært løn til sagsbehandling vedrørende udsatte børn, unge og deres familier. Det gælder såvel borgere bosiddende i Norddjurs Kommune som borgere fra Norddjurs Kommune, som er bosiddende i andre kommuner, hvor Norddjurs Kommune er handle- og betalingskommune. Der foretages i alle sager en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Afdelingernes primære opgave er at behandle ansøgninger, herunder vurdere og behandle underretninger samt udarbejde undersøgelser, udredninger og handleplaner med henblik på at vurdere behovet for støtte og eventuel iværksættelse af foranstaltninger og tilbud til børn, unge og deres familier. Visitationen sker fortrinsvis til kommunale tilbud, der organisatorisk er placeret som en del af Børne- og familieområdet.

Sundheds- og omsorgsområdet

Sundheds- og omsorgsområdets budget indeholder løn til visitatorer, der visiterer til hjemmehjælp, hjemmesygepleje, hjælpemidler. Der foretages i alle sager en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp. Desuden varetager området administration af dyre enkeltsager, mellemkommunale betalinger samt omsorgssystemet.

Socialområdet

Budgettet for Socialområdet indeholder primært løn til sagsbehandling vedrørende handicappede unge og voksne samt unge og voksne med socialpsykiatriske problemstillinger. Det gælder såvel borgere bosiddende i Norddjurs Kommune som borgere fra Norddjurs Kommune, som er bosiddende i andre kommuner, hvor Norddjurs Kommune er handle- og betalingskommune. Der foretages i alle sager en konkret og individuel vurdering af behovet for hjælp.

Afdelingernes primære opgave er at behandle ansøgninger med henblik på at vurdere behovet for støtte. Visitationen sker fortrinsvis til kommunale tilbud, der organisatorisk er placeret som en del af Socialområdet.

Fællesforvaltningsdirektørområdet

Budgettet for 2025 udgør 309,7 mio. kr., hvoraf de 174,1 mio. kr. er udgifter til løn. 34,3 mio. kr. af det samlede budget vedrører boligsikring og boligydelse til pensionister og ligger udenfor servicerammen.

Fællesforvaltningsdirektørområdet samler alle opgaver, der kan betegnes som borger- og erhvervsservice i bred forstand. Forvaltningen omfatter områderne arbejdsmarked, Ungeindsatsen og Ungdommens Uddannelsesvejledning, borgerservice, IT og digitalise-

ring, Plan, byg og miljø, vej og ejendom, kultur, fritid, turisme og biblioteker, staben, dialogforum for integrationsområdet samt fællessekretariatet.

Hovedparten af fællesforvaltningsområdets budget under Økonomiudvalget anvendes til fagligt personale og øvrige administrative udgifter. Området finansieres delvist af indtægter vedrørende administrationsbidrag og gebyrer på blandt andet hyrevognsbevillinger, naturbeskyttelse og miljøbeskyttelse.

Fællesforvaltningsdirektørområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Faste ejendomme (00.18)	0,8	0,8	0,8	0,8
Driftssikring af boligbyggeri	0,8	0,8	0,8	0,8
Andre sundhedsudgifter (04.90)	2,1	2,1	2,1	2,1
Lægekørsel og begravelse	2,1	2,1	2,1	2,1
Boligyldelse og boligsikring (05.76-05.77)	34,3	34,3	34,3	34,3
Boligyldelse	20,3	20,3	20,3	20,3
Boligsikring	14,0	14,0	14,0	14,0
Politisk organisation (06.40-06.43)	13,0	21,9	12,8	12,7
Fælles formål	0,4	0,4	0,4	0,4
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	11,1	11,0	10,9	10,8
Kommissioner, råd og nævn	0,4	0,4	0,4	0,4
Valg	1,2	1,1	1,1	1,1
Administrativ organisation (06.51-06.53)	223,8	221,8	219,6	217,8
Administrationsbygninger	7,8	7,7	7,6	7,6
Fællesforvaltningsdirektør	0,7	0,7	0,7	0,7
Staben	47,0	46,6	46,1	45,7
Fællessekretariatet	5,4	5,4	5,4	5,3
Plan, Byg og miljø	29,1	28,8	28,6	28,4
Vej og ejendom	9,2	8,9	8,9	8,8
Kultur, fritid, turisme og biblioteker	6,3	6,3	6,2	6,2
Arbejdsmarkedsafdeling og Erhverv	52,1	51,1	50,6	50,2
Borgerservice, IT og digitalisering	56,4	56,5	55,8	55,3
Ungeindsats og Ungdommens Uddannelsesvejledning	9,8	9,7	9,6	9,6
Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark (06.59)	8,8	8,1	8,0	8,0
Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark	8,8	8,1	8,0	8,0
Lønpuljer (06.70-06.74)	26,9	31,5	31,4	31,4
Løn- og barselpuljer	10,1	14,7	14,7	14,7
Tjenestemandspension	10,7	10,7	10,7	10,7

Interne forsikringspuljer	6,1	6,1	6,1	6,1
Gruppering 091	0,0	0,0	0,0	0,0
Konto 04	0,7	0,7	0,7	0,7
Konto 05	25,1	25,1	25,1	24,9
Konto 06	-25,8	-25,8	-25,8	-25,6
Fællesforvaltningsdirektørområdet i alt	309,7	311,5	309,1	307,1

* Økonomi- og Sundhedsministeriet fastsatte i 2012 ny kontoplan for hovedkonto 6. I den forbindelse blev gruppering 091 oprettet med henblik på at synliggøre ledelses- og administrationsomkostninger på det omkostningsbaserede takstområde. Disse skal efter gældende regler overføres fra hovedkonto 6 til hovedkonto 5. Der er derfor tale om et 0-budget på gruppering 091.

Budgetforudsætninger

Fællesforvaltningsdirektørområdet

Faste ejendomme

Der er budgetteret med lejetab og rentebidrag til støttet boligbyggeri på ungdomsboliger, ældreboliger samt almennyttigt byggeri.

Andre sundhedsudgifter

Budgettet vedrører udgifter til lægekørsel og begravelse.

Boligydelse og boligsikring

Budgettet vedrører udgifter til boligydelse og boligsikring.

Politisk organisation

Budgettet vedrører beløb til kommunalbestyrelsens arbejde, herunder vederlag og pensioner til politikere, repræsentation samt diæter, venskabsbysamarbejde og vederlag til råd og nævn.

Administrationsbygninger

Norddjurs Kommune har fire administrationsbygninger beliggende i Grenaa (rådhuset), Glesborg og Allingåbro. Hertil er Sangstrupvej 32 i Voldby tilknyttet som administrationsbygning for Sundheds- og omsorgsområdet, og Sønderport som delvis administrationsbygning for Socialområdet og IT- og digitaliseringsafdelingen.

Udgifter vedrørende administrationsbygningerne er i hovedtræk rengøring, rådhusbetjente, el, vand, varme, forsikringer, renovation og indvendig vedligeholdelse.

Staben

Staben varetager funktionerne personalejura, indkøb/udbud, økonomi, budget, regnskab, løn, opkrævning, bogholderi samt dataanalyse. Desuden er ledelsessekretariatet organisatorisk forankret under Staben. Samtidig er der under Staben budget til en

række fælles administrative udgifter, fx abonnementer, kontingent til KL, fotokopi og trykning, porto og forsikringer.

Budgettet til lønpuljer og tjenestemandspensioner er ligeledes placeret på Stabens område.

Ledelsessekretariatet varetager opgaver som strategisk udviklingsarbejde, betjening af den politiske organisation, plan- og udviklingsstrategi, juridisk rådgivning, arbejdsmiljø, organisation og MED-organisation samt kommunikation og markedsføring. Udgifter til sponsorater til FC Djursland, Radio Djursland og Kattegat Cup afholdes fra ledelsessekretariatet.

Fællessekretariatet

Fællessekretariatet er en tværgående funktion, der blandt andet omfatter betjening af Erhvervsudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Miljø- og Teknikudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, dialogforum for integrationsområdet samt andre råd og netværk. Desuden administrerer Fællessekretariatet puljer og afdelingen understøtter direktionen og forvaltningens chefgruppe i f.eks. udarbejdelse af større, tværgående udviklings- og analyseopgaver samt projekter.

Plan, Byg og miljø

Plan, Byg og miljø varetager planlægning og myndighedsopgaver i relation til byggesager, kommuneplan, lokalplaner, natur- og vandløbsforvaltning, kystsikring, beskyttelse af drikke- og badevand, skadedyrsbekæmpelse, virksomheds- og landbrugsgodkendelser samt tilsynspligt på miljøområdets påkrævede virksomheder. Samtidig administreres blandt andet flexboligansøgninger, spørgsmål vedrørende ejendomsavancebeskatning, kommunens parkeringsfond, campingreglementet, byfornyelse (skimmel m.m.) samt flere andre opgaver inden for området.

På miljøområdet varetages desuden myndighedsopgaver i relation til affald og opbevaring af kemikalier, jordforurening, støj, lugt, spildevand, vand- og varmforsyning samt miljøtilsyn og godkendelser på virksomheder og landbrug. Derudover arbejdes der med strategisk energiplanlægning og forsyningsikkerhed i samarbejde med andre aktører i Norddjurs Kommune.

Naturområdet beskæftiger sig blandt andet med C2C, vandløbsvedligehold, vandplaner, natura2000-planer, kystsikring, naturpleje, offentlighedens adgang til naturen samt klimatilpasning og klimahandleplan, havplan, biodiversitet (Danmarks Vilde Kommune), vådområder og flere andre større projekter.

Budgettet består hovedsageligt af personaleudgifter samt udgifter til fagsystemer.

Vej og ejendom

Vej og ejendom varetager opgaver under jordforsyning, kollektiv trafik, fritidsarealer samt vej- og ejendomsområdet.

Under jordforsyning varetages køb af jord, byggeplaner samt drift og salg af byggegrunde.

Under kollektiv trafik varetages administrationen af den kollektive trafik, herunder busser, færgedrift og letbaneprojekterne.

På vejområdet udføres myndigheds- og trafiksikkerhedsopgaver, nye anlæg og vejdriftsopgaver, vinter-tjeneste, gadelys og parkeringskontrol.

På ejendomsområdet varetages administration og udlejning af kommunale jorder og bygninger, samt udlån af vedligehold af bygninger og tekniske installationer.

Vej og ejendom varetager ligeledes servicefunktionen for kommunens rådhus, administrationsbygninger og kantine. Desuden er personalerelaterede udgifter til kantine og kaffeordninger budgetteret her.

Fritidsområdet under Vej og ejendom omhandler drift og vedligehold af de kommunale skove, grønne områder, parker, boldbaner og offentlige strande.

Kultur, fritid, turisme og biblioteker

Kultur, fritid, turisme og biblioteker varetager administrative opgaver inden for kultur, fritid, turisme samt landdistriktsudvikling. Herunder politisk betjening af Kultur- og fritidsudvalget samt betjening af politisk nedsatte råd og styregrupper.

Opgaverne omhandler samarbejde bredt med aktører på området såvel professionelle som frivillige organiseret i selvejende institutioner, foreninger bredt.

Afdelingen formidler åbne og borgerrettede arrangementer i Norddjurs Kommune via pressen, hjemmeside og sociale medier.

Kulturområdet arbejder bl.a. med ERASMUS+ akkreditering, der er midler til aktører internt i Norddjurs, Kultursamarbejder på tværs af kommuner og i Regionen.

Landdistriktsudvikling med fokus på samarbejde og aktiviteter med lokale borgere og foreninger er placeret i afdelingen.

Turisme, Outdoor, Naturpark og blåflag certificeringer er tværgående indsatser i afdelingen og på tværs i forvaltningen.

Folkeoplysningsområdet vedrørende samarbejde med idrætshaller, idrætsforeninger, aftenskoler og idebaserede organisationer.

Desuden varetages administrationen af midler til eksterne projekter og puljer, hvor afdelingen i stigende grad er sparringspartnere på organisering og anlæg hos selvejende institutioner og andre organisationer.

Arbejdsmarkedsafdelingen

Budgettet vedrører hovedsageligt lønudgifter til sagsbehandlere, socialrådgivere, jobkonsulenter og andet administrativt personale under Jobcenter Norddjurs.

Den primære opgave i afdelingen er at støtte kommunens borgere i at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet samt beregning og udbetaling af udgifter til forsørgelse. Opgaven er at motivere og kvalificere de ledige og sygemeldte til hurtigst muligt at komme ud på arbejdsmarkedet eller i uddannelse i respekt for deres situation. Jobcentret skal også sikre, at personer med nedsat arbejdsevne gives mulighed for at genopbygge eller udnytte den resterende arbejdsevne i et job på særlige vilkår. Endelig skal jobcenteret i samarbejde med erhvervsområdet sikre virksomhederne adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Udbetalingsområdet er ligeledes placeret i Arbejdsmarkedsafdelingen.

Endelig er afdelingen også, sammen med eksterne og interne samarbejdspartnere, ansvarlig for den kommunale erhvervsindsats.

Arbejdsmarkedsafdelingen indgik fra 2022 i den helhedsorienteret indsats for en gruppe social udsatte borgere. Det omfatter sagsbehandling og tilbud til børn, unge og deres familier, med særlige behov for

forebyggende foranstaltninger og visitation af borgere til servicetilbud og ydelser indenfor Voksen Handicap og Psykiatri.

Ungeindsats og Ungdommens Uddannelsesvejledning

Ungeindsatsen og UU arbejder med at få de unge vejledt til og efterfølgende fastholdt i uddannelse samt varetager jobcenteropgaver vedrørende unge under 30 for at støtte kommunens unge i at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet. Desuden varetager afdelingen beregning og udbetaling af udgifter til forsørgelse til de unge.

Målet er, at de unge får en uddannelse med jobperspektiv, og at de oplever at lykkes med deres valg og efter endt uddannelse få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Der er flere veje til uddannelse og job, og det er ungeindsatsen og UU's opgave, sammen med den enkelte unge, at finde netop den vej, der giver både mening og succes for den enkelte unge.

Ungeindsatsen indgik fra 2022 i den helhedsorienteret indsats for en gruppe social udsatte borgere. Det omfatter sagsbehandling og tilbud til børn, unge og deres familier, med særlige behov for forebyggende foranstaltninger og visitation af borgere til servicetilbud og ydelser indenfor Voksen Handicap og Psykiatri.

Borgerservice, IT og digitalisering

Borgerservice administrerer blandt andet opgaver med pas, kørekort, MitID, vielser, folkeregister, ansøgning om tilskud til blandt andet medicin, tandbehandling og fysioterapi samt begravelseshjælp og befordringsgodtgørelse i forbindelse med transport til læger og speciallæger samt kontrollerer for socialt snyd. Opgaver vedrørende ejendomsskat er i 2024 overført til Staten.

IT og digitalisering servicerer hele organisationen på området med koncern-IT, herunder blandt andet drift af netværk, IT-kontorholdspakker, IT-fagsystemer, IT-support til kommunens ansatte, indgåelse af IT-kontrakter og opgaver vedrørende kommunens informationssikkerhedspolitik. Koncern-IT omfatter både det centrale IT samt decentralt på institutioner mv. På udviklingsområdet vedrører opgaverne primært digitalisering og ibrugtagning af nye teknologier.

Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark

Budgettet vedrører administrationsudgifter til de opgaver, der blev overført fra kommunerne til Udbetaling Danmark i 2013.

Lønpuljer

Området omfatter en barselspulje, fællespulje til kompetenceudvikling, pulje vedrørende tjenestemandspensioner, pulje til indbetalinger til Lønmodtagernes Feriemidler og interne forsikringspuljer.

Nøgletal

Nøgletal	Norddjurs kommune			Hele landet
	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til central administration (i kr. pr. indbygger)	7.278	7.307	7.810	6.968

Kilde: VIVE Nøgletal

Ekskl. lønpuljer, tjenestemandspension, indbet. Lønmodt. Feriemidler og interne forsikringspuljer

Norddjurs Kommunes centrale administrationsudgifter pr. indbygger kan ved hjælp af VIVE-nøgletallene sammenlignes med gennemsnittet for henholdsvis alle landets kommuner, kommunerne i regionen og en gruppe sammenlignelige kommuner. Kommunerne i sammenligningsgruppen er alle kendetegnet ved et højt udgiftsbehov og et højt ressourcepres.

Norddjurs Kommune har gennem flere år ligget højt på udgifterne til administration set i forhold til andre

kommuner. Grafen nedenfor viser, at Norddjurs Kommune fortsat har centrale administrationsudgifter svarende til det niveau, der kan forventes af en kommune med de vilkår, som Norddjurs Kommune har.

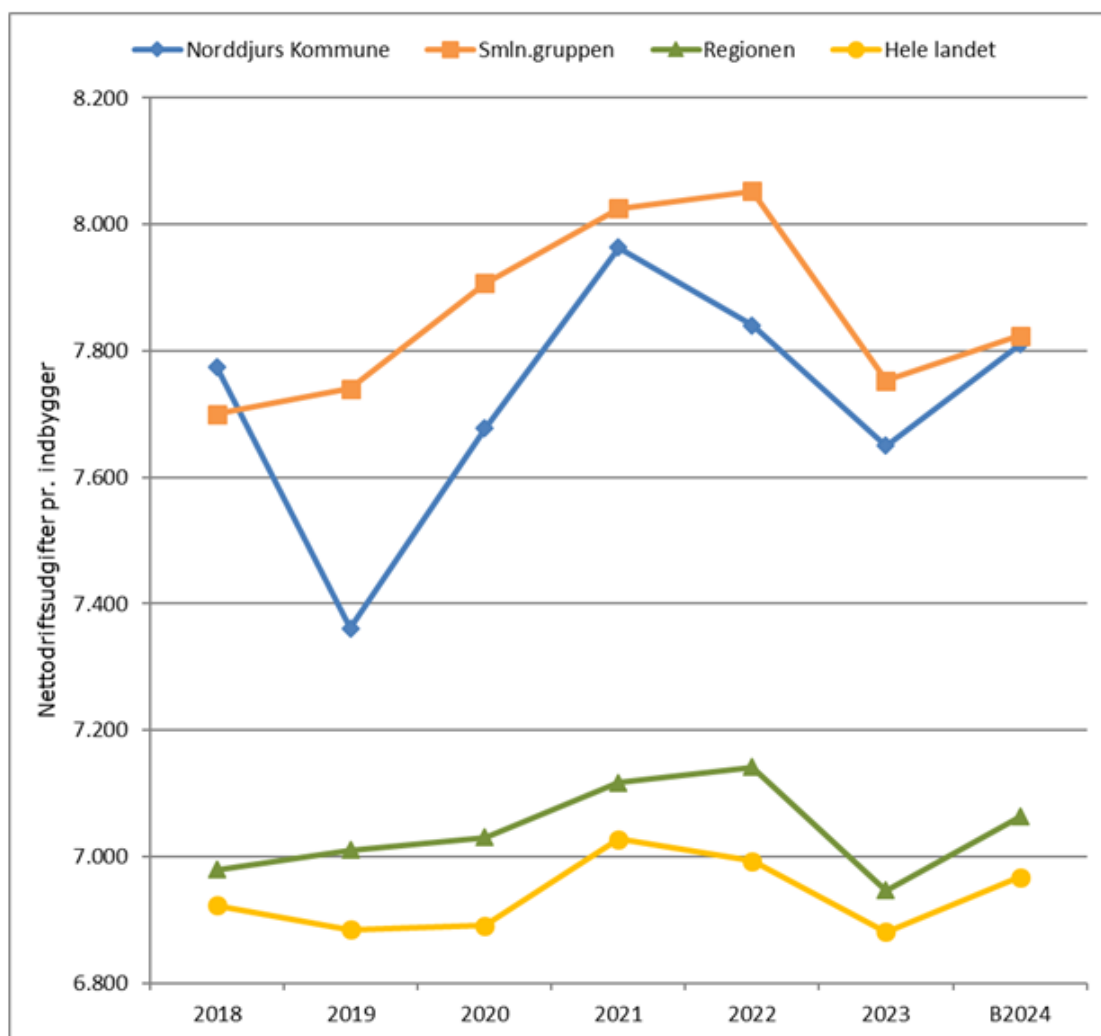
Grafen nedenfor viser, at Norddjurs Kommunes udgifter til central administration pr. borger er steget kraftigere i perioden 2019 til 2021 end sammenligningsgruppen, og i 2022 var forventningen, at Norddjurs Kommunes udgifter til administration pr. borger ville stige kraftigere end sammenligningsgruppens.

Grafen viser dog, at Norddjurs Kommune i 2022 fortsat har ligget under sammenligningsgruppen, og at Norddjurs Kommune har haft et større fald i udgifter til administration pr. borger fra 2021 til 2022 end sammenligningsgruppen. Fra 2022-2023 viser grafen, at faldet i udgifter til administration ligger på niveau med sammenligningsgruppen.

For 2024 er forventningen, at Norddjurs Kommunes udgifter til administration pr. borger stiger, og at

denne stigning overordnet følger sammenligningsgruppen. Det betyder, at Norddjurs Kommunes udgifter til administration fortsat forventes at ligge på niveau med sammenligningsgruppens i 2024.

Nøgletallene for Økonomiudvalget kan ses i sammenhæng med budgetanalysen for 2024 "Analyse af udviklingen i administrationsudgifter i Norddjurs Kommune", som både analyserer de centrale og decentrale administrationsudgifter.

Kilde: VIVE-nøgletal

Ekskl. lønpuljer, tjenestemandspension, indbet. Lønmodt. Feriemidler og interne forsikringspuljer. Sammenligningskommunerne er: Thisted, Sorø, Guldborgsund, Vesthimmerlands, Ringsted, Lemvig, Kerteminde, Vordingborg, Struer, Odsherred og Lolland.

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Arbejdsmarkedsudvalget

Budgetbemærkninger - Arbejdsmarkedsudvalget

Arbejdsmarkedsudvalgets område varetager forvaltningen af kommunens opgaver på arbejdsmarkedsområdet.

Arbejdsmarkedsudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Arbejdsmarkedsområdet	816,7	826,0	838,0	848,7
Udvalget i alt	816,7	826,0	838,0	848,7

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskiten for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Arbejdsmarkedsudvalget ændres med følgende punkter på driften i 2025 og overslagsår:

- Der er i 2025 afsat 0,1 mio. kr. ekstra til Arbejdsmarkedspuljen.

Råderumsforslag:

- Arbejdsmarkedspuljen og udgifter til løntilskud vedr. forsikrede lediges ansættelse i Norddjurs kommune reduceres med 0,3 mio. kr. i 2025 og overslagsårene.

Tværgående Råderumsforslag:

- Der implementeres et nyt system til håndtering af mellemkommunale refusioner. Systemet skal medvirke til korrekt opkrævning og betaling af mellemkommunale refusioner. Der er på Arbejdsmarkedsudvalgets område ændringer i budget 2025 med 0,525 mio. kr. og 0,175 mio. kr. i overslagsårene.
- Projektet "På forkant med fravær" videreføres i folkeskolerne i 2025 og overslagsårene, hvilket vil medføre færre udgifter til uddannelseshjælp på 0,788 mio. kr. i 2025, 1,050 mio. kr. i 2026, 1,313 mio. kr. i 2027 og 1,575 i 2028.

Serviceramme

Fordeling indenfor og udenfor servicerammen

Det samlede budget for Arbejdsmarkedsudvalget fordeles sig i 2025 med 17,7 mio. kr. indenfor servicerammen og 799,0 mio. kr. udenfor servicerammen.

Arbejdsmarkedsområdet

Dette budgetområde omfatter Borgerservice, Jobcenter Norddjurs, Ungdommens Uddannelsesvejledning

Jobcenter Norddjurs

Arbejdsmarkedsafdelingen og Ungeindsatsen udgør Jobcenter Norddjurs. Ungdommens Uddannelsesvejledning er organisatorisk placeret i Ungeindsatsen.

Den primære opgave i Jobcenter Norddjurs er at skabe velfærd ved at bringe flest mulige borgere i job eller uddannelse og velstand ved at sikre virksomhederne den bedst mulige arbejdskraft igennem virksomhedsservice, opkvalificering og klassisk rekruttering.

Opgaven er at motivere og kvalificere de ledige og sygemeldte til hurtigst muligt at komme ud på arbejdsmarkedet eller i uddannelse i respekt for deres situation. Jobcentret skal også sikre, at personer med

ning (UU-Norddjurs), udarbejdelse af beskæftigelsesplaner og koordinationsansvaret for integration mm.

nedsat arbejdsevne gives mulighed for at udvikle og udnytte den resterende arbejdsevne evt. i et job på særlige vilkår.

Endelig har jobcentret til opgave at sikre borgere med ret til arbejdsmarkedsydelser og lignende, modtager den rette støtte, i rette omfang og til rette tid, samtidig med at arbejdet med ydelser understøtter løsningen af kerneopgaven.

Jobcenter Norddjurs samarbejder med private og offentlige virksomheder samt arbejdsmarkedets parter herunder særligt a-kasserne. Desuden samarbejder

jobcenteret med uddannelsesinstitutioner om tilrettelæggelse af uddannelsesforløb og kompetenceudvikling.

Indsatsen tilrettelægges individuelt med henblik på at hjælpe den enkelte bedst muligt under hensyn til dennes ønsker og forudsætninger og arbejdsmarkedets behov. De tre vigtigste redskaber ud over samtaler som led i kontaktforløbet er:

- Vejledning og opkvalificering
- Virksomhedspraktik
- Løntilskud

Ungeindsatsen og ungdommens uddannelsesvejledning varetager arbejdet med at få de unge vejledt til uddannelser med gode beskæftigelsesmuligheder og efterfølgende fastholdt i uddannelse.

Målet er, at de unge får en uddannelse med jobperspektiv, og hvor disse unge oplever at lykkes med deres valg og efter endt uddannelse få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Der er flere veje til uddannelse og job, og det er Ungeindsatsen og uddannelsesvejledningens opgave, sammen med den enkelte unge, at finde netop den vej der giver både mening og succes for den enkelte unge.

Jobcenteret indgår fra 2022 i den helhedsorienteret indsats for en gruppe social udsatte borgere. Det omfatter sagsbehandling og tilbud til børn, unge og deres familier, med særlige behov for forebyggende foranstaltninger og visitation af borgere til servicetilbud og ydelser indenfor Voksen Handicap og Psykiatri.

Borgerservice, IT og Digitalisering

Borgerservice administrerer ansøgning om tillæg til blandt andet medicin, tandbehandling og fysioterapi, samt begravelseshjælp og befordringsgodtgørelse i forbindelse med transport til læger og speciallæger, samt kontrolenheden.

Budgettal

Arbejdsmarkedsområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Arbejdsmarkedsafdelingen (5.60, 5.72, 5.90, 5.91, 5.95, 5.98, 6.53)	27,0	26,5	26,5	26,5
Ungeindsatsen og Ungdommens Uddannelsesvejledning (3.15, 3.42, 3.43, 3.46, 5.90)	27,1	27,0	26,8	26,6
Borgerservice, IT og Digitalisering (5.67)	6,9	6,9	6,9	6,9
Borgere i forsørgelse (5.61, 5.66, 5.68, 5.71, 5.73, 5.78, 5.80, 5.81, 5.82, 5.83, 5.94)	754,4	764,3	776,5	787,4
Seniorjob (5.97)	1,1	1,1	1,1	1,1
AU-Puljen (6.53)	0,2	0,2	0,2	0,2
Arbejdsmarkedsområdet i alt	816,7	826,0	838,0	848,7

Nøgletal

Nøgletal. Fuldtidspersoner i pct. af befolkningen 16-66 år	Norddjurs		RAR Østjylland	
	2023	Jan-marts 2024	2023	Jan-marts 2024
Forsikrede ledige (5.78)	1,6	2,1	1,9	2,2
Kontanthjælp (5.73)	1,2	1,2	1,1	1,1
Uddannelseshjælp (5.73)	1,1	1,1	0,9	0,9
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse (5.61)	0,5	0,4	0,4	0,4
Sygedagpenge (5.71)	3,2	3,1	2,2	2,3
Jobafklaringsforløb (5.82)	0,8	0,9	0,8	0,8
Ressourceforløb (5.82)	0,2	0,1	0,3	0,3
Ledighedsydelse (5.83)	0,6	0,7	0,4	0,5
Fleksjob (5.81)	3,8	3,8	3,1	3,1
Førtidspension (5.66, 5.68)	8,9	9,2	6,2	6,4
Seniorpension (5.65)	1,3	1,4	0,6	0,6

Kilde: Jobindsats.dk, pr. 28. juni 2024. Det Regionale Arbejdsmarkeds Råd (RAR) Østjylland består af kommunerne: Aarhus, Favrskov, Hedensted, Horsens, Norddjurs, Odder, Randers, Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs og Viborg.

Budgetforudsætninger

Udgiftsrammerne er baseret på en prognose for antallet af personer i forsørgelse, varigheden af perioden på ydelse samt den gennemsnitlige udgift per årsperson.

Budgettallene er netttotal, det vil sige den forventede indtægt fra statsrefusion er fratrasket de forventede bruttoudgifter, som følge af omlægninger af den statslige refusion vil nettotallene kunne forskyde sig ift. tidligere år, uden det er udslag for ændrede prioriteringer.

Arbejdsmarkedsafdelingen

Arbejdsmarkedsafdelingen (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram m.v. (5.60)	4,7	4,3	4,3	4,3
Sociale formål (5.72)	0,9	0,9	0,9	0,9
Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats (5.90)	14,7	14,7	14,7	14,7
Praktiskkonsulent m.v. (6.53)	0,5	0,5	0,5	0,5
Løn til forsikrede ledige ansat i kommuner (5.95)	1,1	1,1	1,1	1,1
Beskæftigelsesordninger (5.98)	5,1	5,1	5,1	5,1
Arbejdsmarkedsafdelingen i alt	27,0	26,5	26,5	26,5

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram m.v.

Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram m.v. vedrører forløb for udlændinge omfattet af integrationsloven. Udgifter til danskundervisning for personer omfattet af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. samt de resultattilskud, som ydes hvis udlændinge, der tilbydes et integrationsprogram, består danskprøven, påbegynder en kompetencegivende uddannelse eller kommer i ordinær beskæftigelse bliver ligeledes konteret her.

Sociale formål

Sociale formål dækker udgifter til blandt andet hjælp til sygebehandling, transport og offentlige begravelser.

Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats

Målgrupperne for beskæftigelsesindsatsen er primært ledige, sygemeldte og selvforsørgende der ikke er i beskæftigelse.

Praksiskonsulent m.v.

Beløbet anvendes blandt andet til praksiskonsulentordning, der skal understøtte den helhedsorienterede indsats på arbejdsmarkedsområdet.

Løn til forsikrede ledige ansat i løntilskud i kommunen

Løn til forsikrede ledige dækker over lønudgiften og indtægten fra løntilskud, således der kun er nettoudgiften bogført på dette område.

Beskæftigelsesordninger

Beskæftigelsesordninger dækker udgifter til jobrotation, personlig assistance for fysisk og psykiske handicappede i arbejde, samt puljen til uddannelsesløft og den regionale uddannelsespulje.

Ungeindsatsen og Ungdommens Uddannelsesvejledning

Ungeindsatsen og Ungdommens Uddannelsesvejledning (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Ungdommens Uddannelsesvejledning (3.15)	5,9	5,9	5,7	5,7
Forberedende Grunduddannelse (FGU) (3.42, 3.43)	14,4	14,3	14,3	14,2
Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats (5.90)	6,8	6,8	6,8	6,8
Ungeindsatsen og Ungdommens Uddannelsesvejledning i alt	27,1	27,0	26,8	26,6

Ungdommens uddannelsesvejledning

Ungdommens uddannelsesvejledning vejleder, i Norddjurs Kommune, børn og unge fra 7. klasse op til 30 år. Der gives kollektiv vejledning til alle disse unge og individuel vejledning til dem, der er vurderet ikke uddannelsesparate.

Forberedende grunduddannelse

Forberedende grunduddannelse (FGU) er et tilbud til unge under 25 år. FGU består overordnet af tre spor, almen grunduddannelse, produktionsgrunduddannelse og erhvervsgrunduddannelse og har en varighed på op til to år. Staten forventer at den gennemsnitlige varighed på uddannelsen vil være 14 måneder. Der er etableret 25 FGU-institutioner med tilhørende 88 skoler. Uddannelsen skal erstatte en række af de nuværende forberedende tilbud, produktionsskoleforløb, kombineret ungdomsuddannelse, erhvervsgrunduddannelse, almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne.

Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold

Erhvervsgrunduddannelsen (EGU) er et tilbud til unge mellem 16 og 30 år, der ikke umiddelbart kan starte på en ordinær ungdomsuddannelse. EGU er en praktisk tilrettelagt uddannelse, der varer 2-3 år. Udgifterne vedrører primært skoleydelse samt lønudgifter til vejledning og administration.

Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Det er en uddannelse, der er tilrettelagt for unge, der af fysiske eller psykiske grunde ikke kan gennemføre en anden ungdomsuddannelse, for eksempel unge udviklingshæmmede.

Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats

Målgrupperne for beskæftigelsesindsatsen er unge under 30 år, primært aktivitetsparate (LAB 2.3), selvforsørgende der ikke er i beskæftigelse (LAB 2.10), ressourceforløb (LAB 2.11), uddannelsesparate uddannelsesmodtagere (LAB 2.12) og aktivitetsparate uddannelsesmodtagere (LAB 2.13).

Borgerservice, IT og Digitalisering

Borgerservice, IT og Digitalisering (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Personlige tillæg m.v. (5.67)	6,9	6,9	6,9	6,9
Borgerservice, IT og Digitalisering i alt	6,9	6,9	6,9	6,9

Personlige tillæg m.v.

Økonomisk dårligt stillede pensionister kan søge om helbredstillæg herunder personlige tillæg, til blandt andet medicin, tandbehandling og fysioterapi. Andre økonomisk dårligt stillede borgere kan søge om enkeltudgifter til samme formål.

Udgifter til forsørgelse samlet

Fuldtidspersoner i forsørgelse (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Forsikrede ledige (5.78)	69,9	70,0	70,0	70,0
Kontanthjælp (5.73, 5.75)	36,0	36,0	36,0	36,0
Uddannelseshjælp (5.73, 5.75)	20,6	20,6	20,6	20,6
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse (5.61)	9,4	6,0	6,0	6,0
Revalidering (5.80)	0,8	0,8	0,8	0,8
Seniorpension (5.65)	57,9	62,1	62,8	62,8
Førtidspension tilkendt efter 1. juli 2014 (5.66)	209,1	226,8	244,8	263,1
Førtidspension tilkendt før 1. juli 2014 (5.68)	115,8	105,8	97,7	89,3
Ressourceforløb (5.82)	4,9	4,9	4,9	4,9
Fleksjob (5.81)	97,7	98,9	100,4	101,6
Ledighedsydelse (5.83)	28,3	28,3	28,3	28,3
Sygedagpenge (5.71)	75,5	75,5	75,5	75,5
Jobafklaringsforløb (5.82)	25,6	25,6	25,6	25,6
Løntilskud (5.94)	2,9	2,9	2,9	2,9
Borgere i forsørgelse i alt	754,4	764,2	776,3	787,4

Borgere i forsørgelse	2025	2026	2027	2028
Årspersoner	5.326	5.351	5.395	5.435

Borgere på offentlig forsørgelse omfatter forsikrede ledige, modtagere af kontant- og uddannelseshjælp, modtagere af selvforsørgelses- og hjemrejseydelse m.v., revaliderende, ledighedsydelsesmodtagere, personer i ressource- og jobafklaringsforløb, fleksjobpersoner, førtidspensionister, sygedagpengemodtagere samt seniorpensionister. Borgere i forsørgelse er opgjort som antal årspersoner.

Antallet af borgere på forsørgelsesydelse i budgetårene 2025-2028 er baseret på den faktiske udvikling i 2023 og januar-maj 2024, samt forventningen til udviklingen i målgrupperne fremadrettet. Forventningerne er bl.a. baseret på lokale forhold, samt Økonomisk Redegørelse fra maj 2024.

Forsikrede ledige

Borgere, der bliver arbejdsløse, og som er medlem af en a-kasse, kan som hovedregel modtage arbejdsløshedsdagpenge efter de har opfyldt et krav om beskæftigelse eller er dimmitteret fra en erhvervsuddan-

nelse eller lign. For at være berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge skal borgeren stå til rådighed for arbejdsmarkedet, herunder være aktivt jobsøgende.

Forsikrede ledige	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	69,880	69,989	69,989	69,989
Årspersoner	457	457	457	457
Enhedspris (hele kr.)	152.910	153.148	153.148	153.148

Kontanthjælp

Kontanthjælp er primært en midlertidig offentlig ydelse til personer over 30 år, der ikke har mulighed for at forsørge sig selv. Personer under 30 år, som

har gennemført en kompetencegivende uddannelse, har også ret til kontanthjælp.

Kontanthjælp	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	35,997	35,997	35,997	35,997
Årspersoner	287	287	287	287
Enhedspris (hele kr.)	125.425	125.425	125.425	125.425

Uddannelseshjælp

Uddannelseshjælp er en midlertidig offentlig ydelse til personer under 30 år, der ikke har mulighed for at forsørge sig selv.

Uddannelseshjælp	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	20,590	20,590	20,590	20,590
Årspersoner	245	245	245	245
Enhedspris (hele kr.)	84.041	84.041	84.041	84.041

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse til udlændinge er en midlertidig offentlig ydelse til de modtagne og familiesammenførte flygtninge over 18 år, som er omfattet af integrationsloven og integrationsprogrammet, der ikke kan forsørge sig selv. Integrationsprogrammets hovedmål er, at udlændingen hurtigst muligt bliver selvforsørgende gennem beskæftigelse. Programmet består af: Danskudan-

nelse og beskæftigelsesrettede tilbud i form af vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud efter integrationsloven.

Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	9,370	6,028	6,028	6,028
Årspersoner	104	65	65	65
Enhedspris (hele kr.)	90.092	92.739	92.739	92.739

Revalidering

Revalidering består af en erhvervsrettet indsats og en løbende forsørgelsesydelse til personer med begrænsninger i arbejdsevnen, der har behov for omskoling og opkvalificering for at kunne forsørge sig selv og familien.

I nogle tilfælde har revalidenden behov for en periode med nærmere afklaring, inden revalideringsplanen endeligt kan fastlægges. I så fald kan jobcentret bevilge en periode med forrevalidering - en forberedelse til den egentlige revalidering.

Revalidering	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	0,751	0,751	0,751	0,751
Årspersoner	4	4	4	4
Enhedspris (hele kr.)	187.842	187.842	187.842	187.842

Seniorpension

Seniorpension afløser seniorførtidspension fra 1. januar 2020. For at få seniorpension skal borgeren maksimalt kunne arbejde 15 timer om ugen og skal have

været tilknyttet arbejdsmarkedet i 20-25 år. Der kan søges om seniorpension seks år før folkepensionsalderen.

Seniorpension	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	57,950	62,122	62,817	62,817
Årspersoner	329	353	357	357
Enhedspris (hele kr.)	176.139	175.982	175.959	175.959

Førtidspension

Førtidspension er målrettet mennesker med væsentlig og varigt nedsat arbejdsevne. Personer under 40 år skal som udgangspunkt ikke have førtidspension, medmindre det er helt åbenbart, at vedkommende

ikke bliver i stand til at arbejde, herunder i støttet beskæftigelse.

Førtidspension efter 1. juli 2014	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	209,111	226,847	244,840	263,053
Årspersoner	1.034	1.134	1.234	1.334
Enhedspris (hele kr.)	202.235	200.042	198.411	197.191

Førtidspension før 1. juli 2014	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	115,900	105,933	97,757	89,297
Årspersoner	911	851	791	731
Enhedspris (hele kr.)	127.222	124.481	123.586	122.157

Ressourceforløb

Pr. 1 januar 2022 kan et ressourceforløb maksimalt vare op til 3 år. Samtidig er ressourceforløb afskaffet for borgere, med mindre end 6 år til folkepensionsalderen. Ressourceforløbet består af forskellig støtte

og hjælp enten samtidig eller i forlængelse af hinanden.

Ressourceforløb	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	4,888	4,888	4,888	4,888
Årspersoner	34	34	34	34
Enhedspris (hele kr.)	143.752	143.752	143.752	143.752

Fleksjob

Et fleksjob er en ansættelse, hvor der tages hensyn til, at borgerens arbejdsevne er begrænset på grund af helbredsmæssige forhold. Det betyder, at opgaver

og arbejdstid i fleksjobbet bliver tilpasset det, borgeren kan klare.

Fleksjob	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	97,679	98,879	100,432	101,593
Årspersoner	892	892	892	892
Enhedspris (hele kr.)	109.506	110.851	112.592	113.893

Ledighedsydelse

Når en borger er godkendt til fleksjob, har borgeren ret til ledighedsydelse, indtil borgeren bliver ansat i et fleksjob. Borgere har også ret til ledighedsydelse, hvis borgeren bliver ledig fra et fleksjob.

Det er en betingelse, at borgeren står til rådighed for arbejdsmarkedet i respekt af den nedsatte arbejdsevne.

Ledighedsydelse	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	28,329	28,334	28,334	28,334
Årspersoner	168	168	168	168
Enhedspris (hele kr.)	168.625	168.657	168.657	168.657

Sygedagpenge

Når en borger er uarbejdsdygtige på grund af egen sygdom og har en vis tilknytning til arbejdsmarkedet kan borgeren modtage sygedagpenge.

Sygedagpenge	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	75,461	75,461	75,461	75,461
Årspersoner	655	655	655	655
Enhedspris (hele kr.)	115.207	115.207	115.207	115.207

Jobafklaringsforløb

Et jobafklaringsforløb er et helhedsorienteret, beskæftigelsesrettet forløb for sygemeldte, der ikke kan få forlænget sygedagpengene ud over 22 uger.

Jobafklaring	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	25,606	25,606	25,606	25,606
Årspersoner	200	200	200	200
Enhedspris (hele kr.)	128.030	128.030	128.030	128.030

Løntilskud

En ledig kan blive ansat i et løntilskudsjob på en offentlig eller privat arbejdsplads. Den ledige får overenskomstmæssig løn under ansættelsen, mens

arbejdsgiver får løntilskuddet. Fra 1. januar 2020 skal løntilskud konteres samlet på én funktion, hvor de tidligere var konteret på hver ydelsesgruppe.

Løntilskud	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	2,931	2,931	2,931	2,931

Seniorjob

Budgettal

Seniorjob Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Seniorjob til personer over 55 år (5.97)	1,1	1,1	1,1	1,1
Seniorjob i alt	1,1	1,1	1,1	1,1

Forsikrede ledige, hvis dagpengeperiode udløber, tidligst fem år før efterlønsalderen og har ret til efter-

løn, har ret til ansættelse i et seniorjob i bopælskommunen. Fuldtidsforsikrede skal tilbydes fuldtidsjob, og deltidsforsikrede skal tilbydes deltidsjob.

Seniorjob	2025	2026	2027	2028
Udgifter (mio. kr., 2025 pl)	1,123	1,127	1,127	1,127
Årspersoner	6	6	6	6
Enhedspris (hele kr.)	187.202	187.844	187.844	187.844

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Erhvervsudvalget

Budgetbemærkninger - Erhvervsudvalget

Erhvervsudvalgets varetager bl.a. den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver vedrørende erhvervsudvikling, erhvervsservice og internationale erhvervsmæssige relationer.

Erhvervsudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Sekretariat og forvaltninger (6.51)	0,1	0,1	0,1	0,1
Vejledning og erhvervsudvikling (6.67)	4,0	3,7	3,6	3,6
Udvalget i alt	4,1	3,8	3,7	3,7

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskitsen for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Erhvervsudvalget ændres med følgende punkter på driften i 2025 og overslagsår:

- Der gives budget på 0,225 mio. kr. i 2025 til deltagelse i messen Emigration Expo 2025 i Holland.

Råderumsforslag:

- EU-puljen reduceres med 0,1 mio. kr. i 2025 og overslagsår. Puljen udgør herefter 0,7 mio. kr.

Serviceramme

Fordeling indenfor og udenfor servicerammen

Det samlede budget for Erhvervsudvalget er i 2025 med 4,1 mio. kr. indenfor servicerammen.

Erhvervsområdet

Erhvervsområdet dækker over koordinering af kommunale erhvervsindsatser, erhvervsservice og erhvervsudvikling, samarbejde med Erhvervshus Midtjylland, Business Region Aarhus, Region

Midtjyllands EU-kontor og i perioden 2022 til 2025 administration af formandskabet for Djurslands Udviklingsråd.

Budgettal

Erhvervsområde Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Sekretariat og forvaltninger (6.51)				
CRM system, licens	0,107	0,106	0,105	0,104
Vejledning og erhvervsudvikling (6.67)				
EU puljen	0,701	0,689	0,682	0,676
Business Region Aarhus	0,437	0,434	0,431	0,427
Erhvervsservice	0,821	0,815	0,808	0,802
Deltagelse i messe	0,225	0,00	0,00	0,00
Midtjyllands EU-kontor	0,155	0,154	0,153	0,151
Operatør erhvervsservice	0,376	0,373	0,370	0,367
Djurslands udviklingsråd	0,115	0,00	0,00	0,00
Tilskud Erhvervshus Midtjylland	1,200	1,190	1,181	1,171
Erhvervsområde i alt	4,137	3,761	3,729	3,699

Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Budgetforudsætninger Erhvervsområdet

Sekretariat og forvaltninger

Licensudgifter til et CRM system, der understøtter "én indgang" m.v.

Vejledning og erhvervsudvikling

Dette budgetområde omfatter EU puljen, betaling til Business Region Aarhus, erhvervsservice, Midtjyllands EU-kontor og operatør erhvervsservice.

EU Puljen

Puljen anvendes til at støtte interne eller eksterne initiativer indenfor erhvervsområdet, og støtte til erhvervsforeninger til aktiviteter.

Business Region Aarhus

I forhold til erhvervsudvikling drejer det sig om deltagelse i erhvervsamarbejdet Business Region Aarhus. Samarbejdet har som formål at skabe erhvervsudvikling i det sammenhængende østjyske arbejdskraftsområde. Østjylland er Danmarks næststørste vækstregion. Og der er behov for fortsat udvikling og styrkelse af det

østjyske område i fællesskab med alle de øvrige kommuner i Østjylland. Deltagelse i Business Region Aarhus koster årligt 0,4 mio. kr.

Erhvervsservice

Erhvervsservice benyttes til at fremme erhverv indenfor Norddjurs Kommune, herunder en iværksætterpakke i 2021, hvori der kan indgå forsøg med mikrolån.

Midtjyllands EU-kontor

Endvidere har Norddjurs Kommune et medlemskab af Central Denmark EU Office, som de 19 kommuner i Region Midtjylland og regionen finansierer med henblik på at følge mulighederne for at få EU-finansiering til udviklingsprojekter.

Operatør lokal erhvervsservice og tilskud Erhvervshus Midtjylland

Driftsbudget til udførelse af lokale operatør opgaver for Norddjurs Kommune.

Der er et tæt samarbejde med Erhvervshus Midtjylland og erhvervsområdet om erhvervsservice for iværksættere og virksomheder, idet Erhvervshus Midtjylland administrerer en række

virksomhedsudviklingsprogrammer for iværksættere for det midtjyske vækstforum.

Djurslands udviklingsråd

Djursland Udviklingsråd (DUR) er et fælles strategisk forum for Syddjurs og Norddjurs kommuner. Formålet med rådet er at drøfte udvalgte temaer i et strategisk perspektiv. Rådet vælger selv, hvilke temaer, som gøres til genstand for samarbejdet.

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Børne- og Ungdomsudvalget

Budgetbemærkninger - Børne- og Ungdomsudvalget

Børne- og Ungdomsudvalgets område spænder fra pasning af børn i institutioner og dagpleje over undervisning i folkeskoler til forebyggende foranstaltninger og anbringelser af børn og unge.

Børne- og Ungdomsudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Skoleområdet	391,3	386,3	381,7	383,7
Dagtilbudsområdet	160,7	160,9	159,9	155,9
Børne- og familieområdet	204,8	204,0	202,4	200,5
Udvalget i alt	756,8	751,3	743,9	740,1

Anm. Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetaftalen for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Børne- og Ungdomsudvalget ændres med følgende punkter på driften:

- I budgetskiten til 1. behandlingsbudgettet fastholdt forligspartierne det årlige effektiviseringsbidrag på 0,8 pct. af serviceudgifterne

Skoleområdet

- Der er i 2025 og overslagsår afsat 0,15 mio. kr. til alkoholfri sidste skoledag
- Der afsættes midler til at styrke to-voksenordningen i folkeskolerne, hvor der er afsat 3,000 mio. kr. ekstraordinært i 2025. Midlerne har sammenhæng til den besluttede takstreduktion på specialundervisningsområdet der er fuldt indfaset pr. august 2026.
- Der er i 2025 og overslagsår afsat 0,305 mio. kr. til at tage på lejrskole for alle 7. klasse elever

Børne- og familieområdet

- Der er i 2025 og overslagsår afsat 1,2 mio. kr. til en task force for udsatte unge.

Råderumsforslag

- Der er i 2025 og overslagsår afsat 1,75 mio. kr. til fortsættelse af projekt "På forkant med fravær" i folkeskolerne. Der er i forbindelse med projekt på forkant med fravær afledte driftsbesparelser på sociale- og forbyggende indsatser på 0,788 mio. kr. i 2025, på

1,050 mio. kr. i 2026, på 1,313 mio. kr. i 2027 og på 1,575 mio. kr. i 2028

- Der afsættes 0,814 mio. kr. i 2026 og 0,051 mio. kr. i 2027 og 2028 til en investering i organiseringen af modtageklasser, så elever indskrives direkte i almenklasserne. Det kræver en opkvalificering af lærere i dansk som andetsprog, men forventes at medføre en besparelse på 0,545 mio. kr. i 2026 og 1,309 mio. kr. i 2027 og 2028, da modtageklasser nedlægges.
- Der er indregnet en besparelse på 0,71 mio. kr. i 2025 og overslagsårene fra en samling af ledelsesområdet i Familiehuset, Sundhedsplejen og FTI. Det er i dag delt på fire matrikler, men skal i fremtiden samles på en matrikel.

Tværgående råderumsforslag

- Der igangsættes en implementering af Microsoft Co-pilot. Microsoft Co-pilot skal bidrage med gøre det nemmere at bruge Microsofts produkter. Den kan fungere som en smart assistent, der kan hjælpe med at udarbejde skriftlige materialer hurtigere og lettere. Der er på Børne- og Ungdomsudvalgets område ændringer i budget 2025 på 0,082 mio. kr. og 0,164 mio. kr. i overslagsår.
- Styringen af forsikringerne i Norddjurs Kommune øges. Dette skal bidrage med overblik samt med at nedbringe den samlede forsikringspræmiesum som bruges med særlig fokus på bygnings- og køretøjsområdet. Der er

på Børne- og Ungdomsudvalgets område ændringer i budget 2025 og overslagsår på 0,0742 mio. kr.

- Der implementeres et nyt system til håndtering af mellemkommunale refusioner. Systemet skal medvirke til korrekt opkrævning og betaling af mellemkommunale refusioner. Der er på Børne- og Ungdomsudvalgets område ændringer i budget 2025 på 0,45 mio. kr. og 0,15 mio. kr. i overslagsår.

Serviceramme

Det samlede budget for Børne- og Ungdomsudvalget fordeler sig i 2025 med 766,2 mio. kr. indenfor servicrammen og -9,4 mio. kr. udenfor servicrammen.

Afledt drift af anlæg

- Djurslandsskolens afdeling i Ørum. Der er på Børne- og Ungdomsudvalgets område ændringer i budget 2025 på -0,2 mio. kr. og i 2026 på 0,2 mio. kr.
- Ny daginstitution som erstatning for Skovbørnehaven. Der er på Børne- og Ungdomsudvalgets område ændring i budget 2025 på -0,1 mio. kr. og 2026 på -0,2 mio. kr.

Det samlede budget falder fra 756,8 mio. kr. i 2025 til 740,1 mio. kr. i 2028.

Skoleområdet

Dette budgetområde omfatter folkeskolen, specialundervisning, skolefritidsordningen, PPR, befordring, fælles tværgående opgaver, mellemkommunale betalinger samt bidrag til staten vedrørende privat- og efterskoler.

Der er 5 folkeskoler i Norddjurs Kommune, som er fordelt på 10 matrikler. Der er 1 folkeskole, som er grundskoler til og med 6. klasse og 4 er overbygnings-skoler til og med 9. klasse, heraf er den ene en integreret skole og daginstitution på Anholt. Der er to af

skolerne, som indgår i børnebyer sammen med daginstitutioner og dagpleje indenfor skoledistriktet. Viden Djurs har ansvaret for driften af tilbud til alle 10. klasseelever.

Derudover er der én kommunal specialske, Djurslandsskolen. Desuden er der ved 3 af de almene folkeskoler oprettet specialklasser for børn med specifikke og generelle indlæringsvanskeligheder.

Budgettal

Skoleområdet	2025	2026	2027	2028
Drift (i mio. kr.)				
Folkeskoleområdet (3.01)				
Kommunale folkeskoler	144,1	140,2	135,6	134,6
10. klasse Viden Djurs	5,8	5,8	5,8	5,7
Modtagerklasser	2,7	2,7	2,7	2,7
Specialklasser	8,6	8,8	8,7	8,6
Norddjurs Læringscenter	2,4	2,4	2,3	2,3
Norddjurs Familieundervisning	2,0	2,0	2,0	2,0
Norddjurs Læsecenter	2,3	2,3	2,3	2,3
Fælles formål på skoleområdet	30,0	31,6	34,5	38,6
Mellemkommunale udgifter og indtægter	19,4	19,3	19,1	19,0
PPR og specialpædagogisk bistand (3.04, 3.16)				
Pædagogisk psykologisk rådgivning	11,0	10,9	10,7	10,6
Specialpædagogisk bistand	3,5	3,5	3,5	3,5

Skolefritidsordninger (3.05)				
Kommunale SFO'er	25,0	24,7	24,6	25,1
Merindskrivning tidlig SFO	3,9	3,8	3,8	3,8
Specialklasser SFO	0,5	0,6	0,6	0,6
Forældrebetaling og afledte udgifter	-10,2	-10,1	-10,1	-10,0
Mellemkommunale udgifter og indtægter	0,5	0,5	0,5	0,5
Befordring (3.06)	10,6	10,5	10,4	10,3
Specialundervisning i regionale tilbud (3.07)	0,1	0,1	0,1	0,1
Specialskeleområdet (3.08)				
Specialundervisning - centralt	46,2	45,6	45,5	45,1
Djurslandsskolen	12,5	12,6	12,5	12,4
Specialklasser	0,0	0,0	0,0	0,0
Specialundervisning - decentralt	59,8	51,0	49,3	48,9
Forældrebetaling og afledte udgifter	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Mellemkommunale udgifter og indtægter	-22,9	-22,8	-22,6	-22,4
Kompetenceudvikling (3.09)	0,0	0,0	0,0	0,0
Statslige og private skoler (3.10)	27,3	27,1	26,9	26,7
Efterskoler og ungdomsskoler (3.12)	6,4	6,4	6,3	6,3
Juniorklub (3.76)	0,3	0,3	0,3	0,3
Sygebefordring ungdomsuddannelse (3.78)	0,1	0,1	0,1	0,1
Skoleområdet i alt	391,3	379,2	374,8	376,9

Anm. Fra 2024 er specialklasser flyttet til 3.01 og 3.05, så det bedre afspejler den autoriserede kontoplan. Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nøgletal

Nøgletal (i kr.)	Norddjurs Kommune		Hele Landet
	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til skoleområdet pr. 6-16 årige	99.973	102.064	92.394
Udgifter til almen skolen pr. 6-16 årige (3.01)	51.738	62.571	57.258
Nøgletal (i kr.)	Norddjurs Kommune		Hele Landet
	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til specialundervisningsområdet pr. 6-16 årige (3.07, 3.08)	23.876	13.116	9.656
Udgifter til skolefritidsordninger pr. 6-10 årige (3.05)	8.803	13.383	11.456
Nøgletal	Norddjurs Kommune		Hele Landet
	2023	2024	2024
Gennemsnitlig antal elever pr. skole	481	479	429
Klassekvotient	21,7	22,4	21,2

Kilde: ECO nøgletal

Budgetforudsætninger

Folkeskoleområdet

Der er 5 folkeskoler i Norddjurs Kommune, hvor der undervises ca. 2.330 elever på 0. til 9. klassetrin.

Kommunale folkeskoler og specialmidler

Budgettet til de kommunale folkeskoler består primært af personaleudgifter til lærere, ledelse og pædagoger i undervisningen. Derudover dækker det også budget til undervisningsmaterialer og faste udgifter til bygningsdrift. Budgettet tilpasses hvert år i forhold til befolkningsprognosen og ressourcetildelingsmodellen. Overordnet mængdereguleres budgettet i forhold til befolkningsprognosen for 2024-2033. Der er i budgettet for 2025 indregnet mængdereguleringen, der afspejler udviklingen i antallet af børn og unge i kommunen.

Den variable, decentrale del af budgettet til almenundervisningen fordeles til de enkelte skoler efter følgende principper:

- Der afsættes et fast budgetbeløb til Anholt Skole uafhængig af elevtallet. Beløbet prisfremskrives hvert år og er i 2025 på 3,6 mio. kr. Beløbet dækker samtlige skolens udgifter.
- Der fordeles et beløb pr. matrikel for de resterende skoler. Beløbet er opdelt med et beløb til den første matrikel og mindre beløb for efterfølgende matrikler.
- Restbeløbet (hovedparten af det decentrale variable budget) fordeles til de enkelte områder/skoledistrikter - dvs. i Børneby Nord, Børneby Midt, Søren Kanne-skolen og Auning Skole - efter elevtallet på en klasseårgang.

- Beregningen af elevtal tager udgangspunkt i det faktiske elevtal i august måned i året forud for budgetåret.
- Beløbet pr. elev vægtes efter timetallet i indskolingen, på mellemtrinnet og i overbygningen.

Den samlede ressourcefordeling til de faste og variable udgifter på skoleområdet er gældende for hele det efterfølgende kalenderår.

Principperne vedrørende fordeling af almen-skole budgettet blev godkendt af kommunalbestyrelsen 18. juni 2024.

Budgettet til almen- og specialundervisning mængdereguleres hvert år efter den seneste befolkningsprognose. Dermed tilpasses det overordnede budget ift. udviklingen i de 6-15 årige.

Forventningen fordelt på aldersintervaller fremgår af tabellen:

Antal børn og unge fordelt på alderskategorier

Antal	2025	2026	2027	2028
6 årige	332	304	323	386
7 - 9 årige	1.002	996	986	991
10 - 12 årige	1.007	1.022	1.003	1.032
13 - 15 årige	1.122	1.104	1.089	1.053
I alt	3.463	3.426	3.401	3.462

Budgettet dækker de faste udgifter til ledelse og administration. Budgettet til fagpersonalet udmøntes i hvert budgetår, når visitationerne er på plads.

10. klasse Viden Djurs

Norddjurs Kommune har indgået en driftsaftale med Viden Djurs om drift af skoletilbud for kommunens

10. klasseelever. Aftalen er baseret på en takstmodel, hvor der afregnes pr. elev. Der undervises ca. 66 elever.

Modtagerklasser

Norrdjurs Kommunes modtagerklasser er placeret i Grenaa og Auning. Der er pt. 3 modtagelsesklasser - to klasser på Auning skole og en klasse på Søren Kanne-skolen. Eleverne i modtagelsesklasserne har typisk flygtningebaggrund og spænder fra 0. til 9. klasse. Der sker en løbende udslusning af eleverne til almene klasser.

Specialklasser

Specialklasserne ligger på Søren Kanne-skolen, Langhøjskolen og Auning skole. Det er tilbud til elever med specifikke og generelle indlæringsvanskeligheder. Der er ca. 188 elever i specialklasserne, hvoraf ca. 6 er fra andre kommuner.

Norrdjurs Læringscenter

Læringscenteret er et servicekontor for kommunens skolebibliotekarer og it-vejledere. Det formidler information og inspiration til lærere og pædagoger, og understøtter dermed de lokale biblioteker på skolerne.

Budgettet til Læringscenteret dækker personaleudgifter samt licenser på it-området.

Norrdjurs Familieundervisning

Familieundervisningen er et familie-undervisningstilbud til børnefamilier. Familieundervisningen inddrager både eleven og dens familie. Der er forskellige forløb, hvor man får hjælp til at håndtere det faglige, familiens relationer og elevernes sociale kompetencer.

Norrdjurs Læsecenter

Læsecenteret er et tilbud til elever med store læse- og skrivevanskeligheder, som f.eks. ordblindhed. Eleven kan indgå i et forløb på læsecenteret eller få hjælp på skolen til at forbedre sine læseevner.

Fælles formål på skoleområdet

Budgettet dækker bl.a. over kompetenceudvikling, udgifter til tværfaglige arrangementer og støtteforanstaltninger.

Mellemkommunale udgifter og indtægter

Elever, som har et undervisningstilbud i en anden kommune end deres bopælskommune, medfører mellemkommunale indtægter eller udgifter. Norrdjurs Kommune skal betale for de elever, som går i skole i en anden kommune end Norrdjurs Kommune. Tilsvarende får Norrdjurs Kommune indtægter for de elever, som vælger en skole i Norrdjurs Kommune, men er bosat i en anden kommune.

PPR (Pædagogisk, psykologisk rådgivning) og specialpædagogisk bistand

PPR yder rådgivning til forældre og skoler samt udfærdiger pædagogisk psykologiske vurderinger vedrørende børn, der skal have specialpædagogisk bistand i skoler og daginstitutioner.

Den specialpædagogiske bistand er organiseret i PPR, som samarbejder med forældre, skoler og daginstitutioner om den specialpædagogiske bistand, for herigennem at hjælpe børn og unge med vanskeligheder.

Budgettet mængdereguleres i forhold til den seneste befolkningsprognose. Dermed tilpasses budget ift. udviklingen i de 7-16 årige.

Forventninger til udviklingen i antallet af 7-16 årige børn og unge fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn og unge i alderen 7-16 årige

Antal	2025	2026	2027	2028
7-16 årige	3.557	3.541	3.510	3.484

Skolefritidsordninger

Kommunale SFO'er

Der er etableret SFO tilbud på alle skoler i Norrdjurs, og der går ca. 703 børn i SFO. Det er et pasningstilbud for elever i 0.-3. klasse efter skoledagen. Enkelte skoler tilbyder også mulighed for pasning i 4. klasse. Tilbuddene er delvist brugerfinansieret gennem forældrebetaling.

Budgettet til de kommunale SFO'er dækker hovedsageligt personaleudgifter. Budgettet mængdereguleres i forhold til den seneste befolkningsprognose.

Budgettet til SFO'erne mængdereguleres hvert år efter den seneste befolkningsprognose. Dermed tilpasses det overordnede budget i forhold til udviklingen i de 6-9 årige.

Forventninger til udviklingen i antallet af 6-9 årige børn og unge fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn og unge i alderen 6-9 årige

Antal	2025	2026	2027	2028
6-9 årige	1.334	1.300	1.308	1.377

Merindskrivning tidlig SFO

I Norddjurs er der tidlig SFO-forløb, hvor børnene overgår fra børnehave pr. 1. april i det år, de skal starte i skole. Dermed får børnene mulighed for at lære skolen at kende, inden de skal starte i skole.

Specialklasser SFO

På skoler med specialklasser er der tilknyttet særlige SFO tilbud for elever, som er visiteret til specialklasse, og samtidig har behov for særlig støtte i fritidstilbuddet.

Forældrebetaling og afledte udgifter

Forældrebetalingen er takstbestemt og fastsættes hvert år. Budgettet dækker forældrenes betaling for et alment SFO tilbud, hvor der betales en månedlig takst, dog er juli måned betalingsfri. Der er afledte kommunale udgifter til søskenderabat og økonomiske fripladser.

Mellemkommunale udgifter og indtægter

Elever, som har et SFO-tilbud i en anden kommune end deres bopælskommune, medfører mellemkommunale indtægter eller udgifter.

Befordring

Området omfatter skolebuskørsel til specialskoler samt sygekørsel af elever, som ikke er i stand til selv at befordre sig til skole.

Specialundervisning i regionale tilbud

Området vedrører betaling for elever i regionale specialskoletilbud samt abonnementsbetalinger til høre- og blindeinstitutter.

Budgettet til specialundervisning i regionale tilbud dækker kun udgifter til abonnementsbetalinger, da betalinger for elever i regionale specialskoletilbud finansieres af skolernes budgetter til specialundervisning.

Specialskoleområdet

I 2015 blev der indført en ressourcefordelingsmodel baseret på socioøkonomiske parametre. Samtidig

blev budgettet fordelt til almen-skolerne, som dermed afholder en del af udgifterne for de specialelever, som tilhører deres skoledistrikt.

Principperne vedrørende fordeling af specialundervisningsbudgettet blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 15. december 2020 og den 12. oktober 2021.

Almen-skolerne betaler et årlig max. beløb på ca. 200.000 kr. pr. elev, mens eventuelle yderligere udgifter betales centralt. Budgettet mængdereguleres i forhold til den seneste befolkningsprognose.

Specialundervisning - centralt

Det centrale specialundervisningsbudget dækker den del af udgiften til specialelever, der ligger over ca. 200.000 kr. Derudover dækker det udgifter til specialelever i 10. klasses specialtilbud. Samt central pulje til specialundervisning på 2,0 mio. kr.

Djurslandsskolen

Djurslandsskolen er en specialskole for elever med behov for vidtgående specialundervisning. Der er ca. 138 elever på Djurslandsskolen, hvoraf ca. 32 er fra andre kommuner. Budgettet dækker de faste udgifter til ledelse og administration, samt forbrugsudgifter. Budgettet til fagpersonalet udmøntes i hvert budgetår, når visitationerne er på plads.

Specialundervisning - decentralt

Specialundervisningsbudgettet dækker udgifter til de elever, som visiteres til specialklasserne, Djurslandsskolen og eksterne specialtilbud. Herudover dækker de den interne specialundervisning, som finder sted på almen-skolerne. Budgettet dækker både skole og fritidstilbud. Der er ca. 301 elever i specialtilbud, som kommer fra Norddjurs Kommune.

Budgetmidlerne fordeles til almen-skolerne på baggrund af ressourcefordelingsmodellen, som fastsætter skolernes specialundervisningsbehov.

Forældrebetaling og afledte udgifter

Forældrebetalingen er takstbestemt og fastsættes hvert år. Budgettet dækker forældrenes betaling for et SFO tilbud, hvor der betales en månedlig takst, dog er juli måned betalingsfri. Der er afledte kommunale udgifter til søskenderabat og økonomiske fripladser.

Mellemkommunale udgifter og indtægter

Elever, som har et specialeskoletilbud i en anden kommune end deres bopælskommune, medfører mellemkommunale indtægter eller udgifter. Dette budget dækker indtægter fra andre kommuner for elever på Djurslandsskolen eller i specialklasser.

Kompetenceudvikling

I forbindelse med folkeskolereformen, som trådte i kraft fra skoleåret 2014/15, blev der afsat kompetencemidler til efteruddannelse af lærere og pædagoger. Det statslige tilskud fordeles hvert år til kommunerne efter antallet af elever i folkeskolen.

Statslige og private skoler

Budgettet dækker udgifterne til den kommunale medfinansiering for de elever, som vælger en statslig eller privat skole. Den seneste opgørelse af eleverne viser, at der er ca. 630 elever fra Norddjurs Kommune, som vælger en statslig eller privat skole.

Efterskoler og ungdomskostskoler

Budgettet dækker udgifterne til den kommunale medfinansiering for de elever, som vælger en efterskole eller ungdomskostskole. Den seneste opgørelse

af elever viser, at der er ca. 160 elever fra Norddjurs Kommune, som vælger en efterskole eller ungdomskostskole.

Juniorklub

Budgettet dækker mellemkommunale indtægter og udgifter vedrørende juniorklubtilbud. Driften af Norddjurs Kommunes egne juniorklubber er placeret i UngNorddjurs under Børne- og familieområdet.

Sygebefordring ungdomsuddannelse

Budgettet dækker udgifter til sygekørsel for elever på ungdomsuddannelse.

Dagpasningsområdet

Dette budgetområde omfatter dagplejen, daginstitutioner samt tilskud til privat pasning.

Der er 18 daginstitutioner i Norddjurs Kommune, heraf er den ene en integreret daginstitution på Anholt. Der er kommunal dagpleje for de 0-2 årige.

Budgettal

Dagpasningsområdet	2025	2026	2027	2028
Drift (i mio. kr.)				
Dagtilbud - fælles formål (5.10)				
Fælles formål på dagpasningsområdet	3,7	3,7	3,7	3,7
PAU elever	1,6	1,5	1,5	1,5
Norrdjurs Læringscenter	0,5	0,5	0,5	0,5
Privat pasning	2,3	2,3	2,3	2,2
Specialpædagogisk enhed	6,1	6,1	6,1	6,0
Forældrebetaling og afledte udgifter	3,2	3,2	3,1	3,1
Dagpleje (5.11)				
Dagplejen	55,9	55,7	55,2	54,8
Mellemkommunale udgifter og indtægter	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Forældrebetaling og afledte udgifter	-12,8	-12,7	-12,6	-12,5
Daginstitutioner (5.14)				
Daginstitutioner	98,5	98,8	98,6	95,2
Forældrebetaling og afledte udgifter	-22,2	-22,0	-21,8	-21,7
Mellemkommunale udgifter og indtægter	4,2	4,0	3,6	3,5
Tilskud til private institutioner (5.19)	14,9	14,8	14,7	14,6
Særlige dagtilbud (5.25)				
Specialpædagogisk enhed §32	4,9	5,0	5,0	5,0
Mellemkommunale udgifter og indtægter	0,8	0,8	0,8	0,8
Dagpasningsområdet i alt	160,7	160,9	159,9	155,9

Anm.: Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nøgletal

Nøgletal (i kr.)	Norrdjurs Kommune		Hele Landet
	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til dagpasningsområdet pr. 0-5 årig	70.986	81.187	86.579
Udgifter til dagpleje pr. 0-5 årig (5.11)	20.716	21.668	8.217
Udgifter til daginstitutioner pr. 0-5 årig (5.14)	39.355	42.223	59.032
Nøgletal	Norrdjurs Kommune		Hele landet
	2021	2022	2022
Andelen af pædagoguddannet personale	54,0 %	52,6 %	56,0 %
Dækningsgrad 0-5 årige*	67,3 %	66,2 %	69,0 %

Kilde: VIVE nøgletal.

Anm.: *Dækningsgraden er opgjort eksklusive børn i private institutioner og pasningstilbud.

Budgetforudsætninger

Dagtilbud - fælles formål

Budgettet dækker bl.a. over udgifter til legepladsinspektør, madordninger og sprogstimulering.

afspejler udviklingen i antallet af 0-5 årige i kommunen.

Mængderegulering

Budgettet til dagpasning mængdereguleres hver år efter den seneste befolkningsprognose. Der er i budgettet for 2024 indregnet mængdereguleringen, der

Budgettet til mængdereguleringen er i budget 2024 udmøntet på daginstitutionerne og dagplejen.

Forventningen fordelt på aldersintervaller fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn fordelt på alderskategorier

Antal	2025	2026	2027	2028
0 - 2 årige	897	878	890	889
3 - 5 årige	982	1.024	1.018	961
I alt	1.879	1.902	1.908	1.850

Budgetrammerne fastsættes efter ressourcefordelingsmodellen, som følger nedenstående principper:

- Et fast beløb til dagplejen i forhold til antallet af ansatte dagplejere i budgetåret. Antallet fastlægges i forbindelse med den årlige budgetlægning, og er gældende for hele året.
- Et beløb til daginstitutioner, som fordeles efter fastlagte point.
  - Pointene er vægtet mellem to alderskategorier:
  - 0-2 årige vægter 2,0 point.
  - 3-5 årige vægter 1,0 point.
  - Tildelingen baseres på det forventede antal point i institutionerne for budgetåret.
  - Små institutioner tildeles som minimum 2,3 mio. kr.
  - Rammen for de variable omkostninger fordeles til institutionerne, efter der er afsat et budgetbeløb til finansiering for børn, der går i institution over kommunegrænsen.
    - Budgettet mængdereguleres efter befolkningsprognosen.

understøtter dermed de lokale biblioteker på skolerne.

Budgettet til Læringscenteret dækker personaleudgifter samt licenser på it-området.

Privat pasning

Budgettet til privat pasning vedrører udgifter til kommunale tilskud til forældre, som vælger at benytte private dagplejere. Der er ca. 26 børn, der passes ved private dagplejere.

Tilskud til pasning af egne børn

Budgettet til pasning af egne børn vedrører udgifter til kommunale tilskud til forældre, som vælger at passe egne børn. Der er ca. 26 børn, der passes af forældre.

Specialpædagogisk enhed

Den specialpædagogiske enhed varetager særlige indsatser for børn i dagtilbud, som har behov for ekstra støtte og en særlig indsats. Der arbejdes med konkrete tiltag, som understøtter barnets udvikling.

Forældrebetaling og afledte udgifter

Forældrebetalingen er takstbestemt og fastsættes hvert år, der er desuden afledte kommunale udgifter til søskenderabat og økonomiske fripladser. Budgettet dækker søskenderabatten for børn, som er i et daginstitutions- eller dagplejetilbud.

Dagplejen

Budgetområdet dækker udgifterne til drift af den kommunale dagpleje. Der er ca. 378 børn i den kommunale dagpleje. Desuden dækker budgettet over udgiften til de tilsynsførende dagplejepædagoger.

PAU elever

Budgettet til PAU elever (den pædagogiske assistentuddannelse) vedrører udgifter til elever, som i deres uddannelsesforløb skiftevis er på skole og ude i daginstitutionerne. Der skal optages PAU-elever hvert år.

Norddjurs Læringscenter

Læringscenteret er et servicekontor for kommunens skolebibliotekarer og it-vejledere. Det formidler information og inspiration til lærere og pædagoger, og

Budgettet dækker hovedsageligt personaleudgifter. Budgettet mængdereguleres efter befolkningsprognosen.

Forældrebetaling og afledte udgifter

Forældrebetalingen er takstbestemt og fastsættes hvert år. Budgettet dækker forældrenes betaling for et dagplejetilbud, hvor der betales en månedlig takst. Der er afledte kommunale udgifter til søskenderabat og økonomiske fripladser.

Daginstitutioner

Der er 18 kommunale daginstitutioner i Norddjurs Kommune, hvor der passes ca. 965 børn i alderen 0-5 år. Daginstitutionerne er organiseret i børnebyer med tilknytning til den lokale skole, dog med undtagelse af institutionerne i Grenaa og Auning.

Budgettet mængdereguleres efter befolkningsprognosen.

Forældrebetaling og afledte udgifter

Forældrebetalingen er takstbestemt og fastsættes hvert år. Budgettet dækker forældrenes betaling for et daginstitutionstilbud, hvor der betales en månedlig takst. Der er afledte kommunale udgifter til søskenderabat og økonomiske fripladser.

Mellemkommunale udgifter og indtægter

Børn, som er i dagpleje i en anden kommune end deres bopælskommune, medfører mellemkommunale indtægter eller udgifter.

Mellemkommunale udgifter og indtægter

Børn, som er i en daginstitution i en anden kommune end deres bopælskommune, medfører mellemkommunale indtægter eller udgifter.

Privatinstitutioner

Budgettet vedrører udgifter til kommunale tilskud til private institutioner. Der er ca. 165 børn, som passes i private institutioner, heraf passes de ca. 150 børn i privatinstitutioner, som ligger i Norddjurs Kommune.

Budgettet mængdereguleres efter befolkningsprognosen.

Særlige dagtilbud

Budgetområdet dækker over udgifter til børn med særlige behov, som går i specialbørnehaver (§ 83 institutioner) i andre kommuner. Norddjurs Kommune har ikke egne specialbørnehaver, men afdelinger i enkelte børnehaver, som varetager opgaven.

Børne- og Familieområdet

Dette budgetområde omfatter sagsbehandling og tilbud til børn, unge og deres familier, med særlige behov for forebyggende foranstaltninger og anbringelser i egne kommunale tilbud og eksterne tilbud. Tilbuddene dækker anbringelse i plejefamilier og i døgninstitutioner, samt forebyggende foranstaltninger.

Herudover har Børne- og Familieområdet ansvaret for en række øvrige tilbud med fokus på børn- og unges sundhed og udvikling så som Ungdomsskoletilbud, sundhedsplejen og tandplejen.

Der er på området 5 decentrale enheder; Børne- og Ungecentret Norddjurs (BUCN), UngNorddjurs, Tandplejen, Rusmiddelrådgivning for unge under 25 år samt enheden som består af Familiehuset, Sundhedsplejen samt Forebyggelse og tidlig indsats (FTI). Herudover er der Børne- og Familieafdelingen (myndighedsafdelingen).

Budgettal

Socialområdet	2025	2026	2027	2028
Drift (i mio. kr.)				
Socialøkonomiske fripladser (3.05, 3.08, 5.11, 5.14)	0,6	0,6	0,6	0,6
Ungdomsskolevirksomhed - UngNorddjurs (3.75, 3.76)	23,9	23,4	23,2	22,9
Tandplejen (4.85)	20,6	20,8	20,6	20,4
Sundhedsplejen (4.89)	5,5	5,5	5,5	5,4
Indtægter fra den centrale refusionsordning (5.07)				
Refusionsindtægter	-15,1	-15,1	-15,1	-15,1
Opholdssteder for børn og unge (5.20)	9,6	9,5	9,4	9,4
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge (5.21)				
Forebyggende foranstaltninger	24,5	24,3	24,1	23,9
Familiehuset	17,5	17,6	17,4	17,3
Rusmiddelbehandling	0,9	0,9	0,9	0,9
Tidlig indsats - børn og unge	8,8	8,9	8,8	8,8
Ungeindsatsen - børn og unge	1,5	1,5	1,5	1,5
Plejefamilier (5.22)				
Plejefamilier	38,3	38,0	37,7	37,4
Døgninstitutioner for børn og unge (5.23)				
Døgninstitutioner	27,3	27,2	27,0	26,8
Børne- og Ungecentret Norddjurs	33,5	33,6	33,3	33,1
Sikrede døgninstitutioner for børn og unge (5.24)	1,3	1,3	1,3	1,2
Bekæmpelse af ungdomskriminalitet (5.26)	0,4	0,4	0,4	0,4
Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste (5.72)	5,7	5,7	5,7	5,7
Socialområdet i alt	204,8	204,0	202,4	200,5

Anm.: Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nøgletal

Nøgletal (i kr.)	Norddjurs Kommune		Hele landet
	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22 årige	18.640	19.533	13.569
Udgifter til plejefamilier pr. 0-22 årige (funktion 5.22)	4.418	4.746	2.869
Udgifter til forebyggende foranstaltninger pr. 0-22 årige (funktion 5.21)	5.489	6.491	4.988
Udgiftsniveau, indeks	138,4	144,0	100
Beregnet udgiftsbehov, indeks	133,5	133,5	100
Udgiftsniveau korrigeret for udgiftsbehov, indeks*	103,7	107,9	100
Nøgletal	Norddjurs Kommune		Hele landet
	2021	2022	2022
Anbringelser af udsatte børn og unge i procent af befolkningen (0-22 år)	1,6%	1,7%	0,9%
Andel anbragt i plejefamilie (af alle anbragte)	63,9%	63,1%	61,2%
Andel anbragt på døgninstitution (af alle anbragte)	21,1%	21,3%	16,1%

Kilde: VIVE-nøgletal og Danmarks Statistik. *Indekset viser, at Norddjurs Kommunes udgifter til udsatte børn og unge ligger 3,7 % højere end landsgennemsnittet, når der er taget højde for forskelle i sociale og strukturelle forhold i regnskab 2023.

Budgetforudsætninger

Socialøkonomiske fripladser

Vedrører kommunale udgifter til sociale fripladser i dagtilbud eller SFO for familier, hvor barnet har et udtalt behov for en pædagogisk pasningsordning.

Ungdomsskolevirksomhed - UngNorddjurs

Ungdomsskolens opgave er at danne rammen om de unges fritidsliv samt støtte og opmuntre de unge i deres udvikling fra barn til voksen. Området omfatter den kommunale ungdomsskole, UngNorddjurs.

UngNorddjurs består af ordinær ungdomsskolevirksomhed, ungdoms- og juniorklubvirksomhed, Heltidsundervisningen (socialpædagogisk skoletilbud) og Ungdomskonsulenterne samt forskellige, tværgående projekter, som varetages i samarbejde med andre aktører på børne- og ungeområdet. Som eksempler kan nævnes Projekt RUN, som er en uddannelses- og jobrettet indsats for unge, der tilhører den såkaldte NEET-gruppe (Not in Education, Employment and Training) og SSP-samarbejdet.

Forventninger til udviklingen i antallet af 11-17 årige børn fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn og unge i alderen 11-17 årige

Antal	2025	2026	2027	2028
11-17 årige	2.711	2.627	2.620	2.600

Tandplejen

Tandplejen varetager tandpleje for børn mellem 0-21 år. Det er vedtaget som en del af finansloven, der blev indgået i december 2021, at 18-21 årige også skulle have gratis tandpleje. Ordningen trådte i kraft pr. 1. juli 2022 og blev indfaset gradvist med én årgang om året frem til 2025, hvor den er fuldt implementeret.

Derudover tilbyder tandplejen omsorgs-, special- og socialtandpleje til fysisk og psykisk udviklingshæmmede og andre udsatte borgere.

Den kommunale tandpleje skal i samarbejde med andre faggrupper søge at fremme og fastholde sundheden i befolkningen.

Omsorgstandpleje tilbydes personer, som på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte den almindelige tandpleje.

Specialtandpleje tilbydes sindslidende, udviklingshæmmede m.fl., der ikke kan benytte de almindelige tandplejetilbud i børne- og ungdomstandplejen, voksentandplejen eller i omsorgstandplejen. Budgettet mængdereguleres i forhold til den gældende befolkningsprognose.

Socialtandplejen er en ny ordning, som blev implementeret med finanslovsaftalen for 2020. Ordningen omfatter særligt udsatte borgere, herunder gadehjemløse og personer, som ikke kan opholde sig i egen bolig, der har et akut behandlingsbehov og ikke kan anvende de almindelige tandplejetilbud.

Budgettet mængdereguleres i forhold til den gældende befolkningsprognose. Forventninger til udviklingen i antallet af 0-21 årige børn og unge fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn og unge i alderen 0-21 årige

Antal	2025	2026	2027	2028
0-21 årige	7.916	7.856	7.836	7.784

Sundhedspleje

Sundhedsplejen omfatter spædbarns- og skolesundhedspleje samt rådgivning og vejledning til hele børneområdet.

Tilbuddet indeholder generel sundhedsfremme og forebyggelse, individorienteret indsats, gruppeindsats og særlig indsats overfor børn med specielle behov.

Budgettet mængdereguleres i forhold til den gældende befolkningsprognose.

Forventninger til udviklingen i antallet af 0-6 årige børn fremgår af nedenstående tabel:

Antal børn og unge i alderen 0-6 årige

Antal	2025	2026	2027	2028
0-6 årige	2.211	2.205	2.231	2.236

Indtægter fra den centrale refusionsordning

Området vedrører primært statsrefusion i forbindelse med særligt dyre enkeltsager.

I de tilfælde, hvor kommunens udgifter til hjælp og støtte for en person i en konkret sag overstiger de i loven fastsatte grænseværdier, refunderer staten en andel af kommunens udgifter, som ligger over grænseværdierne.

Formålet med en anbringelse på et opholdssted uden for hjemmet er at sikre barnets/den unges sundhed og udvikling gennem kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne.

Opholdssteder for børn og unge

Området vedrører udgifter til private opholdssteder, i forbindelse med at Børne- og familieafdelingen visiterer socialt udsatte børn og unge hertil.

Et miljø der giver barnet/den unge muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og for at gennemføre skolegang og uddannelse som en del af barnets/den unges forberedelse til voksenlivet.

I Norddjurs Kommune er der aktuelt to private opholdssteder, der er godkendt til anbringelse af børn og unge.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Opholdssteder	14	13	15	Årspersoner
Kost- og efterskoler	1	1	1	Årspersoner
Eget værelse	4	3	4	Årspersoner

Forebyggende foranstaltninger for børn og unge

Forebyggende foranstaltninger

Når et barn eller ung har brug for særlig støtte, kan der iværksættes en række særlige hjælpeforanstaltninger. Støtten ydes sådan, at det er den mindst indgribende, men fagligt forsvarlige foranstaltning der vælges.

Hensigten med foranstaltningen er, at udsatte børn og unge får støtte, inden der bliver grundlag for en større indsats. Det har i den forbindelse afgørende

betydning at understøtte inklusionen, der hvor barnet er og arbejde for at give børn og unge de sociale kompetencer, der er en forudsætning, hvis man skal kunne deltage på lige vilkår.

Forebyggelse har til hensigt at forhindre, at børn og unge får behov for anbringelse udenfor hjemmet.

Forebyggende foranstaltninger kan være; råd og vejledning, socialpædagogisk friplads, familiebehandling, aflastning, støtte/kontaktperson eller ophold på en efterskole.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Aflastning, handicap	44	36	36	Årspersoner
Kontaktperson- og ledsagerordninger	105	104	110	Bevillinger

Familiehuset

Familiehuset tilbyder behandlingsforløb til forskellige målgrupper. I tilbuddet er der et udgående team, der tilbyder psykologsamtaler til børn og unge, specialiseret behandlingstilbud til unge, støttet samvær, rettet mod familier hvor barnet eller den unge er anbragt, overvåget samvær, supervision af plejefamilier, åben anonym rådgivning, gruppetilbud til børn og unge samt sorg- og kriseforløb.

Familiehuset tilbyder dermed en bred vifte af opgaver for familier med børn og unge i alderen 0 - 18 år. Opgaverne kan være af forebyggelsesmæssig, behandlingsmæssig og udredningsmæssig karakter.

Familiehuset arbejder målrettet på at skabe de bedste udviklings- og forandringsmuligheder for det enkelte barn og dets familie med udgangspunkt i familien.

Familiehuset indgår sammen med forebyggelse og tidlig indsats i en fælles aftaleenhed.

Rusmiddelbehandling

Rusmiddelcentret har tilbud til borgere, der har problemer med brug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer. Målgruppen er børn og unge med forbrug af alkohol eller euforiserende stoffer.

Tidlig indsats - børn og unge

Forebyggelse og tidlig indsats skal bidrage til og sikre en tidlig opsporing, hvor initiativforpligtelsen tages alvorligt, og hvor den rigtige, tværfagligt koordinerede indsats iværksættes fra begyndelsen.

En tidlig indsats betyder, at der handles tidligt og koordineret, når der ses tegn på, at et barn, en ung og deres familier har vanskeligheder.

Forebyggelse og tidlig indsats er tilbud om bl.a. åben anonym rådgivning, støttekontaktperson til børn, unge eller deres familier og familierettede hjemmebaserede indsatser.

Ungeindsats

Ungeindsatsen tilbyder hjælp til de 15-17 årige, som har brug for en mere helhedsorienteret indsats, så de bliver i stand til at gennemføre en uddannelse eller komme i arbejde. Den konkrete hjælp kan have meget forskellig karakter.

Plejefamilier

Plejefamilier

Norddjurs Kommune anvender løbende plejefamilier og netværksplejefamilier til mange forskelligartede opgaver. Plejefamilier er beskæftiget indenfor områderne - aflastning, døgnpleje og netværkspleje. Det kan være længerevarende permanente ophold, og det kan være afgrænsede aflastningsopgaver.

Den sammenhængende børnepolitik og anbringelsesstrategien medfører, at det prioriteres højt at arbejde med lokale løsninger. Der er forskel i omfanget af aflastninger. I nogle tilfælde er barnet i aflastning i kortere perioder, og i andre tilfælde er der behov for, at barnet skal være i familiepleje i længere tid. En netværksplejefamilie er en plejefamilie, der er rekrutteret fra det netværk, der omgiver det barn, der bliver anbragt. Det vil oftest være en familierelation, som barnet anbringes ved.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Plejefamilier	79	79	79	Årspersoner
Netværksplejefamilier	10	9	10	Årspersoner

Døgninstitutioner for børn og unge

Døgninstitutioner

Norddjurs Kommune anvender løbende institutioner, der er godkendt til at modtage børn og unge i døgnophold af kortere eller længere varighed.

Den sammenhængende børnepolitik og den besluttede anbringelsesstrategi medfører, at det prioriteres højt at arbejde med løsninger i kommunens egne tilbud. Dette er dog ikke muligt i alle tilfælde, hvorfor det også er nødvendigt at anvende eksterne tilbud.

Formålet med en anbringelse på en døgninstitution er at sikre barnets/den unges sundhed og udvikling gennem kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø med nære og stabile relationer til voksne. Yderligere er formålet at skabe et miljø, der giver barnet eller den unge mulighed for personlig udvikling, opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og at gennemføre skolegang og uddannelse, som

en del af barnets eller den unges forberedelse til et selvstændigt voksenliv.

Børne- og Ungecentret Norddjurs

Børne- og Ungecentret Norddjurs er et fleksibelt døgn- og aflastningstilbud for udsatte børn og unge med særlige udfordringer. Det kan være sårbare, omsorgssvigtede børn og unge, samt børn med lettere psykiske handicaps. Det er typisk børn, der kommer fra familier med komplekse udfordringer.

Der er fortrinsvis tale om længerevarende anbringelser, men der løses også observationsopgaver af kortere varighed samt tilbydes aflastning i fast turnusordning.

Målsætningen er, at den enkelte opnår læring, vilje til selvhjulpenhed og kompetencer til at mestre eget liv.

Børnecenteret tilbyder ophold til børn i alderen 0-12 år, mens Ungecentret er for børn i alderen 13-18 år.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Døgninstitutioner udenfor kommunen	2	3	3	Årspersoner
Børnecentret Norddjurs	14	15	14	Årspersoner
Ungecentret Norddjurs	10	10	10	Årspersoner

Sikrede døgninstitutioner for børn og unge

Området vedrører anbringelser i kriminalforsorgens døgninstitutioner for unge, der er idømt en behandlingsdom.

De sikrede døgninstitutioner for børn og unge varetager socialpædagogiske opgaver for børn og unge, der har begået kriminelle handlinger. Anbringelsen kan også vedrøre unge, som er farlige for deres omgivelser, hvor det er absolut påkrævet, at den unge får ophold i sikret regi.

Den overvejende del af de unge, der anbringes i sikrede døgninstitutioner, er unge, der har ophold i varetægtssurrogat eller som led i en ungdomssanktion.

Det betyder, at institutionerne modtager de kriminelt mest belastede unge, der tillige har meget alvorlige sociale og personlige problemer, og hvis adfærd er yderst udfordrende for deres omgivelser.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Anbringelser i sikrede døgninstitutioner	2	4	2	Årspersoner

Bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Området vedrører forebyggende indsatser for børn og unge, der er på vej ud i eller er ude i kriminalitet.

Merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste

Området vedrører merudgifter til forsørgelse og tabt arbejdsfortjeneste til familier med børn under 18 år, som har betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Forældre, der forsørger et barn eller en ung under 18 år, kan efter en konkret og individuel vurdering få

dækket de nødvendige merudgifter samt ydes kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, der er forbundet hermed. I forbindelse med merudgifter er ydelsen betinget af, at den er nødvendig i forsørgelsen af barnet eller den unge i hjemmet, og at forældrene ikke ville have haft udgiften, hvis barnet eller den unge havde været rask eller havde haft en normal funktionsevne.

I forbindelse med tabt arbejdsfortjeneste er ydelsen betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er mor eller far, der passer barnet.

Nøgletal	Antal			Opgørelsesmetode
	2023	Medio 2024	Forventet 2025	
Merudgifter til forsørgelse af børn i eget hjem	120	120	120	Personer
Tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med pasning af børn i eget hjem	93	93	93	Personer

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Kultur- og Fritidsudvalget

Budgetbemærkninger - Kultur- og Fritidsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalgets område omfatter stadions, selvejende haller og idrætsanlæg, fritidsfaciliteter, folkebiblioteker, museer, egnssarkiver, teater, kulturhuse, musikarrangementer, andre kulturelle formål, folkeoplysningsområdet, udvikling af yder- og landdistriktsområder og turisme.

Kultur- og Fritidsudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Kulturområdet	62,0	61,5	61,0	60,5
Udviklingsområdet	3,0	2,9	2,9	2,9
Udvalget i alt	65,0	64,4	63,9	63,4

Eventuelle uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskitsen for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Kultur- og Fritidsudvalget ændres med følgende punkter på driften i 2025 og overslagsår:

- Der afsættes en Elitepulje på 0,1 mio. kr. årligt for budget 2025 og overslagsår til at understøtte den fortsatte udvikling af elitesport og elitesportsudøvere. Der er sportsgrene i Norddjurs Kommune, der har nået et niveau, der stiller store krav til såvel der sportslige som det økonomiske fundament.
- Der afsættes et øget tilskud til Kulturhuset Pavillonen på 0,4 mio. kr. i 2025.
- Tidligere afsatte midler i budget 2025 til hal-leje blev finansieret af fritidspuljen. Finansieringsdelen på 0,102 mio. kr. tilføres fritidspuljen.

- Der afsættes for hvert af årene 2027 og 2028 0,100 mio. kr. til afledt drift vedrørende anlægget Fjellerup Udvikling.

Råderumsforslag:

- **Ophør af kommunal turismeindsats:** Ophør af Grenaa turistbureau hvilket medfører en årlig besparelse på 0,437 mio. kr. for budget 2025 og overslagsår.
- **Tilpasning af budgetposter med mindreforbrug:** Der er reduceret i budgetposter med årligt 0,465 mio. kr. for budget 2025 og overslagsår.

Tværgående Råderumsforslag:

- **Fokuseret styring af forsikringsområdet:** Styringen af forsikringerne i Norddjurs Kommune øges. Dette skal bidrage med overblik samt med at nedbringe den samlede forsikringspræmiesum som bruges med særlig fokus på bygnings- og køretøjsområdet. Der er på Kultur- og Fritidsudvalgets område ændringer i budget 2025 0,002 mio. kr. og 0,002 mio. kr. i overslagsår.
- **Flådestyring:** Der etableres en flådestyringsenhed i 2025, der skal medføre en mere effektiv, bæredygtig og fleksibel køretøjsflåde. Fordeling af flådestyringsbudgettet er endnu ikke fordelt på udvalg.

Serviceramme

Fordeling indenfor og udenfor servicerammen

Det samlede budget for Kultur- og Fritidsudvalget fordeler sig i 2025 med 65,0 mio. kr. indenfor servicerammen og 0,0 mio. kr. udenfor servicerammen.

Budgettet falder i overslagsårene til 63,4 mio. kr. i 2028.

Kulturområdet

Dette budgetområde omfatter stadion og idrætsanlæg, fritidsfaciliteter, Norddjurs Biblioteker, museer, teater, musikarrangementer - Norddjurs Kultur-

skole, andre kulturelle opgaver - herunder kulturhuse, kulturelle midler, kulturprojekter og egnsarkiver. Folkeoplysning med voksenundervisning, frivillig foreningsarbejde og lokaletilskud samt turisme.

Budgettal

Kulturområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Stadion og idrætsanlæg, fritidsfaciliteter (0.31,0.35)	8,3	8,3	8,2	8,2
Grenaa Idrætscenter og svømmehal	7,4	7,4	7,3	7,2
Grenaa Tennisklub og Trustrup Ålsrode IF	0,2	0,2	0,2	0,2
Foreningen Djursland for Fuld Damp	0,8	0,8	0,8	0,8
Folkebiblioteker og egnsarkiv (3.50, 3.64)	16,2	16,1	16,0	15,9
Norddjurs Biblioteker, fælles	14,3	14,2	14,1	14,0
Grenaa Bibliotek	0,8	0,7	0,7	0,7
Kulturperronen (Auning Bibliotek)	0,1	0,1	0,1	0,1
Ørsted Bibliotek	0,2	0,2	0,2	0,2
Ørum Bibliotek	0,2	0,2	0,2	0,2
Grenaa Egsarkiv (3.64)	0,6	0,6	0,6	0,6
Museer (3.60)	7,8	7,7	7,7	7,6
Det grønne museum	0,3	0,3	0,3	0,3
Herregårdsmuseet Gl. Estrup	1,1	1,1	1,0	1,0
Museum Østjylland	4,5	4,4	4,4	4,4
Stenvad Mosebrug/Folkets Fabrik	1,9	1,9	1,9	1,9
Teatre (3.62)	0,2	0,2	0,2	0,2
Musikarrangementer - Norddjurs Kulturskole (3.63)	3,1	3,0	3,0	3,0
Andre kulturelle opgaver (3.64)	5,0	5,0	4,9	4,9
Kulturhuse	3,3	3,3	3,2	3,2
Kulturprojekter	1,0	0,9	0,9	0,9
Foreningsdrevne egnsarkiver	0,1	0,1	0,1	0,1
Kulturpulje	0,7	0,7	0,7	0,7
Voksenundervisning (3.72)	1,4	1,4	1,4	1,4
Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde (3.73)	1,8	1,7	1,7	1,7
Aktivitetstilskud foreninger	1,2	1,2	1,1	1,1
Fritidspulje	0,4	0,4	0,4	0,4
Leder- og instruktørmidler	0,2	0,2	0,2	0,1
Lokaletilskud (3.74)	10,4	10,3	10,2	10,1
Allingåbrohallen	0,9	0,9	0,9	0,9
Auning Svømmehal	1,2	1,2	1,1	1,1

Kulturområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Auninghallen	2,3	2,3	2,2	2,2
Nørre Djurshallen	1,6	1,6	1,6	1,6
Nørager Multihal	0,3	0,3	0,3	0,2
Rougsøhallen	1,2	1,2	1,2	1,2
Vivild IG	0,5	0,5	0,5	0,5
Ørum Aktivcenter	1,8	1,8	1,8	1,8
Åstrup Fritidscenter	1,2	1,2	1,2	1,2
Kulturhuset Pavillonen	0,1	0,1	0,1	0,1
Lokaletilskud til foreningsarbejde	1,5	1,5	1,5	1,5
Gebyrindtægter	-2,3	-2,2	-2,2	-2,2
Turisme - kultur (3.64, 6.62)	7,8	7,7	7,7	7,6
Kattegatcentret - zoologisk anlæg 3.64	4,2	4,1	4,1	4,1
Visit Aarhus	3,0	3,0	3,0	3,0
Anholt Turistkontor	0,1	0,1	0,1	0,1
Turistservice Grenaa	0,5	0,4	0,4	0,4
Kulturområdet i alt	62,0	61,5	61,0	60,5

Eventuelle uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nøgletal

Nøgletal (kr.) i 2024 pris	Norddjurs kommune		Smnl. gruppen	Hele landet
	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til folkebibliotek pr. indbygger	422	420	444	453
Udgifter til museer pr. indbygger	198	206	168	126
Udgifter til lokaletilskud pr. indbygger	279	283	225	157
Udgifter til musikarrangementer (Kulturskolen Norddjurs) pr. indbygger	80	79	139	136

Kilde: VIVE nøgletal

Budgetforudsætninger

Stadion og idrætsanlæg samt fritidsfaciliteter Området omfatter tilskud til drift af forskellige idrætsanlæg samt driftstilskud til foreningen Djursland for fuld Damp.

Der er indgået driftsaftale med bestyrelsen for den selvejende institution Grenaa Idrætscenter og Svømmehal (GIC), således at bestyrelsen er forpligtiget til at drive og udvikle idrætsanlægget inklusiv baneanlægget. Driftsaftalen indebærer desuden at GIC driver boldbaneanlægget ved Åstrup Fritidscenter og kunstgræsbanen ved GIC.

GIC modtager driftstilskud fra Norddjurs Kommune, til idrætscentret og svømmehallen. Både idrætscenter og svømmehal er kommunale bygninger, hvorfor kommunen afholder udgiften til forsikring. Der ydes fortsat også driftstilskud til Grenaa Tennisklub samt Trustrup Ålsrode IF.

Der ydes driftstilskud til foreningen Djursland for fuld Damp, som driver den gamle stationsbygning i Allingåbro. Der kan overnattes, lejes skinnecykler og kanoer og de huser også foreningen CAD Oldtimers Museum, der har opført en tilbygning.

Folkebiblioteker

Norddjurs Biblioteker omfatter Grenaa Bibliotek, lokal-bibliotekerne Ørum Bibliotek, Ørsted Bibliotek og Auning Bibliotek (Kulturperronen) samt Anholt bibliotek, der er et lokalservicepunkt.

Folkebibliotekernes fysiske besøgstal for 2023 udgør 191.432 besøgende, mens de digitale besøg af unikke lånerkort på E-reolen og Filmstriben har været på henholdsvis 14.699 lånere og 3.791 lånere i 2023.

Museer

Området omfatter Museum Østjylland, Gammel Estrup Herregårdsmuseum, Det Grønne Museum ved Gammel Estrup samt Stenvad Mosebrugscenter og den Gamle Smedie i Grenaa.

Museum Østjylland er navnet på fusionen af de statsanerkendte museer i Grenaa, Ebeltøft og Randers, hvor henholdsvis Norddjurs Kommune, Syddjurs Kommune og Randers Kommune er hovedtilskudsydere. Museumsbygningen i Grenaa er ejet af Norddjurs Kommune.

I 2023 var der i alt 326.254 gæster i Museum Østjylland fordelt med 19.489 i Grenaa, 40.688 i Randers og 266.077 i Ebeltøft.

Norddjurs Kommune støtter med et årligt driftstilskud til statsinstitutionen Det Grønne Museum.

Den selvejende institution Dansk Herregårdsmuseum Gammel Estrup støttes ligeledes med et årligt tilskud til driften. Der gives tilskud til Stenvad Mosebrugscenter, der via driftsaftale med Norddjurs Kommune drives af foreningen Stenvad Mosebrug. Stenvad Mosebrugscenters bygninger er ejet af Norddjurs Kommune. Der ydes desuden et mindre årligt driftstilskud til den Gamle Smedie i Grenaa.

Teater

Området omfatter køb af forestillinger til børn i alderen 3 - 12 år i skole- og institutionsregi samt et årligt tilskud der udbetales til Kulturhuset Pavillonen til køb af 4 - 6 teaterforestillinger til voksne. Målet er at give børn og voksne tilbud om teater af kunstnerisk høj kvalitet. Der er oprettet et børneteatersamvirke der udvælger og bestiller et antal forestillinger til børn i alderen 3 - 6 år, derudover er der indgået en 4 årig samarbejdsaftale med Randers Teater. Aftalen med Randers Teater indbefatter ligeledes et teaterretorik-forløb for to årgange i overbygningen.

Musikarrangementer - Norddjurs Kulturskole

Budgettet anvendes til børn, unge og voksne i kommunen. Der tilbydes undervisning i musik, drama og

billedkunst. Der har i sæson 2023/2024 været 323 aktivitetselever og 6,77 årsværk fordelt på 24 medarbejdere tilknyttet skolen.

Kulturskolen har en bred vifte af musik tilbud. Lige fra en legende begynderundervisning til den mere konservatorierelevante undervisning. Der undervises i et bredt udvalg af instrumenter og stilarter, og der er et mangfoldigt tilbud i holdundervisning.

Inden for billedkunst tilbydes en meget varieret undervisning af høj kvalitet. Undervisningen er for børn og unge, som ønsker at udvikle deres kreative evner og forståelse for kunst.

Drama er et fritidstilbud til børn og unge. Der undervises i de grundlæggende skuespilteknikker, karakterarbejde, stemme- og kropsudtryk, sammenspil og improvisation.

Kulturskolen har udarbejdet en strategiplan, som bl.a. sætter fokus på tværfagligheden mellem de kreative fag, talentudviklingen i KulturAkademiet og inklusion af socialt udsatte.

Betalingsprincipper er fastlagt i henhold til bekendtgørelse af lov om musik, hvoraf det fremgår at musikskoleelevernes betaling for undervisning ikke overstiger 1/3 af bruttoudgiften ved skolens drift. Egenbetalingen for elever på 25 år og derover udgør 100 %. Betalingens størrelse fremgår af takstbladet til budgettet og godkendes i forbindelse med vedtagelse af budgettet. Der er til kulturskolen årligt afsat 0,419 mio. kr. til husleje til Pavillonen i Grenaa. Der arbejdes for at styrke Pavillonen som kommunes kulturhus, herunder centrum for talentarbejdet på kulturområdet. I Auning lejer kulturskolen sig ind i lokaler i Nyvang.

Norddjurs Kommune har indgået samarbejde med Levende Musik i Skolen, der indbefatter, at alle kommunes folkeskoleelever vil få mindst én professionel koncert om året med tilhørende undervisningsmateriale.

Andre kulturelle opgaver

Kulturhuse

Området omfatter Baunhøj Mølle og Pavillonen samt øvrige "små" kulturhuse.

Baunhøj Mølle er kommunal men drives af Møllelauget. Møllen fungerer som kunstudstillingssted, formidlingssted for møllerfaget og rum for borgerlige velser. Lejetaksternes størrelse fremgår af takstbladet til budgettet.

Med foreningen Pavillonen er der indgået driftsaftale. Aftalen forudsætter, at der ydes tilskud til den

ordinære drift, ind- og udvendig vedligeholdelse samt lokaletilskud i forbindelse med fritidsbrugernes benyttelse af huset.

Små kulturhuse omfatter: Fjellerup Kulturcenter, Bønnerup Kulturhus, Kulturværksted i Auning samt Det Kreative Hus i Allingåbro.

Kulturprojekter

Der er afsat budget til Liv i forsamlingshusene og Kulturring Østjylland, Europæisk Kulturregion, Grenaa Gademusikfestival, Norddjurs Award og Verdensballetten, Sostrup Slot.

Ud over dette er der afsat et budget og tilskud til en række kunst- og musikforeninger.

Egnsarkiver

Området omfatter det kommunale egnsarkiv i Grenaa, der er en del af Norddjurs Biblioteker og de 3 foreningsdrevne arkiver i tidligere Sønderhald-, Rougsø- og Nørre Djurs Kommuner.

Kulturpulje

Området omfatter Kultur- og Fritidsudvalgets kulturpulje.

Kultur- og Fritidsudvalgets kulturpulje har til formål at understøtte kultur-, turisme-, landdistrikt- og købstadsstrategierne samt indfri handlinger i den gældende handlingsplan for kultur, turisme og landdistrikter gennem støtte til eller medfinansiering af projekter. Nye udviklingsprojekter prioriteres.

Ansøgerkredsen består af foreninger, selvorganiserede grupper og institutioner med et klart tilhørsforhold til Norddjurs Kommune, der hører under Kultur- og Fritidsudvalgets område

Ansøgninger på over 10.000 kr. behandles af Kultur- og Fritidsudvalget tre gange årligt. Ansøgninger på op til 10.000 kr. behandles løbende administrativt.

Folkeoplysende voksenundervisning

Der fastsættes en beløbsramme til den folkeoplysende voksenundervisning. Tilskud ydes på grundlag af aftenskolens forventede lønudgift i tilskudsåret. Det beløb, der er afsat, fordeles forholdsmæssigt mellem de godkendte ansøgende foreninger. Budgettet til aftenskolerne svarer i 2024 til et tilsagn på 91 % af det maksimale.

Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde

Området omfatter udbetaling af aktivitetstilskud. Der er en fritidspulje og en pulje til leder- og instruktørmidler under fritidsområdet.

Aktivitetstilskud udbetales til fritidsforeninger, spejdere og rideklubber. Til godkendte foreninger med

aktiviteter for børn og unge under 25 år udbetales et aktivitetstilskud pr. medlem på 176 kr. pr. år. Tilskuddet ydes efter ansøgning fra foreningerne.

Fritidspuljen har til formål at understøtte Fritidsstrategi samt indfri handlinger i den gældende handlingsplan for fritid gennem støtte til eller medfinansiering af projekter med et folkeoplysende sigte. Nye udviklingsprojekter prioriteres.

Ansøgerkredsen består af godkendte folkeoplysende foreninger, selvorganiserede grupper, institutioner samt enkeltpersoner, der hører under Kultur- og Fritidsudvalgets område.

Ansøgninger på over 10.000 kr. behandles af Kultur- og Fritidsudvalget tre gange årligt. Ansøgninger på op til 10.000 kr. behandles løbende administrativt. Fritidsrådet er høringsberettiget på ansøgninger på over 10.000 kr.

Via særskilt pulje ydes der tilskud til træner- og lederuddannelse inden for det frivillige foreningsarbejde. Træner- og lederuddannelsen skal være til gavn for foreningen for at være berettiget til tilskud. Der ydes tilskud til rejse- opholds-, og kursusudgifter samt udgifter til kursusmateriale.

Lokaletilskud

Området omfatter udbetaling af lokaletilskud samt gebyrbetaling fra foreningerne.

Der er indgået drifts- og samarbejdsaftaler om kommunalt tilskud til de selvejende idrætshaller og vilkårene herfor. Aftalerne omfatter Auning Idræts- og Kulturcenter, Rougsøhallen, Allingåbrohallen, Ørum Aktivcenter, Nørre Djurs Hallen, Nørager Multihal, Åstrup Fritidscenter, Grenaa Idrætscenter samt Vivild Gymnastik- og Idrættefterskole. Der er desuden indgået aftaler om benyttelse af halfaciliteter på Djurslands Efterskole.

Lokaletilskud til 14 navngivne klubhuse udbetales med 75 % af tilskudsberettigede udgifter med reduktion i forhold til medlemmer over 25 år.

Lokaletilskud til foreninger beregnes en gang årligt og refunderes med 75 % af tilskudsberettigede udgifter med reduktion i forhold til medlemmer over 25 år.

Djurslands-, Gl. Estrup- og Ørsted rideklubber modtager lokaletilskud i henhold til folkeoplysningsloven på 75 % af udgifterne til rytterstue og ridehal med reduktion i forhold til medlemmer over 25 år. Stald og rytterstue i Ørsted Rideklub er kommunale og bygningerne inklusiv foreningsejet hal ligger på kommunal jord.

Kommunen opkræver gebyrbetaling ved foreningerne ud fra antal medlemmer. Der er tre takster og gebyrernes størrelse fremgår af takstbladet til budgettet.

Foreningsmedlemmer pr. 31. december:	2020	2021	2022	2023
Idrætsforeninger	10.193	9.788	10.578	10.901
Spejderforeninger	417	454	429	415
Rideklubber	526	428	379	355

Turisme

Kattegatcentret, Anholt Turistkontor og turistservice i Grenaa og Visit Aarhus

Dette budgetområde omfatter Zoologiske anlæg, turisme aktiviteter og tilskud til turistformål. Herunder er en række midler bundet op på tilskud og

udviklingsbidrag til bl.a. Kattegatcentret, Anholt turistkontor og turistservice i Grenaa. Destinationselskabet Visit Aarhus modtager tilskud til udførelse og udvikling af Turismen i Norddjurs Kommune.

Udviklingsområdet

Dette budgetområde omfatter andre fritidsfaciliteter, udvikling af yder- og landdistriktsområder samt turismeaktivitet.

I forhold til by- og landdistriktsudvikling arbejder afdelingen med mindre landdistriktsudviklingsprojekter og landsbyklynge samarbejde.

Budgettal

Udviklingsområdet Drift (i mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Andre fritidsfaciliteter (0.35)	2,1	2,1	2,1	2,1
Naturcenter Klitten 1, Grenaa via Fjordcentret	0,7	0,7	0,7	0,7
Blå Flag	0,1	0,1	0,1	0,1
Kyst- og Fjordcentret inklusiv rullende naturformidling	1,3	1,3	1,3	1,3
Turisme aktiviteter (6.62)	0,1	0,1	0,1	0,1
Thomasminde, Klitvej 120, Fjellerup	0,1	0,1	0,1	0,1
Udviklings af yder- og landdistriktsområder (6.68)	0,7	0,7	0,7	0,7
Afledte projekt- og driftsudgifter samt Landdistrikternes Fællesråd og tilskud til LAG-småøerne	0,2	0,2	0,2	0,2
Naturfoldere samt Kysten og fjordens dag	0,1	0,1	0,1	0,1
Naturpark Randers Fjord	0,1	0,1	0,1	0,1
Udvikling af landsbyklynge	0,1	0,1	0,2	0,2
Landsbyer i en ny tid	0,1	0,1	0	0
Udviklingsområdet i alt	3,0	2,9	2,9	2,9

Eventuelle uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Budgetforudsætninger

Andre fritidsfaciliteter

Området omfatter driften af Naturcenter Norddjurs, som drives af Kyst- og Fjordcentret. Naturcenter Norddjurs har som kerneopgave at formidle viden om naturen til borgere og turister i hele Norddjurs Kommune med base i Kyst- og Fjordcentret i Voer, Blå Flag-stationen i Fjellerup og Grenaa. Desuden er der rullende naturformidling i sommerferieperioden f.eks. ved Bønnerup og Sangstrup.

Der er afsat særskilt budget til Klitten 1 i Grenaa samt til Kyst- og Fjordcentret i Voer og til rullende naturformidling. Driften af Blå Flag-stationen i Fjellerup varetages af Kyst- og Fjordcentret, mens leje

af stationen inklusiv forbrugsafgifter samt indkøb af blå flag afholdes af Norddjurs Kommune.

Turisme aktiviteter

Der er afsat midler til løbende vedligeholdelse af Thomasminde, Klitvej 120, Fjellerup.

Udvikling af yder- og landdistriktsområder

Området omfatter bl.a. afledte projekt- og driftsudgifter, naturformidling - herunder udarbejdelse af naturfoldere, afholdelse af Kysten og Fjordens dag samt administration og formidling af Naturpark Randers Fjord og udvikling af landsbyklynger. Derudover er der afsat budget til Landdistrikternes Fællesråd og LAG-småøerne samt til projekt Landsbyer i en ny tid for årene 2025 og 2026.

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Miljø- og Teknikudvalget

Budgetbemærkninger - Miljø- og Teknikudvalget

Miljø- og Teknikudvalgets område omfatter kollektiv trafik, drift af jordforsyningsområder, fritidsområder, veje, materielgårde, ejendomsadministration, offentlige toiletter, fælles bygningsvedligeholdelse,

skove, naturforvaltning, vedligeholdelse af vandløb, vandhandleplaner, skadedyrskæmpelse, miljøtilsyn, kondemnering, betaling til Fælles Kommunalt Redningsberedskab, GIS og kort.

Miljø- og Teknikudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Vej og Ejendom	106,5	105,8	105,0	104,3
Plan, Byg og Miljø	7,9	7,8	7,8	7,4
Borgerservice og Udbetaling.	0,0	0,0	0,0	0,0
Udvalget i alt	114,4	113,6	112,8	111,7

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskiten for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Miljø- og Teknikudvalget ændres med følgende punkter på driften i 2025 og overslagsår:

- Investering i analyse til brug for optimering af anvendelsen af kommunens bygninger 0,300 mio. kr.

Råderumsforslag

- **Tilpasning af den kollektive trafik:** Tilpasningen sker hovedsageligt ved at optimere flextrafikken som erstatning for bustransport, nedlæggelse af bybus, fremme samkørsel samt ændring af kørselsform for skolebuskørsel i områder med få elever. Der er besparelser for 1,042 mio. kr. i 2026 stigende til 2,565 mio. kr. i årene 2027 og 2028.

Tværgående råderumsforslag:

- **Flådestyring:** Der etableres en flådestyringsenhed i 2025, der skal medføre en mere effektiv, bæredygtig og fleksibel køretøjsflåde. Der er ændringer i budget 2025 og overslagsår. Beløbet for flådestyringen er endnu ikke placeret på udvalg.
- **Fokuseret styring af forsikringsområdet**
Styringen af forsikringerne i Norddjurs

Kommune øges. Dette skal bidrage med overblik samt med at nedbringe den samlede forsikringspræmiesum som bruges med særlig fokus på bygnings- og køretøjsområdet. Der er på Miljø- og Teknikudvalgets område ændringer i budget 2025 -0,071 mio. kr. og -0,071 mio. kr. i overslagsår.

Effektiviseringsbidrag

Der er indarbejdet et effektiviseringsbidrag på 0,8% i 2025 og overslagsår.

Afledt drift på området

Der er i forbindelse med budgetskiten for 2025 afledt drift på Miljø- og Teknikudvalgets område svarende til en besparelse på -0,120 mio. kr. i 2025, -1,030 mio. kr. i 2026, -1,113 mio. kr. i 2027 og -1,313 mio. kr. i 2028

Der er en besparelse som resultat af belysningsplanen på -0,800 mio. kr. i 2026, -0,800 mio. kr. i 2027 og -0,800 mio. kr. i 2028

I forbindelse med Energiinvesteringspuljen er der besparelser på -0,100 mio. kr. i 2025, -0,200 mio. kr. i 2026, -0,300 mio. kr. i 2027 og -0,500 mio. kr. i 2028.

Vedrørende fornyelse af lysanlæg ved boldbaner er der indlagt besparelser på -0,020 mio. kr. i 2025, -0,030 mio. kr. i 2026, -0,013 mio. kr. i 2027 og -0,013 mio. kr. i 2028

Service ramme

Det samlede budget for Miljø- og Teknikudvalget fordeles sig i 2025 med 114,4 mio. kr. indenfor service rammen og 0,000 mio. kr. udenfor service rammen. Budgettet falder i overslagsårene til 111,7mio. kr. i 2028

Vej og Ejendom

Dette budgetområde omfatter kollektiv trafik, jordforsyning (udlejning og forpagtning samt vedligeholdelse af ubebyggede grunde), fritidsområder (drift og vedligehold af grønne områder, skove, boldbaner og offentlige strande), vejområdet (vejmyndighedsopgaven, vejvedligeholdelse, broer, projektarbejde

ved vejanlæg, byggemodninger m.m., vintertjeneste og parkeringskontrol), fælles bygningsvedligeholdelse (klimaskærm og tekniske installationer samt udvendige faste belægnings ved hovedparten af de offentlige ejendomme), projekt assistance ved diverse byggeopgaver og ejendomsadministration af kommunale udlejningsejendomme samt midlertidigt tomme bygninger.

Området omfatter 3 kommunalt drevne færgeruter, 200 ha rekreative parker, ca. 1.000 ha kommunalt skovareal, 10 legepladser, kolonihaver, 17 idrætsanlæg/ stadions, 10 offentlige badestrande fordelt på 114 km kystlinje og 965 km offentlig vej. Området vedligeholder bygningsareal på ca. 325.000 m²

Budgettal

Vej og ejendom Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Kollektiv trafik (2.22, 2.32)	47,9	47,7	47,6	47,3
Kollektiv trafik fælles formål	1,4	1,4	1,4	1,4
Busdrift	37,2	37,1	37,1	36,8
Grenaa-Anholt Færgefart	7,2	7,1	7,1	7,0
Betjeningsoverenskomst færger Randers Fjord	1,9	1,9	1,9	1,9
Betaling til fælles færgesekretariat	0,2	0,2	0,2	0,2
Jordforsyning (0.22)	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Jordforsyning Boligformål	0,3	0,3	0,3	0,3
Jordforsyning Erhvervsformål	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning Ubestemte formål	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Fritidsområdet (0.28, 0.32, 0.38)	4,9	4,8	4,8	4,7
Grønne områder og naturpladser	2,2	2,2	2,2	2,2
Stadions og idrætsanlæg	1,0	1,0	1,0	0,9
Skove	0,6	0,6	0,6	0,6
Natur forvaltning	1,1	1,1	1,0	1,0
Veje (2.22, 2.28)	28,8	28,4	28,1	27,9
Vejafdelingen	0,5	0,5	0,5	0,5
Vejvedligeholdelse	12,8	12,5	12,3	12,2
Belægnings	4,7	4,7	4,6	4,6
Vejrlig	10,8	10,7	10,6	10,5
Havne og kystsikring (2.35)	0,1	0,1	0,1	0,1
Grenaa Marina	0,2	0,2	0,2	0,2
Grenaa Marina - leje fra fonden	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Kystsikring	0,1	0,1	0,1	0,1
Materielgårde (2.22)	8,7	8,6	8,6	8,5
Materielgårde	10,1	10,0	10,0	9,9

Materielgårde momsreg. Virksomhed	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Ejendomsadministration, fælles bygningsvedligeholdelse, offentlige toiletter (0.25, 0.32)	1,8	1,8	1,8	1,7
Offentlige toiletter	1,4	1,4	1,4	1,4
Ejendomme	0,0	0,0	0,0	0,0
Ind og udgående ejendomme	1,0	1,0	1,0	1,0
Fælles bygningsvedligeholdelse	3,8	3,7	3,7	3,7
Bygningsrenovering, solceller og energi	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Afledte driftsbesparelser til udmøntning	-0,9	-0,9	-1,0	-1,0
Beredskab	11,1	11,1	11,1	11,1
Vej og ejendom i alt	106,5	105,8	105,0	104,3

Nøgletal

Nøgletal	Norddjurs kommune			Hele landet
	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter til Vejvæsen pr indbygger	961	1029	975	1057
Udgifter til Redningsberedskab pr indbygger	243	275	295	291
Udgifter til Natur- og miljøbeskyttelse i alt kr. pr indbygger	286	250	272	175

Kilde: ECO nøgletal og FLIS

Budgetforudsætninger

Kollektiv trafik fælles formål.

Norddjurs Kommune har en ambition om at fremme en maksimal udnyttelse af investeringer i trafikal infrastruktur og fremme sammenhængen mellem de forskellige transportmidler for personer til, fra og i Norddjurs Kommune. Norddjurs Kommune samarbejder desuden med Syddjurs Kommune, Region Midtjylland, Business Region Aarhus og Midttrafik om tiltag og fremme af mobiliteten. Budgettet til kollektiv trafik fælles formål omfatter primært lønudgifter.

Drift Letbanestationer og trafikknudepunkt Auning
Norddjurs Kommune blev ved åbningen af Aarhus Letbane til Grenaa i 2019 bundet sammen med det fremtidige østjyske letbanesystem. Letbanen bidrager konstruktivt til ambitionen om at skabe en større sammenhængskraft mellem de forskellige transportformer.

Der er afsat et beløb til drift af letbanestationer som er finansieret via støtte fra Trafikstyrelsen og trafikknudepunkt i Auning.

Busdrift

Udover betalingen til Midttrafik er der budgetteret med udgifter til bl.a. trafikterminal og lignende.

Grenaa-Anholt Færgefart

Kommunen driver færgen mellem Grenaa og Anholt.

I budgettet indgår også indtægter fra færgedriften og statsligt tilskud til nedsættelse af færgetakster samt et statsligt tilskud til kompensation for gratis færgetransport for øboere.

Betjeningsoverenskomst færger Randers Fjord

Færgerne på Randers Fjord drives i fællesskab med Randers Kommune. Administrations- og driftsansvar er placeret hos Randers Kommune. Basisbudgettet for Udbyhøj Kabelfærge og Mellerup-Voer Færgefart er udarbejdet af driftslederen for Randers Fjords Færgefart og Randers Kommune.

Betaling til fælles færgesekretariat

Budgettet vedrører kontingent til det fælles færgesekretariat der har til formål at fremme kommunalt samarbejde om drift på færgområdet i Danmark.

Jordforsyning

Dette budgetområde omfatter indtægter og udgifter i forbindelse med udlejning/forpagtning af kommunale jordlodder, for eksempel landbrugsparceller samt vedligeholdelse af ubebyggede grunde m.v. Driften består af græsklipning, oprydning samt

beskæring af beplantning. Herudover er der indtægter fra udlejning af kommunale jordlodder.

Fritidsområder

Grønne områder, naturpladser og skove

Driftsopgaverne i grønne områder er primært lugning/brænding af ukrudt i bede og på belægninger, græsklipning, affaldsindsamling og beskæringsopgaver. Desuden omfatter driften vedligehold af parkinventar såsom skilte, bænke og skraldespande. Herudover rummer budgettet varekøb, udgifter til eksterne entreprenører samt udgifter til el og vand. Under grønne områder indgår indtægtsbudget vedrørende blandt andet lejeindtægter af sommerhusgrunde og kolonihaver. Dette område blev i forbindelse med budget 2022 prioriteret med yderligere 0,5 mio. kr. i budget for at styrke serviceniveauet.

Stranddriften er koncentreret omkring kommunens 10 badestrande. Driften omfatter vedligeholdelse af inventar som skilte, informationstavler, borde/bænke, broer, redningsposter, nødtelefoner, skraldespande, livreddertårn og opsætning af blå flag materiale. Derudover plejes stier, p-arealer og beplantninger. Tang fjernes kun hvis det ligger i store mængder. Ca. 90 % af driften udføres i perioden fra 1. april til medio oktober. De resterende ca. 10 % er renholdelse (tømning af skraldespande samt tilsyn) udenfor højsæson.

Ud af det 1.000 ha store skovareal, som Norddjurs Kommune ejer, er ca. halvdelen dækket af skovbevoksning. De resterende arealer er delvist åbne og benyttes som rekreative naturarealer - enkelte er også omfattet af naturbeskyttelsesloven. Driften er koncentreret om de større arealer som Paradiset i St. Sjørup, Bakkerne i Ørsted, Benteskær i Lystrup, Porsebakkerne i Auning, Skoven og naturarealerne ved Tustrup, Skoven ved Enslevgård samt Plantagen i Grenaa. Vedligeholdelsen omfatter udvikling af skovbevoksninger, stier, p-pladser, borde/bænke, affald (skraldespande), informationstavler, skilte, afmærkningsmateriel, shelters, kortborde samt informationsfoldere. Arbejder, der kræver skovmaskine, udføres ved ekstern entreprenør.

Stadions, idrætsanlæg og svømmehaller

Jævnfør folkeoplysningsloven stiller Norddjurs Kommune idrætsanlæg og baner til rådighed med nødvendigt udstyr og i en sådan beskaffenhed, at turneringskampe kan afvikles tilfredsstillende. Grenaa Idrætscenter, Åstrup Idrætscenter og Trustrup Stadion er ikke omfattet af nærværende budget.

Veje

Dette budgetområde omfatter vejvedligeholdelse, herunder grusveje, diverse stisystemer, fortove og

rabatklipping i det åbne land, vejbelysning og trafiksignaler, vejafvandingsbidrag, vejbelægninger (slag-huller m.m.) og vejrlig.

Området omfatter alle fælles udgifter i forbindelse med trafik og færdsel på kommunale veje og stier, herunder drifts- og trafik planlægning, trafiktællinger, færdselssikkerhedsudvalg, færdselssikkerhedskampagner, matrikulære berigtigelser, forsikrings-skader, parkeringskontrol mv.

Vejdriften tilrettelægges med henblik på den bedst mulige udnyttelse af de tilstedeværende ressourcer, så vejens standard forringes mindst muligt og antallet af forsikrings- og personskader begrænses.

Vejvedligeholdelse

Kommunen vedligeholder ca. 965 km offentlig vej heraf er en mindre del udlagt som grusveje.

Vejbelysning

I Norddjurs Kommune er der ca. 10.200 armaturer i gadebelysningen. Jævnfør belysningsplanen er der siden 2015 og frem til 2024 udskiftet ca. 70% til LED-lys. Der er afsat midler i budgettet til at skifte de resterende natriumlyskilder ud til LED-lys. Med de fremskudte midler på 1 mio.kr. i 2024 fra budget 2025 med et hertil korrigeret budget på 2 mio.kr., gør at der mangler at blive udmøntet 10 mio.kr. fra 2026 og frem, førend det forventes at opgaven er afsluttet. Den samlede omkostning hertil forventes at være ca. 25 mio. kr. førend alt er LED-lys.

Budgettet til denne energibesparende foranstaltning er afsat på investeringsoversigten. Denne investering giver såvel en energimæssig som en vedligeholdelsesmæssig besparelse. Lånebekendtgørelsen giver automatisk låneadgang til investeringer i energibesparende foranstaltninger.

Vejafvandingsbidrag

Budgettet vedrører betaling til Aqua Djurs for den afvanding, der er fra kommunale veje til kloaknettet.

Belægninger

Bruges sammen med Vejvedligeholdelse til vedligeholdelse af kommunens veje, pladser, fortove og broer.

Vejrlig

På vejrlig afholdes udgifter vintertjeneste (glatførebekæmpelse og snerydning), stormfald og vandbekæmpelse på kommunale veje og infrastruktur. Arbejdet udføres dels med eget materiel og mandskab, dels ved eksterne leverandører.

Materielgårde

Vej og ejendom råder over og afholder udgifter til drift og vedligeholdelse af 3 materielgårde i hhv. Grenaa, Glesborg og Allingåbro. Under materielgårde afholdes udgifter til materiel, personaleadministration og lønninger.

Ejendomsadministration og bygningsvedligeholdelse

Dette budgetområde omfatter drift af offentlige toiletter, kommunale udlejningsejendomme og ejendomme til salg. Området omfatter ligeledes driftsbudgettet til vedligehold af kommunale ejendomme herunder de administrative bygninger i Grenaa, Glesborg, Allingåbro og Voldby, hvad angår klimaskærmen, tekniske installationer og anlæg i terræn (fælles bygningsvedligehold). Institutionerne administrerer selv driftsbudgetterne til den indvendige vedligeholdelse.

Offentlige toiletter

Budgettet omfatter drift og vedligehold af de kommunale offentlige toiletter i kommunen.

Ejendomme

Området omfatter drift og vedligehold af kommunale udlejningsejendomme og ejendomme til salg.

Fælles bygningsvedligehold

Puljen til fælles bygningsvedligeholdelse anvendes på tværs af ejendomme og institutioner, på baggrund af en central prioritering efter behov foretaget af vej og ejendom. Området vedligeholder et bygningsareal på ca. 325.000 m². Omkring halvdelen af bygningsmassen udgøres af skoler, mens den øvrige del består af blandt andet voksen- og plejehjem, kultur- og fritidsbygninger, børnehaver, udlejningsboliger og administrationsbygninger.

Parkeringskontrol

Budgetområdet parkeringskontrol omfatter udgifter på 0,2 mio. kr. og indtægter på 0,2 mio. kr.

Udgifterne vedrører administrationsaftalen med Parkering Nord, personale og bekledning. Indtægterne vedrører nettoprovenuet af de udstedte afgifter.

Plan, Byg og miljø

Virksomhedsområdet varetager opgaver med tilsyn, miljøgodkendelser, kampagner og anmeldelser, spildevand, affald, luft- og jordforurening samt strategisk energiplanlægning.

Drikke- og badevand, der varetages tilsyn med vandværker, boringer, drikkevandssikkerhed, regulativer, takstblade, indsatsplaner for drikkevand samt overvågning af bassin og havvand.

Landbrugsområdet varetager miljøgodkendelser og anmeldelser, tilsyn, kampagner, behandling af klagesager samt udviklingsprojekter til fremme af landbrugserhvervet.

Byg varetager opgaver i forbindelse med byfornyelse samt byggesagsbehandling for både erhverv og private.

Natur omfatter blandt andet vedligeholdelse af vandløb. Indsatsen er reguleret efter vandløbsregulativene for de enkelte vandløb og skal i øvrigt overholde regler i medfør af vand, vandløbsloven og miljøloven.

Området omfatter ligeledes naturforvaltning. Naturpleje udføres for at sikre kommunens forpligtigelser jævnfør fredninger, naturbeskyttelsesloven og miljølovens bestemmelser.

I Norddjurs Kommune findes ca. 230 km offentlige vandløb, ca. 2.300 beskyttede naturområder med samlet areal på 5.400 ha, hvoraf ørkenen på Anholt er det største med ca. 1.200 ha.

Budgettal

Plan, Byg og miljø Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Klima (0.80)	0,1	0,1	0,1	0,1
Klimahandlingsplan	0,1	0,1	0,1	0,1
Vandløbsområdet (0.70, 0.71, 0.89)	3,3	3,2	3,2	3,2
Vandløbsvæsen fælles formål	0,1	0,1	0,1	0,1
Vedligeholdelse af vandløb	3,2	3,1	3,1	3,1
Natur (0.50, 0.51)	2,1	2,0	2,0	2,0
Naturforvaltningsprojekter	1,8	1,7	1,7	1,7
Øvrig planlægning	0,3	0,3	0,3	0,3
Øvrig planlægning (0.80, 0.89)	2,0	2,0	2,0	1,9
Miljøbeskyttelse fælles formål	0,2	0,2	0,2	0,2
Div. Aktiviteter	0,2	0,2	0,2	0,2
Danmarks Miljøportal	0,2	0,2	0,2	0,2
Kort og GIS ydelser	1,0	1,0	1,0	1,0
Havbadevand	0,4	0,4	0,4	0,4
Byg (0.15)	-1,0	-1,0	-1,0	-0,9
Byfornyelse	0,4	0,4	0,4	0,4
Gebyrer byggesagsbehandling	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Vand (0.89)	0,3	0,3	0,3	0,3
Kortlægning/ indsatsplanlægning, Vandforsyning	0,1	0,1	0,1	0,1
Vandforsyning	0,2	0,2	0,2	0,2
Miljø (0.81, 0.85, 0.87, 0.89, 0.93)	1,1	1,1	1,1	0,8
Jordforurening	0,4	0,4	0,4	0,4
Miljøtilsyn - virksomheder	0,0	0,0	0,0	0,0
Skadedyrsbekæmpelse	0,2	0,2	0,2	-0,1
Affaldshåndtering	0,2	0,2	0,2	0,2
Øvrig planlægning og undersøgelser	0,2	0,2	0,2	0,2
Byg og miljø i alt	7,9	7,8	7,8	7,4

Nøgletal

Nøgletal	Norddjurs kommune			Hele landet
	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Budget 2024	
Udgifter til Natur- og miljøbeskyttelse i alt kr. pr indbygger	286	250	272	175
Heraf udgifter til naturforvaltningsprojekter	62	43	58	23
Heraf udgifter til Natura 2000	9	11	17	4
Heraf udgifter til vedligeholdelse af vandløb	79	85	84	43

Nøgletal	Norddjurs kommune	Hele Landet
	2024	2024
Kystlængde i km	161,3	85,3

Kilde: ECO nøgletal og FLIS

Budgetforudsætninger

Vandløbsområdet

Vandhandleplaner

Som led i kommunens almindelige myndighedsarbejde, men også som led i gennemførelse af de statslige vandplaner, er der i 2011 påbegyndt en revision af kommunens vandløbsregulativer. 10 regulativer er reviderede og godkendte.

Vandløbsvæsen og vedligeholdelse af vandløb

Budget til lovpligtigt vedligehold af 230 km offentlige vandløb dækker indsatser som opgravning, grødeskæring med båd, meje kurv samt håndredskaber. Et beløb er afsat til ekstraordinære grødeskæringer. 0,1 mio. kr. er afsat til fælles formål, dvs. konsulenthjælp, udgifter til tilsyn med vedligeholdelsesarbejder, målopfyldelse mv.”

Plan og Byg

Byg står for behandlingen af byggesager, både for private og erhverv, i forbindelse med budget 2022, blev det bestemt, at der fra 2022 og fremadrettet ikke bliver opkrævet gebyr for erhvervsbyggerier. Byggesagsbehandling har i de seneste år været et fokuspunkt for at sikre en hurtig og effektiv behandling af henvendelser

Naturforvaltning

Kommunen er forpligtiget til at pleje egne beskyttede naturarealer. Herudover plejes privatejede arealer, såfremt de indeholder særlig bevaringsværdig natur. Desuden plejes områder, der har væsentlige rekreative formål (stier, strande mm.) eller områder hvor kommunen af andre årsager har en plejeforpligtelse (Ørkenen Anholt etc.).

En væsentlig del af midlerne, som ikke er bundet i ordinær drift, prioriteres løbende, idet det tilstræbes at få ”mest natur for pengene”, at indsatsen spredes mest muligt geografisk set, og at de mest værdifulde naturområder fastholdes. Norddjurs Kommunes førstegangsindsats i Natura 2000-områderne er finansieret af staten eller EU. Den efterfølgende vedligeholdende pleje er ikke statsligt finansieret. Natura2000-plejeindsatsen vedrører klitnaturtyper

på Anholt, strandenge ved Randers Fjord og moser i Løvenholm skov.

Geografisk Informations Systemer (GIS)

Fælles udgifter til Geografisk Informations Systemer (GIS) afholdes på dette område. Udgifter udover det budgetterede beløb opkræves og fordeles til afdelingerne i Fællesforvaltningen efter en fordelingsnøgle. Det budgetterede beløb udgør en del af de samlede udgifter til Kort og GIS. Udgiften varierer over årene. Kommunerne er forpligtede til at vedligeholde og stille offentlige geografiske data til rådighed for offentligheden og de fællesoffentlige databaser.

De geografiske data danner grundlag for myndighedernes sagsbehandling og planlægningsopgaver - og er offentligt tilgængelige bl.a. via <http://web-kort.norddjurs.dk> web-gis på kommunens hjemmeside og kort.arealinfo.dk

Miljø

Efter miljøbeskyttelsesloven mv. er kommunen forpligtet til at føre tilsyn med at miljøregler, godkendelser og tilladelser overholdes, samt til at søge et ulovligt forhold lovliggjort. Kommunen skal desuden aktivt arbejde for at fremme anvendelsen af renere teknologi.

I budgettet er der indarbejdet udgifter og indtægter til løsning af blandt andet følgende opgaver:

- Skadedyrsbekæmpelse (kun rotter) iflg. Kontrakt med bekæmpelsesfirma. Udgifter til rottebekæmpelse er baseret på de faktiske udgifter til administration og bekæmpelse af skadedyr. Ny lovgivning på området har betydet væsentlige ændringer i både serviceniveau og takster. Skadedyrsbekæmpelsen er gebyrfinansieret og opkræves via ejendoms-skatten.
- Indsatsplaner for beskyttelse af drikkevand.
- Døgnbemandet miljøvagtordning, hvor der er indgået aftale med ekstern miljøvagtordning.
- Virksomhedsmiljø, herunder tilsyns- og godkendelsesarbejder, GMC - Grønt miljøcertifikat (et miljøledelsessystem for virksomheder i kommunen), samt forskellige renere teknologi og bæredygtige projekter, som f.eks. Grønt Forum Norddjurs, Miljøforum Norddjurs Erhverv mv.

- Tilsyn og godkendelse på landbrug, herunder VVM (vurdering af virkninger på miljøet) samt miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.
- Brugerbetalingspligtige virksomheder og landbrug, hvor der opkræves gebyrer hos virksomhederne for kommunens tilsynsarbejde.
- Undersøgelser og tilsyn vedr. affaldshåndtering, luft-, lugt- og støjforurenings-bekæmpelse, råstoffer samt tilsyn og overvågning af blandt andet spildevand, herunder prøvetagning og analyser.
- Miljøplanlægning, herunder VVM (vurdering af virkninger på miljøet), strategiske miljøvurdering af planer og programmer mv.
- Danmarks miljøportal.
- Kortlægning og undersøgelser, tilsyn og afværgeforanstaltninger i forbindelse med

oprydning på forurenede grunde, herunder udgifter i forbindelse med gamle lossepladser i kommunen (overvågning og bortskaffelse af perkolatvand) samt udgifter i forbindelse med reetablering af gamle jorddepoter og forurenet jord.

- Myndighedsbehandling vedr. kloakforsyning og implementering af spildevandsplanen.
- Tilsyn og godkendelser efter vandforsyningsloven, herunder blandt andet tilsyn og godkendelse/tilladelse ved almene vandværker, enkeltindvindinger, markboringer mv. Gebyrer vedr. grundvandskortlægning, samt udgifter i forbindelse med indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse.
- Badevandskontrol, herunder strande og svømmebassiner.

Budgetbemærkninger

Budget 2025-2028

Voksen- og Plejeudvalget

Budgetbemærkninger Voksen- og Plejeudvalget

Voksen- og Plejeudvalgets område spænder fra pasning og pleje af ældre og handicappede over sundheds- og træningsindsatser til sagsbehandling og visitation af borgere til servicetilbud og ydelser indenfor Voksen Handicap og Socialpsykiatri.

Voksen- og Plejeudvalgets nettodriftsbudget

Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Velfærdsdirektørområdet	0,5	0,5	0,4	0,4
Velfærdssekretariatet	0,9	0,9	0,9	0,8
Sundheds- og Omsorgsområdet	713,6	730,0	744,9	756,8
Socialområdet	233,2	232,3	230,6	228,8
Vej og ejendom	-28,0	-28,0	-28,0	-28,0
Voksen og Plejeudvalget	920,2	935,7	948,8	958,8

Anm.: Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nye tiltag og budgetændringer for 2025

I budgetskitsen for 2025-2028 er det aftalt, at teknisk budget for Voksen- og Plejeudvalget ændres med følgende punkter på driften:

Alle områder

- Der tilføres 0,100 mio. kr. i ekstra midler til frivillighedspuljen i 2025.

Råderumsforslag

Sundheds- og Omsorgsområdet

- Budgetreduktion på 0,275 mio. kr. i 2025 stigende til 5,617 mio. kr. i 2028 forventes ved samling og udvikling af demensindsatsen på Plejecenter Glesborg.

Socialområdet

- Der tilføres Socialområdet 11,000 mio. kr. i 2025 og overslagsår for at bringe budgettet i balance.
- Der tilføres 0,318 mio. kr. i 2025 og overslagsår til drift af omlægning 2 af boliger til § 107 boliger i Dolmer Have.
- Skovstjernen tilføres 0,05 mio. kr. i 2025 stigende til 0,090 mio. kr. i 2028 til omlægning af 2 boliger til indslusningsboliger/skærmede boliger § 107
- I budgettet afsættes 0,074 mio. kr. i 2026 og overslagsår til drift af akutpladser i Dolmer Have.

Tværgående råderumsforslag

- Co-pilot til skriftlig fremstilling: Der igangsættes en implementering af Microsoft Co-pilot. Microsoft Co-pilot skal bidrage med gøre det nemmere at bruge Microsofts produkter. Den kan fungere som en smart assistent, der kan hjælpe med at udarbejde skriftlige materialer hurtigere og lettere. Der er på Voksen- og Plejeudvalgets område ændringer i budget 2025 -0,164 mio. kr. og 0,329 mio. kr. i overslagsår.
- Flådestyring: Der etableres en flådestyringsenhed i 2025, der skal medføre en mere effektiv, bæredygtig og fleksibel køretøjsflåde. Ændringerne i budget 2025 0,500 mio. kr. og -1,000 mio. kr. i overslagsår er endnu ikke fordelt på udvalg.
- Fokuseret styring af forsikringsområdet: Styringen af forsikringerne i Norddjurs Kommune øges. Dette skal bidrage med overblik samt med at nedbringe den samlede forsikringspræmiesum som bruges med særlig fokus på bygnings- og køretøjsområdet. Der er

på Voksen- og Plejeudvalgets området ændringer i budget 2025 -0,135 mio. kr. og -0,135 mio. kr. i overslagsår.

- Mellemkommunal refusion: Der implementeres et nyt system til håndtering af mellemkommunale refusioner. Systemet skal medvirke til korrekt opkrævning og betaling af

mellemkommunale refusioner. Der er på Voksen- og Plejeudvalgets området ændringer i budget 2025 -0,525 mio. kr. og 0,175 mio. kr. i overslagsår.

Serviceramme

Fordeling indenfor og udenfor servicerammen

Det samlede budget for Voksen- og Plejeudvalget fordeles sig i 2025 med 797,5 mio. kr. indenfor servicerammen og 122,7 mio. kr. udenfor servicerammen, i

alt 920,2 mio. kr. Budgettet stiger i overslagsårene og udgør i alt 958,8 mio. kr. i 2028.

Velfærdsdirektørområdet

Dette budgetområde omfatter forskellige puljer til værn om servicerammen.

Budgettal

Velfærdsdirektørområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Indhentede besparelser til værn om servicerammen	0,5	0,5	0,4	0,4
Velfærdsdirektørområdet i alt	0,5	0,5	0,4	0,4

Indhentede besparelser til værn om servicerammen

Budgettet vedrører indhentede besparelser fra Kommunalbestyrelsesmødet den 12.12.23

Velfærdssekretariatet

Dette budgetområde omfatter hovedsageligt forskellige former for støtte til sociale formål, herunder Frivilligpuljen og driftstilskud til det sociale værested Café Grenaa.

Budgettal

Velfærdssekretariatet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål (5.99)	0,9	0,9	0,9	0,8
Velfærdssekretariatet i alt	0,9	0,9	0,9	0,8

Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål

Norddjurs Kommune yder støtte til frivilligt socialt arbejde igennem Frivilligpuljen.

Der er tale om ansøgninger og bevillinger til en bred vifte af tiltag inden for det frivillige sociale område for både børn og voksne.

Norddjurs Kommune yder desuden et driftstilskud til det Sociale værested Café Grenaa, som også omfatter Social Drive Out.

Sundheds- og Omsorgsområdet

Budgetområdet omfatter levering af serviceydelser til borgerne inden for hjemmehjælp og hjemmesygepleje, plejeboliger, aflastning, hjælpemidler, kommunikationsområdet samt hjerneskadekoordinering. Herudover dækker området forskellige sundhedsfremmende og forebyggende indsatser samt genoptræning og vedligeholdelsestræning.

Området har desuden en selvstændig bestillerenhed med ansvar for visitation til egne ydelser og ydelser i andre kommuner, samt det kommunale tilsyn på Sundheds- og Omsorgsområdet. Området har ligeledes ansvaret for den aktivitetsbestemte medfinansiering af sygehusvæsenet og praksissektoren.

Budgettal

Sundheds- og Omsorgsområdet Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Ældreboliger (5.19)	2,2	2,2	2,2	2,2
Specialpædagogisk bistand til voksne (3.17) hjælpemidler	1,6	1,6	1,6	1,6
Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet (4.81)	168,5	168,6	168,6	168,5
Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning (4.82)	27,1	27,0	26,7	26,5
Vederlagsfri behandling hos fysioterapeut (4.84)	11,2	11,2	11,2	11,1
Sundhedsfremme og forebyggelse (4.88)	4,7	4,7	4,7	4,7
Andre sundhedsudgifter (4.90) - Hospice	1,2	1,2	1,2	1,2
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp) (5.26) i alt	122	122,1	121,3	120,4
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg (plejecentre) (5.27)	263,2	280,3	297,2	311,3
Hjemmesygepleje (5.28)	47,9	47,6	47,3	46,9
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud målrettet mod primært ældre (5.29)	13,6	13,6	13,5	13,4
Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring, ældre (5.31)	12,4	12,3	12,2	12,1
Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.lign. ved pasning (5.36)	2,1	2,1	2,1	2,1
Personlig og praktisk hjælp og madservice (hjemmehjælp), handicap i alt (5.38)	19,1	19,0	18,9	18,7
Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv. (5.39)	0,5	0,5	0,5	0,5
Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring, handicap (5.41)	16,3	16,0	15,7	15,6
Botilbudslignende tilbud (5.51)	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Sundhed og Omsorg i alt	713,6	730,0	744,9	756,8

Anm.: Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

TILBUD TIL ÆLDRE

Pleje og omsorg med frit valg (5.26)

Hjemmehjælp til ældre

Hjemmeplejen består af støtte og hjælp til personlig pleje, praktisk hjælp samt uddelegeret sygepleje. Rehabilitering indgår som en integreret del af hjemmeplejen, så borgeren i størst muligt omfang bliver

selvhjulp. Tilsvarende dækker det over udgifter til private leverandører af hjemmehjælp.

Mad til pensionister

Norddjurs Kommune visiterer borgere til tilbuddet om madservice. Budgettet består af udgifter og indtægter vedrørende mad til borgere bosiddende i eget hjem, leveret af kommunal eller privat leverandør.

Pleje og omsorg undtaget frit valg (5.27)

Tilbud	Antal pladser	Antal borgere fra andre kommuner*
Plejecenter Digterparken**	85	1
Plejecenter Farsøhthus	53	3
Plejecenter Fuglsanggården**	40	1
Plejecenter Glesborg	60	8
Plejecenter Møllehjemmet	32	2
Plejecenter Violskrænten og Grønnegården****	116	8
Træning Auning, Døgn**	8	0

* Antal borgere fra andre kommuner pr. 25/6 2024

** Plejecenter Digterparken har 15 midlertidige pladser på korttidsafdelingen, Plejecenter Fuglsanggården har 5 midlertidige pladser og Døgnsnittet i Auning, Døgn har 8 genoptræningspladser

*** På Plejecenter Farsøhthus og Plejecenter Glesborg er der hvert sted én aflastningsplads, mens der på Plejecenter Viol-skrænten og Grønnegården er 3 aflastningspladser

**** Der er midlertidigt lukket for henvisning/brug af 10 pladser.

Sundhed- og Omsorg Fælles

Budgettet rummer områdets fællesudgifter, heriblandt IT-systemer, MED-system og udgifter til tværgående ledelse, samt løn til kommunens SOSU-elever.

Mellemkommunal afregning

Budgettet dækker udgifter til mellemkommunale borgere, hvor Norddjurs Kommune har betalingsansvar for borgere på plejecenter i andre kommuner.

Mængdekorrektio

Budgettet vedrører bl.a. den mængdekorrektio, som afspejler udviklingen i antallet af borgere. Budgetposten fordeles til de dele af organisationen, som aktuelt er mest belastet af den demografiske udvikling og opgaveglidningen i det nære sundhedsvæsen.

Rehabiliteringsteam

Rehabiliteringsteamet består af forskellige faggrupper, som bl.a. udarbejder rehabiliteringsforløb med fokus på at yde "aktiv hjælp". Dette for at borgeren i størst muligt omfang bliver selvhjulp, vedligeholder sin funktionsevne og trænes i at genvinde tabte funktioner. Desuden gennemføres afklaringsforløb i samarbejde med Socialområdet.

Plejecentre

Plejecentrene i Norddjurs Kommune er et tilbud til borgere, der har et stort behov for pleje og omsorg eller ikke på forsvarlig vis kan blive i eget hjem. Tilbuddet er fortrinsvis til ældre, men der er også pladser målrettet borgere med senhjerneskade.

Hjemmesygepleje (5.28)

Hjemmesygepleje gives til borgere, der har behov for pleje og behandling ved akut eller kronisk sygdom eller ved vanskelige sygdomsforløb. Budgetterne dækker både den sygepleje, der leveres til borgere i eget hjem, på de kommunale sygeplejeklinikker og som en del af et ophold på et plejecenter eller en midlertidig plads.

Forebyggende indsats samt aflastningstilbud (5.29)

Budgettet vedrører hovedsageligt midlertidige ophold, som borgeren visiteres til i forbindelse med et træningsophold.

Herudover tilbyder Norddjurs Kommune forskellige ikke-visiterede aktivitetstilbud til borgere.

Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befording til ældre (5.31)

Hjælpe midlertidigt afdelingen er en del af visitations- og myndighedsenheden. Her kan borgerne med varig funktionsnedsættelse bl.a. søge om hjælpemidler, kommunikationshjælpe midler, handicapbiler samt nødvendige boligændringer i forbindelse med funktionsnedsættelser. Budgettet vedrører hovedsageligt udgifter til hjælpemidler samt hjælpemiddeldepotet.

Plejevederlag og hjælp til sygeartikler og lignende ved pasning af døende i eget hjem (5.36)

Budgettet vedrører et tiltag, der gør det muligt for pårørende at passe et familiemedlem, som ønsker at dø i eget hjem. Plejevederlaget erstatter den pårørendes indkomst i orlovsperioden.

SUNDHEDS- OG TRÆNINGSINDSATSER

Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet (4.81)

Kommunen medfinansierer de regionale sundhedsudgifter, der afregnes efter aktivitet, når en af kommunens borgere benytter et regionalt sundhedstilbud. Norddjurs Kommune har begrænset indflydelse på udgiften til den kommunale aktivitetsbestemte medfinansiering. Budgettet vedrører hovedsageligt udgifter til betaling til regionerne. Regeringen besluttede i marts 2019 at fastfryse udgiften til aktivitetsbestemt medfinansiering. Det sker ved, at betalinger for KMF i 2019 og frem fastfryses på baggrund af de enkelte kommuners budget for 2019. Modellen for aktivitetsbestemt medfinansiering i 2019 er videreført til de efterfølgende år.

Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning (4.82)

Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning er tilbud til borgere, der har fået sygehusbehandling eller oplevet ændringer i deres færdigheder eller funktionsniveau.

Den almindelige genoptræning er en ren kommunal opgave. Sygehuslægen udarbejder en genoptræningsplan, som kommunen vurderer, hvordan skal gennemføres.

Vedligeholdelsestræning visiteres af den kommunale visitationsenhed og er en ren kommunal ydelse, der leveres efter det fastsatte serviceniveau.

Den specialiserede genoptræning foregår på sygehusene, da det kræver særlig ekspertise og udstyr. Den finansieres af kommunen, men det er sygehusene, der visiterer, så kommunen har ingen indflydelse på udgiften.

Vederlagsfri behandling hos fysioterapeut (4.84)

ØVRIGE

Ældreboliger (25.11)

Budgettet vedrører udgifter til drift af de almene boliger samt indtægter fra huslejeindbetalinger fra

Det er de praktiserende læger, der henviser til vederlagsfri fysio- og ridefysioterapi, og kommunen har derfor principielt ingen indflydelse på udgiften. Budgettet vedrører hovedsageligt udgifter til betalinger til regionen.

Sundhedsfremme og forebyggelse (4.88)

På Sundhedsskolen er der samlet en række forskellige sundhedsfremmende og forebyggende tilbud. Sundhedsskolen medvirker til at skabe synergi, bedre kvalitet og sammenhæng mellem de forskellige kommunale, regionale og private aktiviteter og tilbud gennem et øget fokus på sundhed og trivsel. Sundhedstilbuddene på Sundhedsskolen omfatter bl.a. indsatser til borgere med diabetes, hjerte- og lungesygdomme, kræft, muskel- og skeletlidelser, overvægt, rygestop samt stress, angst og depression.

Andre sundhedsudgifter (4.90)

Budgettet vedrører hovedsageligt udgifter til betaling til regionen for borgere i Norddjurs Kommune, som vælger et hospice ophold samt plejetakst for færdigbehandlede patienter.

TILBUD TIL HANDICAPPEDE

Hjemmehjælp til handicappede (5.38)

Hjemmeplejen består af støtte og hjælp til personlig pleje og praktisk hjælp. Rehabilitering indgår som en integreret del af hjemmeplejen, så borgeren i størst muligt omfang bliver selvhjulpent.

Personlig støtte og pasning af personer med handicap (5.39)

Budgettet vedrører udgifter til støtte efter §95, hvor en borger selv vælger sin hjælper.

Hjælpemidler til handicappede (5.41)

Hjælpemiddelafdelingen er en del af visitations- og myndighedsenheden. Her kan borgerne med varig funktionsnedsættelse bl.a. søge om hjælpemidler, kommunikationshjælpemidler, handicapbiler samt nødvendige boligændringer i forbindelse med funktionsnedsættelser. Budgettet vedrører hovedsageligt udgifter til hjælpemidler samt hjælpemiddeldepotet.

kommunens ældre- og handicapboliger, herunder plejeboliger og botilbud.

Socialpædagogisk bistand til voksne (3.17)

Budgettet vedrører ydelser til personer med kommunikationshandicap, herunder syns-, høre- og talehandicap.

Nøgletal

Nøgletal	Norddjurs kommune			Hele landet
	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Pleje og omsorg i alt kr. pr. 67+ årig *	47.690	48.170	49.619	50.783
Sundhedsvæsen, genoptræning og forebyggelse i alt kr. pr. indbygger	5.315	5.423	5.722	8.301
Hjemmehjælp til ældre omfattet af frit valg af leverandør	12.303	12.737	12.937	14.091
Pleje og omsorg mv. af primært ældre undtaget frit valg af leverandør	26.099	26.074	27.617	25.353
Hjemmesygepleje	5.327	5.344	5.179	6.158

* Sammenligningsgruppen er ændret fra og med 2021

Kilde: ECO nøgletal

Budgetforudsætninger Sundhed- og Omsorgsområdet

Antal borgere fordelt på alderskategorier	2025	2026	2027	2028
Antal 26 - 64 årige	17.459	17.322	17.228	17.141
Antal 65 - 79 årige	7.508	7.531	7.520	7.529
Antal 80+ årige	2.610	2.743	2.903	3.029

Kilde: Befolkningsprognose 2024-2033

Der er i budgettet for 2025 og overslagsårene indregnet mængdekorrektioner, der afspejler udviklingen i

antallet af borgere i ovenstående alderskategorier i Norddjurs Kommune.

Socialområdet

Dette budgetområde omfatter sagsbehandling og visitation af borgere til servicetilbud og ydelser indenfor Voksen Handicap og Socialpsykiatri.

Visitationen sker fortrinsvist til Socialrådets egne tilbud, der omfatter bostøtte, botilbud til borgere med betydelig funktionsnedsættelse og domsbragte, aktivitets- og samværstilbud, beskyttet beskæftigelse, særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), misbrugsbehandling og ledsagerordning.

Der visiteres desuden til tilbud i regionerne, i andre kommuner og private tilbud. Norddjurs Kommune sælger også tilbud til andre kommuner.

Socialområdet visiterer desuden til personlig hjælperordning og bevilger tilskud til dækning af merudgifter i forbindelse med handicap.

Budgettal

Socialområdet	2025	2026	2027	2028
Drift (i mio. kr.)				
Ældreboliger (0.19)	0,6	0,6	0,6	0,6
Aflastningsboliger	0,6	0,6	0,6	0,6
Specialpædagogisk bistand til voksne	0,2	0,2	0,2	0,2
Specialpædagogisk bistand til voksne	0,2	0,2	0,2	0,2
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (3.46)	2,7	2,6	2,5	2,5
STU-Norddjurs	9,1	9,0	9,0	8,9
STU - kommunale uddannelsesforløb	-6,4	-6,4	-6,5	-6,4
Ekstrabevillinger	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Folkeoplysende voksenundervisning (3.72)	0,0	0,0	0,0	0,0
Folkeoplysende voksenundervisning	0,0	0,0	0,0	0,0
Indtægter fra den centrale refusionsordning (5.07)	-27,5	-27,5	-27,5	-27,5
Statsrefusion vedr. særligt dyre enkeltsager	-27,5	-27,5	-27,5	-27,5
Statsrefusion vedr. udgifter til Housing First-indsatser (5.08)	-0,6	-0,8	-0,9	-0,9
Merudgifter til voksne Socialafdelingen	-0,6	-0,8	-0,9	-0,9
Forebyggende indsats samt aflastning (5.29)	2,5	2,4	2,4	2,4
Institutioner med forebyggende indsats	2,3	2,2	2,2	2,2
Ekstrabevillinger	0,2	0,2	0,2	0,2
Personlig og praktisk hjælp (5.38)	0,3	0,3	0,3	0,2
Servicearealer	0,3	0,3	0,3	0,2
Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv (5.39)	39,0	39,0	38,7	38,4
Bostøtte	17,6	17,8	17,6	17,4
Dagtilbud nr. 17 og Stoppestedet	3,5	3,5	3,5	3,5
Tilskud til ansættelse af hjælpere - BPA	16,2	16,0	15,9	15,8
SEL §80, § 102	0,0	0,0	0,0	0,0
Central konto Socialområdet	0,2	0,2	0,2	0,2
Social voksen & Ungeindsatsen	1,5	1,5	1,5	1,5
Botilbud for personer med særlige sociale problemer (5.42)	4,2	4,6	4,8	4,8
Botilbud for personer med særlige sociale problemer	6,2	6,5	6,7	6,7
Statsrefusion 5.38.42	-2,0	-1,9	-1,9	-1,9
Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede (5.44)	2,1	1,8	1,8	1,7
Alkoholbehandling behandlingshjem	0,1	0,1	0,1	0,0
Alkoholrådgivning ambulant	2,0	1,7	1,7	1,7
Behandling af stofmisbrugere (5.45)	4,3	3,9	3,8	3,8
Behandling af stofmisbrugere (myndighedsafdelingen)	0,1	0,1	0,1	0,1
Stofrådgivningen	4,2	3,8	3,7	3,7
Botilbud til længerevarende ophold (§108) (5.50)	57,1	56,9	56,5	56,2
Institutioner med botilbud til længerevarende ophold	7,5	7,5	7,4	7,4
Botilbud længerevarende ophold (myndighedsafdelingen)	38,4	38,3	38,0	37,8
Fælles Socialområdet (kt.5)	1,9	1,9	1,9	1,9

Socialområdet	2025	2026	2027	2028
Drift (i mio. kr.)				
Central konto Socialområdet	2,9	2,3	2,3	2,3
Udgiftspulje vedr. særligt dyre enkeltsager	6,4	6,9	6,9	6,8
Botilbudslignende tilbud (§105) (5.51)	93,2	93,4	92,8	92,2
Institutioner med botilbud til længerevarende ophold	82,1	82,4	81,8	81,2
Botilbud længerevarende ophold (myndighedsafdelingen)	11,1	11,0	11,0	11,0
Botilbud til midlertidigt ophold (§107) (5.52)	10,8	10,7	10,6	10,5
Institutioner med botilbud til midlertidigt ophold	9,7	9,6	9,5	9,4
Midlertidig botilbud (myndighedsafdelingen)	1,1	1,1	1,1	1,1
Kontaktperson- og ledsagerordninger (5.53)	2,9	2,9	2,9	2,9
Ledsagelse - §97	2,2	2,2	2,2	2,2
Kontakt og støtte til hjemløse §85	0,1	0,1	0,1	0,1
Ledsagerordning personer (myndighedsafdelingen)	0,6	0,6	0,6	0,6
Særlige pladser på psykiatrisk afdeling SHL §238 (5.54)	1,5	1,5	1,5	1,5
Særlige pladser på psykiatrisk afd. (myndighedsafdelingen)	1,5	1,5	1,5	1,5
Beskyttet beskæftigelse (§103) (5.58)	11,7	11,7	11,6	11,5
Institutioner med beskyttet beskæftigelse	11,7	11,7	11,6	11,5
Beskyttet beskæftigelse (myndighedsafdelingen)	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktivitets- og samværstilbud (§104) (5.59)	20,5	20,4	20,3	20,1
Institutioner med aktivitets- og samværstilbud	14,3	14,3	14,2	14,1
Aktivitets- og samværstilbud (myndighedsafdelingen)	4,5	4,5	4,5	4,4
Fælles Handicap og Psykiatri	1,7	1,6	1,6	1,6
Sociale formål (5.72)	7,7	7,7	7,7	7,7
Merudgifter Voksne Socialafdelingen	7,7	7,7	7,7	7,7
Socialområdet i alt	233,2	232,3	230,6	228,6

Anm.: Evt. uoverensstemmelser ved summering skyldes afrunding.

Nøgletal

Nøgletal	Norddjurs Kommune			Hele Landet
	Regnskab 2022	Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2024
Udgifter samlet handicap pr. 18-66 årige	10.729	10.829	11.599	10.303
Udgifter botilbud til længerevarende ophold	2.052	2.186	2.435	2.128
Udgifter botilbudslignende tilbud	5.177	5.609	3.973	2.471
Udgifter til midlertidigt ophold	672	691	622	1.680

Kilde: ECO Nøgletal

Budgetforudsætninger

Socialområdet

Budgettet på Socialområdet reguleres ikke med befolkningsudviklingen, men rammebudgetteres.

TILBUD TIL ÆLDRE MED SÆRLIGE BEHOV

Ældreboliger (0.19)

Vedrører huslejebetalinger i aflastningsboliger.

Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) (3.46)

Norddjurs Kommune visiterer borgere til en 3-årig særligt tilrettelagt uddannelse (STU). Uddannelsen er for unge mellem 16 og 25 år med særlige behov, der af forskellig årsag ikke har mulighed for at gennemføre en almen ungdomsuddannelse eller en forberedende grunduddannelse (FGU).

Norddjurs Kommunes STU-tilbud hedder "STU Norddjurs" og er beliggende på Ravnholtvej i Grenaa.

Pr. juni 2024 var der 35 borgere på STU Norddjurs, heraf 1 fra andre kommuner.

STU har eget budget samt et centralt budget, som dækker særlige borgerbevillinger på STU Norddjurs, eksterne STU-tilbud samt betalinger til og fra andre kommuner.

Kompenserende specialundervisning (3.72)

Norddjurs Kommune bevilliger kompenserende specialundervisning til borgere over 18 år.

Kompenserende specialundervisning retter sig mod borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som er over den undervisningspligtige alder, og hvor den særligt tilrettelagte undervisning kan afhjælpe eller begrænse virkningerne af funktionsnedsættelsen.

Pr. juni 2024 var der 0 borgere, der modtog kompenserende specialundervisning i Norddjurs Kommune.

Personlig støtte og pasning af personer med handicap mv. (5.39)

Budgettet vedrører henholdsvis bostøtte samt borgerstyret personlig assistance (BPA).

Norddjurs Kommune skal tilbyde bostøtte i form af hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Norddjurs Kommune skal tilbyde borgerstyret personlig assistance som tilskud til dækning af udgifter ved

ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Budgettet til personlig støtte og pasning af personer med handicap dækker hovedsageligt udgifter til bostøtte, udgifter til BPA-ordningen samt indtægter fra salg af ydelser til andre kommuner.

Botilbud samt botilbudslignende tilbud (§105) og midlertidigt/længerevarende ophold for personer med særlige sociale problemer (§§107, 108 og 110) (5.29, 5.42, 5.50, 5.51, 5.52)

Norddjurs Kommune skal tilbyde midlertidigt ophold til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte.

Norddjurs skal tilbyde midlertidigt ophold til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.

Norddjurs Kommune skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Norddjurs Kommune skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som har været udsat for vold i nære relationer.

Norddjurs Kommune skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har et akut behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Medio 2024 var der 184 borgere i botilbud, hvoraf de 51 var borgere fra andre kommuner.

Budgettet til botilbud dækker hovedsageligt personaleudgifter, samt betalinger til regioner og kommuner.

Oversigt over antal personer der modtaget bostøtte (5.39 og 5.51)

Norddjurs Kommune tilbyder bostøtte til borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, som bor i eget hjem.

I 2020 var antallet 144 personer på handicapområdet og 179 personer på psykiatriområdet. Altså i alt 323 borgere, som modtog bostøtte efter §85 på Socialområdet. Antallet er stigende og pr. juni 2024 er antallet 116 personer på handicapområdet og 250 personer

på psykiatriområdet. Altså i alt 366 borgere, som modtager bostøtte efter §85 på Socialområdet.

Yderligere modtog 18 borgere støtte efter SEL §82 a og b i 2020. Antallet har været faldende og pr. juni 2024 modtager 8 borgere støtte efter SEL §82 a og b.

Oversigt over antal borgere i Socialrådets botilbud/botilbudslignende tilbud, herunder antal borgere fra andre kommuner inkl. aflastningstilbud pr. juni 2024

Tilbud	Antal borgere i alt	Antal borgere fra andre kommuner
Stadionparken, Allingåbro	6	4
Broagervej, Allingåbro	6	2
Skovvang, Ørsted	13	4
Kærvang, Ørsted	15	6
Banesvinget, Auning	21	6
Kornvænget/Åparken, Ørum	11	5
Valmuevej/Gl. Rimsøvej, Glesborg (socialpsykiatri)	12	4
Nyvang, Ørum (domsanbragte)	6	0
Nyvang, Ørum (midlertidigt ophold)	0	0
Nyvang, Ørum (autister)	2	0
Nøddebo, Ørum	16	4
Dolmer Have (bofællesskab), Dolmer (socialpsykiatri)	8	4
Dolmer Have (botilbud), Dolmer (socialpsykiatri)	10	1
Ålunden, Grenaa	8	3
Skovstjernen, Grenaa	44	8
I alt	184	51

Oversigt over indskrevne i Socialrådets boliger for særligt udsatte pr. juni 2024

Tilbud	Antal borgere i alt	Antal borgere fra andre kommuner
Kløvervang nr. 17 og 23	1	0
Fredensgade	24	0
Elme Allé 2	6	0
I alt	31	0

Alkoholbehandling og behandling af stofmisbrugere (5.44 og 5.45)

Norddjurs Kommunes rusmiddelcenter varetager behandling af alkohol- og stofmisbrugere.

Budgettet dækker hovedsageligt personaleudgifter samt udgifter til medicin.

Kontaktperson- og ledsagerordninger (§§ 97-99) (5.53)

Norddjurs Kommune skal tilbyde ledsagelse til personer, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Norddjurs Kommune skal tilbyde en særlig kontaktperson til personer som er døvblinde.

Norddjurs Kommune sørger for tilbud om en støtte- og kontaktperson til personer med sindslidelser, til personer med et stof- eller alkoholmisbrug og til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig.

Budgettet dækker hovedsageligt personaleudgifter til ansættelse af ledsagere.

Beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud (5.58 og 5.59)

Norddjurs Kommune skal tilbyde beskyttet beskæftigelse til personer under folkepensionsalderen, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, og som ikke kan benytte tilbud efter anden lovgivning.

Norddjurs Kommune skal tilbyde aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer til opretholdelse eller forbedring af personlige færdigheder eller af livsvilkårene.

Budgettet dækker hovedsageligt personaleudgifter.

Tilbud Antal indskrevne samt borgere fra andre kommuner pr. juni 2024

Tilbud	Antal indskrevne	Antal borgere fra andre kommuner
AUC, Grenaa (psykiatri)	65	7
NO. 17 Auning (psykiatri)	25	0
Klub Friheden, Auning	44	22
Ørum bo- og aktivitetscenter	15	4
Aktivitetscenter Ørsted	20	15
Aktivitetscenter Auning (inkl. Gl. Estrup)	34	3
Nærheden, Grenaa	79	16
I alt	282	67

Sociale formål (5.72)

Norddjurs Kommune yder dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til borgere med varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der hjemtages 50 % i statsrefusion af udgifterne til merudgifterne.

Budgettet dækker udgifter til tilskud til borgere, samt indtægter fra statsrefusion.

Salg af tilbud til andre kommuner

Norddjurs Kommune sælger pladser til andre kommuner. Pladserne vedrører primært midlertidige og længerevarende botilbud, aktivitets- og samværstilbud, beskyttet beskæftigelse og STU.

Køb af tilbud i regioner og andre kommuner samt hos private leverandører

Norddjurs Kommune køber pladser eksternt vedrørende bl.a. særlige psykiatriske pladser, forsorgshjem og krisecentre og botilbud, herunder pladser i specialiseret tilbud som ikke findes i Norddjurs Kommunes tilbudsvifte. Der er indgået en rammeaftale mellem Region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen.

Socialt udsatte

Antallet af socialt udsatte borgere har i de seneste år været stigende i Norddjurs Kommune. Siden 2016 har det derfor været prioriteret at øge indsatsen i forhold

til denne målgruppe, bl.a. med en tættere og hurtigere indsats samt opfølgning der, hvor borgeren aktuelt opholder sig. Det kan være på gaden eller på

forsorgshjem/herberger. Herigennem forbedres mulighederne for, at borgeren tilbydes relevant støtte, før der sker yderligere forværring af borgerens situation.

Området vedrører i særlig grad, de borgere der ikke kan klare de krav, som samfundet stiller til dem, bl.a. på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Det betyder, at de henvises til at modtage social støtte

med henblik på, at de igen kan indgå i samfundslivet på lige fod med andre borgere.

Som en del af tilbuddet til socialt udsatte er der etableret et boligtilbud på Fredensgade, hvor der også er tilknyttet en "social vicevært". For unge udsatte borgere bruges værelserne på Kløvervang 17 og 23.

Vej og Ejendom

Dette budgetområde omfatter hovedsageligt huslejeindtægter og driftsudgifter, da pleje-og ældreboliger er omfattet af lov om almene boliger, hvorfor der betales husleje til kommunen.

Andre faste ejendomme og ældreboliger

Området vedrører ikke-almene boliger, som eksempelvis Ørsted Dagcenter, Doktorgården, plejcentre m.v.

Budgettal

Vej og Ejendom Drift (i mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Ældreboliger/andre faste ejendomme (0.11-0.19)	-28,0	-28,0	-28,0	-28,0
Vej og Ejendom i alt	-28,0	-28,0	-28,0	-28,0

Takstoversigt budget 2025-2028		2024	2025
(Takster der ikke er fastsat på andre måder skal følge pris- og lønfremskrivning jf. KB beslutning 04.09.2012)		(kr.)	(kr.)
Ikke alle takster er beregnet endnu - der afventes bl.a. udmelding fra ministerier og KL m.v.			
Fritidsområder, fælles formål			
Udleje af festpladser			
Gratis arrangementer (leje pr. dag)		639,96	664,92
Entrébaserede arrangementer (leje pr. dag)		1272,30	1321,92
Udleje af kolonihaver			
Kolonihaver enkeltvis udlejet, leje pr. nettoareal år/m ²		2,49	2,59
Kolonihaveforeningerne, leje pr. nettoareal år/m ² *		1,04	1,08
* Taksten for kolonihaveforeningerne indeksreguleres iflg. lejekontrakten med nettoprisindekset pr. 1. januar foregående år			
Skadedyrsbekæmpelse			
Gebyr for rottebekæmpelse pr. 100.000 kr. ejendomsværdi*		0,34 pr. kvadratmeter bebygget areal*	
* Afventer udmelding fra KL vedr. 2025			
Skolefritidsordninger			
Heldagstakst pr. md. i 11 mdr. (juli måned er betalingsfri).		2.175	2.069
Kommunale specialskoler			
SFO - heldagstakst pr. md. i 11 mdr. (juli måned er betalingsfri)		2.175	2.069
Klub - heldagstakst pr. md. i 11 mdr. (juli måned er betalingsfri)*		700	725
*Ingen stigning udover pris- og lønfremskrivning			
Musikarrangementer			
Norddjurs Kulturskole			
Taksterne er angivet med 2 i hvert år, da de følger skoleåret og varierer mellem forår/efterår (før og efter skolernes sommerferie)			
Børn			
Undervisning, 34 lektioner pr. sæson.:			
Eneundervisning 34 lektioner á 20 min.		3.307 / 3.443	3.443 / 3.577
Eneundervisning 34 lektioner á 30 min.		4.952 / 5.155	5.155 / 5.356
Hold, 34 lektioner á 15 min.		2.852 / 2.969	2.969 / 3.085
Undervisning, 30 lektioner pr. sæson.:			
Hold, 30 lektioner á 45 min.		1.316 / 1.370	1.370 / 1.423
Hold, 30 lektioner á 60 min.		1.807 / 1.881	1.881 / 1.954
Rytmik, pr. sæson, 30 lektioner á 45 min.		998 / 1.039	1.039 / 1.080
Voksne			
Undervisning, 34 lektioner pr. sæson.:			
Eneundervisning 34 lektioner á 20 min		5.807 / 6.045	6.045 / 6.281
Eneundervisning 34 lektioner á 30 min		8.721 / 9.079	9.079 / 9.433
Hold, 34 lektioner á 15 min.		5.010 / 5.215	5.215 / 5.418
Undervisning, 30 lektioner pr. sæson.:			
Hold, 30 lektioner á 45 min.		2.262 / 2.355	Taksten udgår
Hold, 30 lektioner á 60 min.		3.019 / 3.143	Taksten udgår
Kor og Workshops pr. sæson.:			
Zesongkor 20 lektioner á 120 min.		1.458 / 1.518	1.518 / 1.577
Norddjurskoret 16,5 lektioner á 120 min		1.204 / 1.253	1.253 / 1.302
Workshops 4 lektioner á 90 min.		606 / 631	Taksten udgår
Materialeafgift opkræves sammen med 1. rate		121 / 126	126 / 131

Takstoversigt budget 2025-2028		2024 (kr.)	2025 (kr.)
(Takster der ikke er fastsat på andre måder skal følge pris- og lønfremskrivning jf. KB beslutning 04.09.2012)			
Billede og dramaskole			
Billedskole 24 lektioner á 90 min.		1.304 / 1.357	1.357 / 1.410
Dramaskole 24 lektioner á 90 min.		1.304 / 1.357	1.357 / 1.410
KulturAkademiet (talentlinie)			
Rytmask Ensemble 32 lektioner á 165 min.		6.832 / 7.112	7.112 / 7.389
Vocal Ensemble 32 lektioner á 165 min.		6.832 / 7.112	7.112 / 7.389
Korte forløb Online eller IRL			
Korte forløb Børn Online eller IRL 4 lektioner á 20 min.		390 / 406	Taksten udgår
Korte forløb Voksne Online eller IRL 4 lektioner á 20 min.		683 / 711	Taksten udgår
Ophører fra 2025			
Andre kulturelle opgaver			
Baunhøj Mølle - takster fastsat af Møllelauget			
Udleje foreninger:			
Op til 4 timer		625	700
Over 4 timer		940	1.000
Efterfølgende dage, pr. dag		625	700
Udleje private:			
Op til 4 timer		940	1.000
Over 4 timer		1.875	2.000
Leje af Baunhøj Mølle til vielse			
Selve vielsen er gratis, og efter vielsen serveres der et glas vin til brudeparret og vidner m.fl. (max 20 personer).		940	1.000
Som ovenfor, over 20 personer		1.280	1.400
Folkebiblioteker			
Gebyr for overskridelse af lånetiden			
Børn 0 - 15 år:			
1-30 dage		0	Gebyrfrit
Over 30 dage		72	Gebyrfrit
Gebyrfrit jf. KB beslutning den 14.05.2024			
Voksne 16 år - :			
1-14 dage		20	20
15-30 dage		59	61
Over 30 dage		230	230
Erstatninger betales efter regning fremsendt af biblioteket.			
Reservation af materialer er gratis.			
Folkeoplysningsloven			
Gebyrer, pr. medlem pr. år			
Kategori 1 - Idrætshaller		237	246
Kategori 2 - Svømmehaller		476	495
Kategori 3 - Udendørsanlæg, sale, boldspilshal og skoler		120	125
Ungdomsskolevirksomhed			
Elevbetaling ungdomsskoleklub pr. år		129	134
Juniorklub (juli måned er betalingsfri)		700	725

Takstoversigt budget 2025-2028		2024 (kr.)	2025 (kr.)
(Takster der ikke er fastsat på andre måder skal følge pris- og lønfremskrivning jf. KB beslutning 04.09.2012)			
Juniorklub morgenpasning** (juli måned er betalingsfri)		352	365
Kommunal tandpleje			
Omsorgstandpleje (maks egenbetaling)		590	
Specialtandpleje (maks. egenbetaling)		2.200	
Udmeldes af Sundheds- og ældreministeriet ultimo 2024			
Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning			
Selvtræning			
Selvtræning		543	823
Kørsel til træning efter serviceloven §86			
Kørsel pr. tur		49	50
Dagplejen			
Den månedlige forældrebetaling udgør (48 timer ugentlig)		3.021	3.232
Kombinationstilbud (40 timer i dagpleje / 11,5 timer privat pasning)		2.517	2.693
Kombinationstilbud (30 timer i dagpleje / 21,5 timer privat pasning)		1.888	2.020
Kombinationstilbud (20 timer i dagpleje / 31,5 timer privat pasning)		1.259	1.347
Deltidsplads ved barsel-/forældreorlov (30 timer)		1.888	2.020
Daginstitutioner			
Vuggestuer/børnehaver og integrerede institutioner			
0-2-årige: Forældrebetaling pr. måned:		3.735	4.041
Kombinationstilbud (40 timer i institution/11,5 timer privat pasning)		2.901	3.139
Kombinationstilbud (30 timer i institution/21,5 timer privat pasning)		2.176	2.354
Kombinationstilbud (20 timer i institution/31,5 timer privat pasning)		1.450	1.569
Deltidsplads ved barsel-/forældreorlov (30 timer)		2.176	2.354
3-6-årige: Forældrebetaling pr. måned:			
Heldags		1.867	2.021
Halvdags		934	1.010
Kombinationstilbud (40 timer i institution/11,5 timer privat pasning)		1.450	1.569
Kombinationstilbud (30 timer i institution/21,5 timer privat pasning)		1.088	1.177
Kombinationstilbud (20 timer i institution/31,5 timer privat pasning)		725	785
Deltidsplads ved barsel-/forældreorlov (30 timer)		1.088	1.177
Daginstitution på Anholt:			
0 - 6 år		1.587	1.717
Fra BH-klasse - 3. klasse		1.740	1.655
4. klasse		870	828
Øvrige takster			
Forældrearrangerede frokostordninger			
Maksimal frokosttakst pr. barn pr. måned		609	631
Kommunalt tilskud til nedsættelse af frokosttaksten		90	93
Kommunal frokostordning			
Maksimal frokosttakst pr. barn pr. måned		1058	1095
Kommunalt tilskud til nedsættelse af frokosttaksten		90	93
Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre			
Døgntakst fuldkost pr. måned			
Døgntakst fuldkost pr. måned (beboere på plejecentre)*		4.113	
*Taksten afhænger af ministeriets fastsættelse af madtaksten for madservice.			

Takstoversigt budget 2025-2028		2024 (kr.)	2025 (kr.)
(Takster der ikke er fastsat på andre måder skal følge pris- og lønfremskrivning jf. KB beslutning 04.09.2012)			
Madservice inklusiv udbringning			
Almindelig hovedret*		61,00	
Biret		23,00	
*Taksten afhænger af ministeriets fastsættelse af madtaksten for madservice.			
Frivillige serviceydelser pr. døgn i forbindelse med midlertidige ophold efter serviceloven			
Kost pr. døgn*		135	
Linnedleje pr. døgn		26	38
*Taksten er afledt af loftet på fuldkost			
Valgfrie servicebetalinger på plejecentre - pr. måned			
Rengøringsmidler (ej fællesarealer i huslejen)		0	28
Rengøringsmidler (fællesarealer i huslejen)		16	47
Sengebadsservietter		46	28
Vask af linned og personlig beklædning		208	189
Sekretariat og forvaltninger			
Takster for byggesagsbehandling			
Byggesagsbehandling har været gebyrfri frem til 1. november 2018. Herefter blev gebyret blev genindført med fast timepris (kr./time)			
Der har ikke været gebyr på byggesagsbehandling for erhvervsejendomme siden 2022		688	659
Støttesagsgebyr alment boligbyggeri			
I henhold til §107 i almenboligloven pålægges modtagere af støtte at betale et gebyr til delvis dækning af kommunens administrations-udgifter ved støttesagsbehandlingen.			
Det kommunale gebyr udgør 2,5 promille af den inden påbegyndelsen af byggeriet godkendte anskaffelsessum sædvanligvis fastsat i skema B.		2,5 promille af den samlede anskaffelsessum	2,5 promille af den samlede anskaffelsessum
Øvrige takster			
Pasfoto		125	140
Udstedelse af nye lejekontrakter sommerhusgrunde		385	400
Erhvervsudvikling og turisme m.v.			
Stadeplads på marked:			
Helårsplads		2.198	2.284
Kvartalsplads		714,91	742,79
Enkeltdagsplads		71,49	74,28
Fjellerup (1/6 - 30/9)		769,33	799,33
Udeservering, leje pr. nettoareal år/m²:			
Månedsplads, december		10,88	11,31
Sommerhalvårsplads (1/4 - 30/9)		114,92	119,40
Helårsplads		219,85	228,42
Sekretariat og forvaltninger			
Miljøtilsyn*			
Miljøtilsyn, pr. time		468,96	
Miljøgodkendelse, pr. time		468,96	
*Afventer miljøstyrelsens udmelding vedr. 2025			
Skorstensfejning mv.*			
Skorstensfejning:			
Skorsten indtil 10 m i højden		119,58	

Takstoversigt budget 2025-2028		2024 (kr.)	2025 (kr.)
(Takster der ikke er fastsat på andre måder skal følge pris- og lønfremskrivning jf. KB beslutning 04.09.2012)			
For efterfølgende skorsten indtil 10 m i højden på samme ejendom		93,67	
For skorstene over 10 m for hver påbegyndt m over 10 m		4,25	
Rensning af centralkedler		272,99	
Rensning af brændeovn		136,46	
<p>For skorstene og ildsteder af størrelse fra 35-116 kW forhøjes ovenstående gebyrer med 50%, fra 116-232 kW forhøjes med 100%, og fra 232 kW forhøjes med 150%.</p> <p>For skorstene der fejles hyppigere end én gang årligt, forhøjes gebyrerne med 50% for yderligere fejning, med mindre gebyret er forhøjet efter reglerne i pkt. 2 om tillæg efter fyrets størrelse.</p>			
Rensning af røgrør og røgkanaler:			
35 x 35 cm indvendigt mål betales for første meter		63,26	
For efterfølgende påbegyndt meter		30,84	
Over 35 x 35 cm indvendigt mål betales for første meter		126,12	
For efterfølgende påbegyndt meter		63,26	
Brandpræventive syn:			
For brandpræventivt syn, herunder syn i forbindelse med afmelding af skorsten, betales uanset antallet af skorstene på en ejendom		119,58	
Nye skorstene/ildsteder:			
For tilmelding af nye skorstene/ildsteder, også hvis kun én af delene udskiftes		453,24	
Påtegning af prøvningsattest		124,33	
*Afventer udmelding fra KL vedr. 2025			
Takster for nedenstående områder kan ses på de respektive hjemmesider:			
Gebyr for køreprøve, fornyelse af kørekort, pas, sundhedskort m.v.: www.borger.dk			
Affaldsområdet (RENO Djurs I/S): www.renodjurs.dk ,			
Busdrift (Midttrafik): www.midttrafik.dk			
Tidligere kommunale vandværker og spildevandsområder (AquaDjurs A/S): www.aquadjurs.dk			
Vandcenter Djurs: https://www.vandcenterdjurs.dk/			
Grenaa-Anholt færgefart: www.anholtfergen.dk/priser/			
Randers Fjords Færgefart (Udbyhøj Kabelfærge/Møllerup-Voer færgeren): www.randersfjord-faerger.dk .			
Redningsberedskab takster for ABA anlæg og gebyr for udrykning til blinde alarmer www.bsik.dk/content/takster-aba-anlæg			